

Den næste sag på dagsordenen var:

Forhandling

22) Anden behandling af lovforslag nr. L 328:

Forslag til lov om ændring af lov om en satsreguleringsprocent.

Af finansministeren (Lykketoft).

(Fremsat 25/5 93. Første behandling 1/6 93. Betænkning 18/6 93).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1 og 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op-hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

23) Anden behandling af lovforslag nr. L 282:

Forslag til lov om ændring af lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. (Midlertidig opholdstilladelse til spontane asylansøgere).

Af indenrigsministeren (Birte Weiss).

(Fremsat 28/4 93. Første behandling 19/5 93. Betænkning 22/6 93).

Der var stillet 4 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Lissa Mathiasen (S):

Da vores ordfører i denne sag, fru Dorte Bennedsen, ikke har mulighed for at være til stede her i dag, skal jeg på Socialdemokratiets vegne knytte et par bemærkninger til de af indenrigsministeren stillede ændringsforslag.

Jeg tror egentlig, de fleste har det som mig, nemlig at det ikke er med glæde, at vi siger ja til dette forslag, men vi er i en situation, som desværre med al ønskelig tydelighed viser, hvad der sker, hvad der sker, når det ikke er muligt på et større europæisk plan at finde fælles løsninger på flygtningeproblematikken.

Ændringsforslaget her lægger op til to ting, nemlig en forsøgsordning, hvor man ved hjælp af fremskudte kontorer ved grænsen til Bosnien-Hercegovina vil tilstræbe at sikre, at det er de personer, der mest har hjælp behov, der bliver givet mulighed for at komme i sikkerhed, og som det andet indførelsen af visumpligt.

Ideen, der ligger bag, at yde en målrettet indsats for dem, som har mere akut behov for beskyttelse, er vi meget enige i, og i erkendelse af, at vi dermed må ud og forsøge os på nye veje, støtter vi denne her forsøgsordning. Men vi erkender også, at en sådan model ikke er uproblematisk. Vi har fra Socialdemokratiets side fra starten af lagt meget stor vægt på, at det for det første var en forsøgsordning, som kun strækker sig frem til udgangen af 1993. Men ikke mindst har det for os været meget væsentligt at få sikret, at vi løbende vil få mulighed for at vurdere forløbet af forsøgsordningen, første gang efter to måneders forløb og så efterfølgende hver anden måned. Begge disse punkter fik vi med i udspillet, og det er vi meget godt tilfreds med.

Det indebærer, at vi naturligvis er indstillet på at overveje visumpligten på ny, såfremt rapporteringen måtte vise, at forsøgsprojektet ikke fungerer tilfredsstillende. Man kunne egentlig fristes til at sige: Hvad skulle vi ellers med en tilbagerapportering – en evaluering – hvis det ikke var, fordi vi var parat til at tage en fornyet drøftelse, hvis det ikke fungerer efter hensigten. Men jeg synes, det er væsentligt også i den sammenhæng at få pointeret her i dag, at visumkravet – forsøgsordningen – ikke betyder, at vi ønsker og ej heller lægger op til, at det er færre, der skal hjælpes, men at vi vil for-

[Lissa Mathiasen]

søge at opprioritere dem med størst behov for asyl.

Jeg vil slutte af med at sige, som jeg også indledte med, at forslaget skal ses på baggrund af, at det indtil nu ikke har været muligt at opnå en fælles europæisk indsats. Vi ønsker ikke med det her forslag at skabe en dominoeffekt til skade for flygtninge, men håber tværtimod, at denne dansk-svenske ordning kan blive et første lille skridt mod en aftale om en fælles europæisk holdning. Vi lægger derfor meget vægt på, at der fra ikke blot dansk, men gerne fælles nordisk side på UNHCR-konferencen i Genève den 16. juli gøres en markant fælles europæisk indsats for at øge den europæiske modtagelse af flygtninge fra Bosnien-Hercegovina.

Med de ord være hermed også sagt, at vi kan støtte de ændringsforslag, der er stillet til lovforslaget.

Helge Adam Møller (KF):

Vi er med det her forslag vidne til den største kovending, der er foretaget i dansk politik gennem mange år.

Nu indfører man visumtvang fra natten mellem fredag og lørdag for hele eks-Jugoslavien. Når man tænker på, hvad CD har sagt – hr. Peter Duetoft – når man tænker på, hvad De Radikale har sagt – fru Elisabeth Arnold – hvad indenrigsministeren og flygtningeminister, fru Birte Weiss, og mange andre fra de tre partier har sagt gennem de sidste mange måneder og ved de sidste fire eller fem debatter her i Folketinget inden for den sidste måned, så må man sige, at det er rart, at man er kommet til fornuft. Men det skal man ikke have utak for. Tværtimod: Tak for den holdningsændring, der ligger bag det her!

Men det må være bittert, for mig er det i hvert fald utrolig bittert at konstatere, at af de ca. 7.000 bosniere, der er kommet til Danmark siden 1. januar 1993, har alle, hver og én af de 7.000, opnået faktisk beskyttelse i et tredjeland, før de kom til Danmark. To tredjedele af dem havde opnået denne faktiske beskyttelse i mere end ½ år, før de kom til Danmark.

Når jeg siger, det er bittert, er det, fordi opholdet for de 7.000, som altså ikke havde noget akut behov for at komme til Danmark, koster Danmark ca. 1.000 mio. kr. om året. For det samme beløb kunne vi, hvis det havde været

anvendt i nærområdet, have hjulpet omkring 100.000 mennesker i stedet for 7.000. Jeg har meget svært ved at finde noget andet dækkende udtryk for denne holdning, som de fire partier altså har været med til at bakke op indtil på fredag, end, at den er asocial.

Nu vil man så udvælge nogle personer fra eks-Jugoslavien ved, at vi sender danske embedsmænd ned til området, der sammen med FN's embedsmænd – og det er godt og rigtigt – udvælger sig nogle personer, således at kun de kommer til Danmark, der har et umiddelbart behov for beskyttelse. Det er selvfølgelig et klart fremskridt, at vi nu sikrer os, at de, der kommer til Danmark, også er dem, der har behovet for det, og ikke nogle, der ikke har behovet.

Men det er stadig væk for Det Konservative Folkeparti uforståeligt, at ministeren – og nu hørte jeg det også fra den socialdemokratiske ordfører, fru Lissa Mathiasen – siger, at det ikke er færre, der skal hjælpes her i Danmark. Ved at sige, at det ikke er færre, der skal hjælpes i Danmark – og det vil altså sige, at vi det næste halve år også tager 7.000-8.000-9.000 herop – afskærer vi os selv muligheden for inden for de ressourcer, vi har til rådighed, i stedet for at hjælpe 7.000-8.000-9.000 her i Danmark så at hjælpe 10, 12 eller 14 gange så mange i nærområdet.

Det burde være Folketingets holdning, at de ressourcer, vi har til rådighed til hjælp for mennesker i nød, anvender vi dér, hvor vi kan hjælpe flest mennesker, samtidig med at vi selvfølgelig 100 pct. holder de konventioner, vi har undertegnet. Det vil sige, at mennesker, der kommer til Danmarks land direkte fra det sted, de er flygtet fra, og hvor Danmark er første asylland, selvfølgelig behandles i Danmark.

Det her er altså en forbedring, men det er langtfra udtryk for den holdning, som vi ønsker skal gennemsyre dansk flygtningepolitik, dansk udlændingepolitik: At de ressourcer, vi har, bruges til gavn for flest mennesker og ikke til gavn for så få som muligt.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Jeg var uenig med hr. Helge Adam Møller, jeg er uenig med hr. Helge Adam Møller, og jeg vedbliver med at være uenig med hr. Helge Adam Møller, og jeg er stolt af det.

[Peter Duetoft]

Det udgangspunkt, der er i Det Konservative Folkepartis flygtningepolitik, er så usselt, at det siger sparto til hvad som helst. Udgangspunktet er – på et tidspunkt, da der er blod, død og ødelæggelse i Europa – at vi i Danmark skal modtage så få mennesker som overhovedet muligt. Det var det, der var forskellen på det forslag, som bl.a. Det Konservative Folkeparti kom med, da man snakkede visumtvang, og det, der snakkes om nu.

Formålet med den visumtvang, der nu bliver indført af regeringen, er ikke at få færre flygtninge i Danmark, men formålet er at sørge for, at det er de svageste, vi hjælper. Men De Konservatives udgangspunkt var at slippe for byrden og lade alle de andre lande bære den. Lad Tyrkiet gøre det, lad Bosnien gøre det på de kanter, der endnu måtte være sikre, lad Kroatien gøre det, lad Makedonien gøre det, lad Serbien gøre det, lad Polen gøre det! Det er usselt. Vi tager afgørende afstand fra den holdning, som man havde i 1930'erne, hvor man eksporterede flygtningene til hinanden, og det er det, Det Konservative Folkeparti forsøger at gøre sig til talsmand for igen.

Jeg skal ikke lægge skjul på, at det var ikke en glad dag i fredags, da vi indgik et forlig, men vi står bag regeringens forlig. Vi står bag det, bl.a. fordi det altså er en kombination af en visumpligt og et alternativt system, der bliver bygget op i det tidligere Jugoslavien, og dernæst fordi ordningen skal vurderes hver anden måned, og at regeringen klart har tilkendegivet, at fungerer dette alternative system ikke, så tager man visumpligten op til drøftelse endnu en gang.

Men der er milevid forskel i den grundholdning, som hr. Helge Adam Møller har, og den, som CD har, og det er vi godt stolte af i CD.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Også jeg vil gerne svare på de bemærkninger, som hr. Helge Adam Møller kom med i anledning af mine tidligere udtalelser.

Det Radikale Venstre vil også om kort tid stemme for det ændringsforslag, som indenrigsministeren har stillet til dette lovforslag. Men det skyldes på ingen måde Det Konservative Folkepartis ordførers overtalelsesevner, vil jeg godt sige.

Den filosofi, der ligger bag ved hr. Helge Adam Møllers flygtningepolitik, er meget fjernt fra den, vi har i Det Radikale Venstre. De gange tidligere, hr. Helge Adam Møller har plæderet for visumpligt, har det været med det udtrykkelige formål at holde flygtninge væk fra Danmark, og det synes vi er en ussel tankegang. Vi er uenige med den, og vi er dybt kedede af, at det er nødvendigt, at vi nu indfører visumpligt af helt andre grunde, nemlig fordi Sverige gør det og vi derfor står i en tvangssituation, som vi er meget kedede af. Danmark har så længe som overhovedet muligt holdt grænserne åbne for fordrevne fra Bosnien-Hercegovina, og vi er ikke spor glade for den situation, der er opstået nu.

Men jeg vil godt sige til hr. Helge Adam Møller, når han holder så fast på sine tidligere standpunkter om, at visumpligt skal indføres med det formål at holde folk væk, at så forstår jeg ikke, at han kan stemme for det ændringsforslag, der er stillet her. Så bør han, hvis han skal leve op til sine egne tidligere udtalelser, stemme imod ændringsforslaget, for formålet er jo ikke at få færre flygtninge til Danmark.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg forstod på hr. Peter Duetoft, at formålet for CD – og det er vel også det, jeg kunne fornemme var formålet for De Radikale – var, at man ville hjælpe de svageste.

Jamen det er det, jeg har spurgt efter i de første tre minutter af min tale i dag og gennem det sidste halve år utallige gange fra denne talerstol. Det har vi jo ikke gjort. De 7.000, der er kommet til Danmark i det første halve år, var ikke de svageste, og regeringen ville ikke ændre sin politik.

Ministeren skriver det i bemærkningerne til sit ændringsforslag. Der skriver man, at en tredjedel har opholdt sig uden for Bosnien-Hercegovina mindre end 6 måneder, og at to tredjedele har opholdt sig der mere end 6 måneder. Så lægger man de to tal sammen, det er 100 pct., og det vil altså sige samtlige 7.000, og så står der:

»Disse personer har inden indrejsen til Danmark opnået en faktisk beskyttelse i et tredjedeland ved ophold, der ofte har været af måneders varighed.«

[Helge Adam Møller]

Derfor er det, jeg siger, at vi har altså det sidste halve år hjulpet 7.000 mennesker, som, som ministeren selv skriver i bemærkningerne, ikke havde behov for akut hjælp. Derfor kunne vi, må jeg sige til hr. Peter Duetoft og fru Elisabeth Arnold, for nøjagtig de samme penge have hjulpet 100.000. Det må man godt for min skyld klandre mig for at sige. Man må sige, at det er en umoralsk og en asocial grundholdning, men jeg synes altså, det er mere socialt at hjælpe 100.000 mennesker, der har behov, end 7.000, der ikke har akut behov.

Det er den samme filosofi for det næste halve år og det kommende år: Vi skal hjælpe de mennesker, som ikke har mulighed for at få hjælp andre steder, men den store del af den danske hjælp til flygtninge og udlændinge skal bruges i nærområdet, hvor vi kan hjælpe 10 gange så mange for de samme penge. Jeg vil altså hellere hjælpe 100.000, end jeg vil hjælpe 10.000, og det burde være en holdning, der også gennemsyrede både De Radikale og CD.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Vi har nu ved gentagne debatter her i løbet af de sidste par måneder hørt synspunktet fra Det Konservative Folkeparti, som også gentages her, nemlig at Danmark bare frit kan bygge flygtningelejre i andre lande, og det er så den vej, der skulle føre til, at Danmark selv kunne fritage sig for ansvaret for at modtage flygtninge.

Jeg er lidt forundret over, at det er nødvendigt at blive ved med at gentage det, og derfor vil jeg godt spørge hr. Helge Adam Møller: Hvordan forestiller man sig at Danmark uden medspil fra de pågældende nabolande til krigsområderne bare skulle kunne gå i gang med byggepladser til 100.000? Jeg vil godt minde om, at det er et land i krig. Der er tale om, at man i Kroatien officielt har registreret omkring 560.000 flygtninge, og folk på stedet siger, at der formentlig er omkring det dobbelte.

Forestiller man sig virkelig – og nu må vi vel snart kunne kræve et svar fra Det Konservative Folkeparti – at Danmark uden medspil fra eksempelvis Kroatien bare skulle kunne rejse derned og indrette pladser til 100.000?

Jeg ved godt, at det ikke kan lade sig gøre, og jeg synes ikke, det er rimeligt, at vi bliver ved og bliver ved med at blive konfronteret

med det som det, der skulle være løsenet for, hvordan man i det hele taget skulle tackle situationen.

Det er lidt en gentagelse af det, vi også har hørt tidligere, nemlig at man bare kunne gå ned og leje et meget stort tusindtal af tomme hotelværelser. Det kan Danmark ikke gøre. Halvdelen af dem er i forvejen indrettet som flygtningecentre – det er i den sydlige del af Kroatien – og i den nordlige del ønsker man, at det skal være et turistområde. Landet har besluttet at fjerne flygtningene derfra, fordi de gerne vil have nogle indtægter på turisme.

Når jeg godt vil gentage det synspunkt, som jeg faktisk har trukket frem nogle gange i tilsvarende debatter, er det, fordi det jo ikke hjælper noget, at man bliver ved med manisk at gentage påstande, som overhovedet ikke hører hjemme i virkelighedens verden.

Jeg vil på baggrund af den ordveksling, der fandt sted, også godt sige: Jeg har meget vanskeligt ved at identificere mig med en bitterhed over, at Danmark har hjulpet 7.000 mennesker her i de seneste måneder, der har været på flugt fra krig. Det er ikke bittert. Det er opfyldelse af et afgørende vigtigt humanitært behov, som alle landene i Europa burde være fælles om. Det er ikke bittert, at vi frivilligt er gået ind i at være med til at tage vores lille hjørne af ansvaret.

Jeg ville kalde det bittert, hvis det var sådan, at det danske samfund generelt havde den holdning, der er kommet til udtryk i hr. Helge Adam Møllers indlæg. Derfor er det tilfredsstillende, at den holdning og det menneskesyn og det kommercielle syn på flygtninge ikke deles af den nuværende regering.

Anden næstformand (Grove):

Hr. Peter Duetoft for en kort bemærkning. Jeg vil tilkendegive, at jeg agter at afbryde forhandlingen ca. kl. 12.00, så vi kan genoptage mødet kl. 13.00.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Det er muligt, at hr. Helge Adam Møller ikke har opdaget det, men for god ordens skyld skal jeg understrege, at vores definition på et sikkert land ikke er anderledes nu, end det var før. Tyrkiet er stadig væk ikke et sikkert land, for de har ikke underskrevet flygtningekonventionen.

[Peter Duetoft]

Den forskel, der bliver, ligger i, at de mennesker, der sidder i en lejr i Tyrkiet, og som anskaffer sig en bus og kører op igennem Europa og dermed igennem andre sikre lande, ikke kommer ind, mens de folk, der anskaffer sig et charterfly i Tyrkiet og flyver til Danmark, har nøjagtig samme ret efter dette lovforslag som inden dette lovforslag til at komme ind i Danmark. Så det hjælper ikke noget, at hr. Helge Adam Møller hiver den lange liste frem med navne på lande, hvor det pludselig skulle være anderledes.

Danmark accepterer stadig væk efter dette lovforslag kun lande, der har underskrevet flygtningekonventionen som sikkert land. Det var en meget vigtig del af regeringens politik, at det var sådan.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg er klar over, at hr. Peter Duetoft ikke er medlem af Retsudvalget og derfor måske ikke har haft mulighed for eller tid til at se den betænkning, som Retsudvalget har skrevet.

Jeg vil godt citere: Jeg har ikke sagt noget med sikre lande. Jeg citerede meget bevidst det, som ministeren har skrevet i bemærkningerne til sit ændringsforslag. Ministeren skriver om samtlige 7.000 bosnere, der er indrejst i Danmark siden 1. januar i år, at de inden indreisen til Danmark har opnået en faktisk beskyttelse i et tredje land.

Opnået en faktisk beskyttelse. Det må da sige, som jeg har sagt, at så har de ikke noget akut behov for at få beskyttelse i Danmark. Det vil sige, at den ene milliard kroner, vi har brugt til dem, kunne anvendt i nærområdet have fået langt større effekt.

Så siger ministeren: Jamen vi kan da ikke komme og diktere, hvem der skal modtage vores penge. Det kan være, de slet ikke vil have dem hverken i Makedonien, Tyrkiet, Polen, Ungarn eller de øvrige steder, Sverige og Holland, hvor vi også har fået flygtninge fra.

Så synes jeg, ministeren skulle læse, hvad udenrigsministeren bl.a. har skrevet til Folketinget om den humanitære situation i det tidligere Jugoslavien. FN har rejst en meget stor appel om, at bistandsbehovet til at hjælpe de ca. to millioner, som FN i øjeblikket hjælper i nærområdet, for resten af indeværende år er 5 mia. danske kroner. Så kan man hjælpe de to

millioner, som man i øjeblikket sørger for i nærområdet.

Danmark tilbyder så, står her, 100 mio. kr. til ofrene for konflikten i nærområdet. Mit forslag er ganske simpelt: Hvad med at hjælpe FN, UNHCR, som på stedet står og tigger og beder Danmark, og hvor den danske regering så siger, at vi vil bruge 100 mio. kr. Hvis vi nu havde brugt den milliard i stedet for, havde vi altså kunnet dække en femtedel af FN's samlede behov til to millioner mennesker. Jeg kan sige, at skrivelsen er modtaget her i Folketinget fra Udenrigsministeriet den 19. april 1993, og det står på side 6.

Jo, der er søreme nok af myndigheder dannede i området, som hjælper flygtninge, der har brug for danske eller andre penge. Og vi kan altså hjælpe flere på den måde.

(Kort bemærkning).

Steffen Kjærulff-Schmidt (FP):

Det ser ud til, at ikke alene regeringen, men stort set alle ordførerne i de indlæg, der har været holdt, er enige om, at det er asylansøgere med et særlig stort behov, som det bliver udtrykt, eller særlig stærkt belastede asylansøgere, som vi fortrinsvis skal modtage i fremtiden med de ændringer, der sker i visumpolitikken.

Men er der overhovedet nogen, der har gjort sig forestillinger om – og jeg vil gerne i bekræftende fald høre, hvilke forestillinger man har gjort sig i Indenrigsministeriet, i kommunerne og i amterne – den stærkt øgede ressourceindsats, som det vil kræve, hvis det er særlig hårdt belastede grupper, der skal opprioriteres på bekostning af mere almindelige grupper af asylansøgere?

For hvad er det, vi forstår ved særlig hårdt belastede grupper? Når vi normalt bruger det udtryk inden for social- og sundhedssektoren, er det invalide, handicappede, senildemente. Det kan være multihandicappede, det kan være analfabeter, det kan være mange forskellige grupper, som har et stort pasnings- og plejebehov i amterne og kommunerne.

Hvordan vil man løse dette meget store resourceproblem? Det er ikke nok at sige, at staten betaler, så kommunerne ikke får nogen udgifter. Det er under alle omstændigheder befolkningen, den danske befolkning, det er lønmodtagerne, der skal betale for dette her.

[Steffen Kjærulff-Schmidt]

Har regeringen overhovedet nogen tanker om den omkostningsmæssige side af sagen ved denne ændrede prioritering, man vil benytte i den fremtidige asylpolitik?

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg tror, det kunne være en fordel, hvis hr. Helge Adam Møller ville sætte sig ned og finde ud af, hvad forskellen er på det, der står i bemærkningerne om faktisk beskyttelse, og så hvad der i konventionsmæssig forstand er sikre lande. Det er to væsensforskellige ting.

Det, der fik mig herop derudover, var egentlig, at jeg synes, det er væmmeligt at sidde og høre hr. Helge Adam Møller sige: Lad os gøre, hvad vi kan for at undgå at få flygtninge her til Danmark!

Hvad er det for andre lande, der skal løse opgaven, som vi åbenbart efter hr. Helge Adam Møllers holdning ikke skal løse? Hvad er det for lande?

Det er, som om hr. Helge Adam Møller helt har glemt de problemer, der under den tidligere regering var med at få etableret hjælp i nærområderne. Det var kæmpeproblemer. Det er, som om de fuldstændig er gået i glemmebogen, og det er lidt for nemt at stå heroppe og sige: Lad de andre lande løse det!

Jeg synes egentlig, den tale, hr. Helge Adam Møller holdt, talte sit eget meget tydelige sprog. Den viste netop De Konservatives sande ansigt omkring det her. Jeg vil sige, at vi fra Socialdemokratiets side er lodret uenige.

Jeg beklager – det gjorde jeg også i mit indlæg fra starten af – at det ikke er muligt og har været muligt at opnå en fælles europæisk holdning og fælles europæiske tiltag, og derfor er vi nødt til at gøre de her ting, men udgangspunktet er selvfølgelig helt klart, at vi af humanitære årsager ønsker at hjælpe de mennesker, der har behovet, og det vil sige, at det ikke er færre, der hermed kommer til landet.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Det er klart, at det, der gør den her debat lidt skarpere end så mange andre, og som viser, at der er to lejre, der har meget vanskeligt ved at forenes, er, at når hr. Helge Adam Møller betragter det som et problem, at Danmark på et

år skal modtage 9.000 flygtninge fra Jugoslavien, så er det et problem. Hvis man anser den danske del af hjælpen til flygtninge fra det mest blodige, der har været i Europa siden anden verdenskrig – en hjælp til omkring 9.000 mennesker – for at være for meget, så er der altså en verden til forskel, må jeg sige til hr. Helge Adam Møller. Så må jeg bare som fru Lissa Mathiasen sige, at det, jeg taler om, er, at Tyrkiet ikke er sikkert. Tyrkiet er i den forstand ikke sikkert, for tyrkerne kan beslutte at sende disse flygtninge tilbage. De har ikke underskrevet flygtningekonventionen og dermed ikke lovet ikke at gøre det. Så er det efter dansk opfattelse ikke et sikkert land, og det er der heldigvis ikke ændret noget ved med dette lovforslag.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Det er underlødigt, det er simpelt hen underlødigt. Ikke alene i dag, men også for en uge siden skulle jeg konstant høre dette med sikre lande. Jeg har aldrig fra denne talerstol nævnt begrebet sikre lande, for jeg ved godt, hvad det betyder. Nej, jeg har meget bevidst og nu for tredje gang citeret, hvad ministeren har skrevet til ændringsforslaget, og ministeren skriver altså stadig væk, at de har, inden de kom til Danmark, opnået en faktisk beskyttelse i et tredjeland. Ministeren skriver ikke noget med sikkert tredjeland, og jeg har ikke sagt sikkert, men hvis hr. Peter Duetoft er uenig og ikke synes, at de har opnået en faktisk beskyttelse, er det da ministeren, hr. Peter Duetoft må angribe, og ikke mig.

Hr. Peter Duetoft siger, at det drejer sig om 9.000. Det drejer sig altså ikke om 9.000, men cirka det dobbelte antal i år. Men lad det være. Det, der for mig er det helt afgørende, og det, der er den konservative holdning og det konservative menneskesyn, er, at Danmark ikke alene – og det tror jeg at jeg er enig med hr. Peter Duetoft i – kan klare hele verdens flygtningeproblem. Der er omkring 18 eller 20 millioner. Vi afsætter hvert år et antal milliarder kroner på vores finanslov og siger, at det skal vi hjælpe for. Det, der må være det vigtige, er da, at vi hjælper flest mulige mennesker for det antal milliarder kroner, vi har til rådighed, og vi kan altså konstatere, at det har vi bestemt ikke gjort det første halve år, og det mener jeg

[Helge Adam Møller]

heller ikke at vi lægger op til at gøre det andet halve år.

Så er der nogle, der siger: Er det landene i nærområdet, der skal tage den største byrde? Ja, det har jeg også sagt før, det er landene i nærområdet, der skal tage den største byrde i form af indkvartering af disse mennesker, fuldstændig som jeg også sagde i sidste uge, at bliver der et flygtningeproblem, hvad der desværre kan ske, fra de baltiske lande, Estland, Letland og Litauen, må det for mig være naturligt, at så er det Finland, Sverige og Danmark, som tager en langt større del af disse mennesker på deres territorium, mere naturligt, end at vi sender dem til Tyrkiet, Makedonien, Holland eller andre lande.

Men vi må så også kunne forvente, at andre lande i Europa siger: Så hjælper vi danskere og svenskere og finner økonomisk med at huse disse mennesker i 2, 3 eller 4 år. Det er det, vores politik går ud på: Lad flest mulige være i nærområdet, lad os bidrage i samme omfang som i øjeblikket. Så er jeg også sikker på, at det bliver betydeligt lettere den dag, borgerkrigen er slut, at få de mennesker tilbage til det land, de kommer fra, end hvis de havde boet i Danmark.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Vi har i Indenrigsministeriet den holdning, at det er meget vigtigt, at man diskuterer den slags spørgsmål, som vi har oppe i dag, ud fra så præcise facts som overhovedet muligt. Derfor studsede jeg over, at hr. Helge Adam Møller talte om, at i 1993 ville der blive tale om i hvert fald det dobbelte af 9.000. Nu skal vi passe på, at vi ikke løber sur i tallene. Der er pr. 6. juni kommet 6.372 fra Bosnien-Hercegovina. Det er kendsgerningen, og når vi tilsyneladende skal opleve, at man nu løber lidt sur i tallene, er det, fordi de andre flygtninge, der kommer, naturligvis tælles med i de officielle tal, når vi gør det op. Men jeg går ud fra, at det er Bosnien-Hercegovina, vi drøfter her i dag, og dér er tallene sådan, som jeg redegør for.

Jeg skal derfor opfordre til, at vi diskuterer på baggrund af kendsgerninger og ikke frihåndstegning.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jo, det er jo rigtigt at angribe den, der bringer budskabet videre, og ikke den, der kommer med den fejlagtige oplysning. Det var hr. Peter Duetoft, der sagde, at det var da for dårligt, hvis man ikke kunne modtage ca. 9.000 mennesker i Danmark i løbet af 1993. Så gjorde jeg opmærksom på, at til i dag – og jeg har regnet lidt efter – er der kommet ca. 7.000 flygtninge fra Bosnien. Den 1. juli er vi i hvert tilfælde på over 7.000, og i det næste halvår – har jeg forstået – skal der tages mindst lige så mange. 7 plus 7 er 14, og så kommer der de sædvanlige 5.000-6.000 flygtninge fra alle de øvrige lande. Hvis det ikke er mindst 18.000, ved jeg ikke, hvad det er! Men det var hr. Peter Duetoft, der startede med 9.000, og det var det, jeg korrigerede.

Jeg vil godt høre ministeren benægte, at hun forventer, at der kommer mindst 18.000 flygtninge til Danmark i 1993. Det tegner alt til nu, hvor vi har passeret mere end halvdelen af året.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg synes, hr. Helge Adam Møller skylder mig et svar. Det er lidt for nemt at komme herop og sige, at nu må nærområderne omkring krigszonen tage vare på det. Jeg spurgte hr. Helge Adam Møller: Hvad er det for lande, der bliver talt om? Er det Kroatien, der på nuværende tidspunkt har taget omkring en million flygtninge? Hvem er det, hr. Helge Adam Møller henviser til, når han hele tiden siger, at nu må landene i nærheden gøre det? Hvilke af dem er ikke totalt overbooket i dag? Hvem er det, hr. Helge Adam Møller mener? Jeg synes, vi har krav på et svar!

Anden næstformand (Grove):

Hr. Helge Adam Møller for en kort bemærkning, og så tror jeg, vi kan slutte.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Kroatien, Slovenien, Makedonien, Tyrkiet, Ungarn!

Anden næstformand (Grove):

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00, hvor vi først går til punkt 36: Spørgsmål til ministrene.

Mødet udsat kl. 12.02

Mødet genoptaget kl. 13.00

Man gik først til dagsordenens punkt 36, som var:

36) Spørgsmål til ministrene.

Spm. nr. S 987

1) Til statsministeren af:

Engell (KF):

»Hvilke oplysninger kan statsministeren give om, hvornår han blev informeret om, at HT og DSB kunne deltage i HT's licitation, selv om licitationen var igangsat og afsluttet, uden at der var fremsat lovforslag, der ville skaffe den nødvendige lovhjemmel dertil?«

Skriftlig begrundelse

Trafikministeren har oplyst til Folketingets Trafikudvalg, at HT den 15. marts 1993 har foretaget offentligt udbud af »de yderligere 15 pct. af den samlede kørsel«, samt at licitationen, hvori HT og DSB selv deltog, er afsluttet den 18. maj 1993.

Engell (KF):

Den række spørgsmål, som er stillet i dag, er et udtryk for, at vi finder, at regeringens håndtering af hele HT-sagen har været helt og aldeles utilfredsstillende. Det gælder både sagens indhold, hvor trafikministeren nu tilsyneladende har trukket det hele af bordet med den konsekvens, at vi i dag og i går oplever en helt uacceptabel arbejdsnedlæggelse blandt HT's chauffører her i området.

Men ikke mindst en anden del af sagen, nemlig orienteringen af offentligheden og Folketinget, er helt og aldeles utilfredsstillende. Regeringen har ganske enkelt ikke levet op til sit ansvar, har ikke givet de svar til Folketinget, som Folketinget havde krav på, og de svar, som Folketinget har fået, har i vid udstrækning været ukorrekte eller ufyldstgørende.

Det er på den baggrund, jeg spørger den fungerende statsminister, om regeringen i øvrigt finder, at den orientering og den drøftelse, der har været i regeringen forud for fremsættelsen af forslaget, har været tilfredsstillende.

Statsministeren (Mimi Jakobsen, fg.):

Til hr. Engells spørgsmål om, hvornår statsministeren er blevet informeret om disse forhold, kan jeg sige, at jeg har fået oplyst, at statsministeren først blev gjort bekendt med HT's seneste licitation den 17. juni 1993 forud for et samråd i Trafikudvalget, hvor statsministeren blev informeret af trafikministeren om, at HT og DSB rent faktisk havde fremsendt tilbud på den udbudte kørsel.

Samrådet blev afholdt efter, at Konkurrencerådet og Justitsministeriet samme dag var kommet med en udtalelse i sagen.

Engell (KF):

Jeg vil gerne takke ministeren for svaret. Jeg vil så sige, at det efter det, der er fremkommet under sagens afdækning i Trafikudvalget, og også efter de seneste udtalelser fra Justitsministeriet, nu klart viser sig, at der er handlet i strid med loven, og at det ikke fremgik af den drøftelse og den orientering, der er blevet givet i forbindelse med, at regeringen gav tilslutning til, at lovforslaget kunne fremsættes.

Statsministeren (Mimi Jakobsen, fg.):

Jeg kan svare hr. Engell, at oplysningerne i denne sag naturligvis er blevet givet i den rækkefølge, de er fremkommet. I øvrigt vil jeg henviser til trafikministeren, som senere i denne spørgetid kan give oplysninger om det, idet han naturligt har viden fra sit ressort. Jeg vil blot fastholde mit svar på det spørgsmål, som blev stillet, nemlig at statsministeren, efter hvad jeg har fået oplyst, den 17. juni i år blev gjort bekendt med, at HT og DSB rent faktisk havde budt på disse ting.

Engell (KF):

Jeg har selvfølgelig forståelse for, at den fungerende statsminister kan have vanskeligt ved at gå ind i alle detaljerne i denne sag, men den fungerende statsminister udtaler sig på regeringens vegne, og jeg må sige, at jeg – også af hensyn til Folketingets videre arbejde med sagen – finder det vigtigt at få klargjort, om trafikministeren inden lovforslagets fremsættelse på nogen måde tilkendegav, at lovforslaget og det forhold, at man altså lod DSB og HT byde, var i overensstemmelse med loven.

Ole Donner (FP):

[Ole Donner]

Når den fungerende statsminister siger, at statsministeren først blev orienteret den 17. juni umiddelbart før et samråd, vil jeg gerne spørge, hvordan ministeren mener, at det kan hænge sammen med statsministerens udtalelse til pressen umiddelbart efter, hvor han sagde: Vi har overvejet denne situation, og derfor har vi for længst aflyst licitationen.

Statsministeren (Mimi Jakobsen, fg.):

Den fungerende statsminister er naturligvis i stand til at svare på de spørgsmål, som den fungerende statsminister har en viden om, og det konkrete svar på, hvornår statsministeren er blevet informeret, har jeg indhentet til brug for besvarelsen af spørgsmålet fra hr. Engell.

Ønsker nogen af de to spørgere at granske dybere i statsministerens viden, står det dem naturligvis frit for senere at stille statsministeren spørgsmålet til mundtlig eller skriftlig besvarelse, og jeg er sikker på, at statsministeren gerne vil svare på det.

Jeg skal bare henholde mig til, at uanset hvordan og hvorledes udtalelserne er faldet, har jeg fået oplyst, at statsministeren har fået denne information den 17. juni 1993, og altså hverken før eller siden.

Ole Donner (FP):

Nu skal jeg ikke gå ind i, hvor svært det eventuelt kan blive at granske i statsministerens viden, men bare konstatere, at en af delene må være forkert. Jeg hørte selv statsministeren komme med den pågældende udtalelse om, at man derfor for længst havde besluttet at aflyse det omhandlede udbud, og enten må det være forkert, at det var for længst, eller også må det være forkert, at ministeren først orienteredes den 17. juni 1993, men jeg kan forstå, at det, den fungerende statsminister lægger op til, er, at selv om vi nu som bekendt går på ferie, må vi have statsministeren i samråd for at få disse spørgsmål besvaret; jeg havde dog håbet på, at man havde udstyret den fungerende statsminister med nogle klare svar. Ministeren fastholder altså, at der er sammenhæng i de to udtalelser?

Engell (KF):

Det er jo ikke så meget svar, vi kan få fra den fungerende statsminister, og det betyder vel, at vi i den kommende uge må bede den rigtige

statsminister, når han atter har tid til at passe arbejdet i Folketinget, om at komme til samråd, men jeg vil da gerne spørge den fungerende statsminister, om jeg skal forstå tilkendegivelsen sådan, at regeringen er indstillet på, at alle de relevante dokumenter, der foreligger i denne sag, bliver oversendt til Folketingets Trafikudvalg snarest muligt.

Statsministeren (Mimi Jakobsen, fg.):

Til hr. Ole Donner vil jeg sige, at det naturligvis står ethvert medlem frit for at kalde en minister i samråd.

Til hr. Engell vil jeg først sige, at når statsministeren ikke er til stede i dag, er det, fordi han passer sin funktion som statsminister et andet sted, nemlig i Europa-Parlamentet i Strasbourg, og da Danmark har formandskabet for EF i denne periode, går jeg ud fra, at Det Konservative Folkeparti ligesom regeringen er interesseret i, at Danmark varetager det bedst muligt.

»Ikke så meget svar« sagde hr. Engell. Må jeg referere spørgsmålet: »Hvilke oplysninger kan statsministeren give om, hvornår han blev informeret om osv. . . .«. Mit svar på statsministerens vegne er: Det blev han informeret om den 17. juni 1993. Jeg har således svaret på spørgsmålet. Det er klart, at jeg ikke kan granske mere i det, men jeg kan henvise til, at ønsker man yderligere oplysninger, må man spørge statsministeren, når han er her og passer sit arbejde her i landet, ligesom han passer det i udlandet; i øvrigt kan jeg, som jeg allerede har gjort, henvise til, at trafikministeren senere i spørgetiden besvarer spørgsmål.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 988

2) Til statsministeren af:

Engell (KF):

»Finder statsministeren, at Folketinget har fået fyldestgørende oplysninger vedrørende forløbet af HT's licitation, udbudt den 15. marts 1993?«

Statsministeren (Mimi Jakobsen, fg.):

Jeg er blevet spurgt, om statsministeren finder, at Folketinget har fået fyldestgørende oplysninger, og jeg vil gerne give en redegørelse for forløbet i denne sag.

[Statsministeren]

Regeringen fremsatte den 26. maj 1993 i Folketinget lovforslaget med tilhørende bemærkninger til ændring af HT-loven. Under førstebehandlingen af lovforslaget den 4. juni 1993 besvarede trafikministeren spørgsmål om licitationen og om DSB's og HT's deltagelse i den. Derudover har Trafikudvalget den 8. juni stillet en række spørgsmål, og trafikministeren har den 14. juni i sit svar supplerende oplyst, at HT den 15. marts 1993 dels har udbudt yderligere 15 pct. af den samlede kørsel, hvorved udbudsandelen vil stige til 45 pct. pr. 1. april 1994, dels har udbudt de 20 pct., der blev udbudt i de første to udbudsrunder, idet kontraktperioden for denne kørsel udløber den 31. marts 1994.

Trafikministeren har herudover oplyst, at DSB og HT har afgivet tilbud på den udbudte kørsel.

Trafikministeren har endvidere oplyst over for Trafikudvalget, således som jeg er orienteret, at HT har udarbejdet sit udbud i overensstemmelse med de retningslinier, der er opstillet i HT-loven og dens forarbejder. Det er i udbudet anført, at HT ved kontrakttildelingen vil lægge vægt på de økonomisk mest fordelagtige tilbud vurderet ud fra en samlet betragtning af – ikke prioriteret rækkefølge – pris, kvalitet, busmateriel, miljøfaktorer, reservekapacitet, kvalitetsstyring i driften, organisation og resourcer.

Trafikministeren har ligeledes orienteret udvalget om Konkurrencerådets udtalelse i sagen samt fremsendt et notat fra Justitsministeriet, begge notater fra den 17. juni 1993, samme dag der blev afholdt samråd i Trafikudvalget.

Dernæst har statsministeren og trafikministeren svaret på Trafikudvalgets supplerende spørgsmål, og det er sket i går og i dag, så efter de oplysninger, jeg har fra trafikministeren, har jeg tillid til, at de oplysninger, Folketinget nu har, er fyldestgørende for sagens belysning.

Engell (KF):

Jeg hæftede mig ved den formulering, som den fungerende statsminister anvendte, nemlig »de oplysninger, jeg nu har«, men jeg vil godt spørge ministeren, om ikke ministeren kan bekræfte, at Folketinget hverken i forbindelse med lovforslagets fremsættelse den 26. maj eller ved førstebehandlingen fik at vide, at DSB og HT rent faktisk havde budt i strid med lo-

ven ved den licitation, vi her taler om, der var udskrevet den 15. marts og afsluttet den 18. maj, og at ministeren ikke underrettede Folketinget om, at lovændringen ikke sigtede på fremtiden. Det, der lå i baghovedet, var, at de offentlige institutioner med tilbagevirkende kraft skulle have adgang til at byde. Endelig sagde ministeren flere gange, at Justitsministeriet havde sagt god for lovforslaget. I forbindelse med et af de skriftlige spørgsmål, vi har stillet, fik vi for få minutter siden at vide, at Justitsministeriet ikke forud for fremsættelsen var bekendt med, at DSB og HT ville få lov til at byde inden fremsættelsen. Man må læse svaret sådan, at Justitsministeriet udtalte sig på et forkert grundlag, og derfor er Folketinget fejlinformeret.

Mener ministeren, at det er et udtryk for, at Folketinget har fået fyldestgørende oplysninger?

Ole Donner (FP):

Den fungerende statsminister sagde noget i retning af, at HT havde udbudt efter lovgivningens bestemmelser. Ministeren har selv den nøjagtige ordlyd, men jeg opfattede det sådan, at ministeren sagde, at HT havde overholdt reglerne, da de lavede dette udbud.

I bemærkningerne til lovforslag nr. L 330 står under punkt 1:

»Det fremgår af forarbejderne, at hverken HT, DSB eller andre offentlige virksomheder kan byde på den kørsel, der udbydes. Det fremgår endvidere, at ministeren ikke kan udnytte sin dispensationsbeføjelse til at fravige princippet om, at de angivne mindsteandele af HT's rutekørsel skal udføres af andre.«

Hvordan mener ministeren, at det harmonerer med udtalelsen om, at man skulle have overholdt loven?

Statsministeren (Mimi Jakobsen, fg.):

Til hr. Engell vil jeg først og fremmest gentage det, jeg sagde før: Jeg er overbevist om, at trafikministeren har videregivet disse oplysninger til Folketinget i takt med, at trafikministeren har fået dem, og jeg vil i øvrigt henvise til trafikministerens senere besvarelse af det mere konkrete hændelsesforløb og tidsterminerne for denne sag; det mener jeg at trafikministeren er den rette til.

[Statsministeren]

Til hr. Ole Donners spørgsmål, som jeg da godt forstår, vil jeg også sige, at når det drejer sig om forløbet i sagen og bemærkningerne til lovforslaget, vil jeg ligeledes henvise til det svar, som trafikministeren senere på dagsordenen vil give om præcis disse emner.

Ole Donner (FP):

Jeg citerede klart, hvad der stod i bemærkningerne. Jeg vil meget gerne bede den fungerende statsminister citere afsnittet lige omkring det, jeg nævnte med, at HT skulle have rettet sig efter reglerne. Jeg vil være sikker på, at jeg ikke har misforstået noget, for hvis HT skulle have overholdt reglerne, måtte de også have vidst det her.

Hvis bare ministeren lige vil citere det lille afsnit om, at HT overholder lovgivningen.

Engell (KF):

Ministeren nævnte, at ministeren fandt, at trafikministeren i takt med, at trafikministeren fik oplysningerne, havde givet dem korrekt videre til Folketinget. Det forekommer jo højst besynderligt, for af et af de svar, vi også har fået for nogle minutter siden, fremgår det, at allerede i januar anmodede HT's bestyrelsesformand, fru Conny Dideriksen på HT's vegne om, at trafikministeren søgte gennemført en lovændring. Der må have været et forløb med nogle drøftelser med HT's ledelse og formentlig også med DSB's, som trafikministeren jo har direkte instruktionsbeføjelse over for.

Jeg er helt klar over, at ministeren kan have svært ved at gå tilbage i, hvad der skete i Trafikministeriet i januar og februar måneder, og trafikministeren er her også selv og kan svare senere, men jeg må sige, at jeg ikke synes, at ministerens svar er tilfredsstillende, for jeg nævnte fire konkrete punkter, hvor der efter min opfattelse klart er tale om, at Folketinget ikke har fået korrekte oplysninger af en minister, der på det tidspunkt, hvor lovforslaget blev fremsat, og hvor der var første behandling, måtte sidde inde med en viden, der gjorde, at han kunne give Folketinget fyldestgørende informationer.

Når jeg stiller spørgsmålet til statsministeren, den fungerende statsminister, er det selvfølgelig, fordi statsministeren har et overordnet ansvar for at sikre, at de svar, der afgives fra regeringen til Folketinget, er i orden, og

derfor må jeg tolke ministerens meget henholdende svar på den måde, at man må gå ud fra, at det, trafikministeren har foretaget sig, har været i orden, indtil det modsatte er bevist, og indtil trafikministeren selv ytrer sig.

Jan Køpke Christensen (FP):

Jeg må sige, at jeg er enig med den tidligere taler, hr. Engell, idet jeg også havde forventet, at man fik klare svar på klare spørgsmål. Hr. Ole Donner og hr. Engell mener jeg ikke har fået det i dag, og det tror jeg nok at alle, der har været til stede her i salen, kan bekræfte.

Jeg vil så gerne spørge den fungerende statsminister, om ministeren den anden gang vil leve op til det ansvar, det er at være fungerende statsminister, være forberedt og kunne besvare de spørgsmål, der bliver stillet i Tinget.

Statsministeren (Mimi Jakobsen, fg.):

Til det sidste vil jeg gerne sige, at den fungerende statsminister naturligvis lever op til at besvare de spørgsmål, der er stillet, og jeg er blevet spurgt, om statsministeren finder, at Folketinget har fået fyldestgørende oplysninger. Mit konkluderende svar var, at efter de oplysninger, jeg har fået fra trafikministeren, mener jeg at kunne have tillid til, at de oplysninger, Folketinget nu har, er fyldestgørende for sagens belysning.

Så vil jeg gerne gå tilbage i svarrækken til hr. Ole Donner og sige, at jeg selvfølgelig gerne vil gentage de ønskede sætninger, men i øvrigt vil jeg referere til trafikministeren. Det, jeg læste op før, var, at trafikministeren endvidere har oplyst over for Trafikudvalget, at HT har udarbejdet sit udbud i overensstemmelse med de retningslinier, der er opstillet i HT-loven og dens forarbejder, og at det i udbudet er anført, at HT ved kontrakttildelingen vil lægge vægt på de mest økonomiske osv.; jeg tror, det er det afsnit, hr. Ole Donner var ude efter at høre en gang til.

Til hr. Engells yderligere spørgsmål vil jeg da bekræfte, at jeg naturligvis har ingen eller i hvert fald meget ringe mulighed for at vide, hvad der er foregået i Trafikministeriet på et eller andet møde i januar eller februar, som jeg ikke kender til. Igen synes jeg, det er ganske rimeligt at henvise til, hvad trafikministeren vil sige senere i dag. Det, der er afgørende for den fungerende statsminister såvel som for den rig-

[Statsministeren]

tige statsminister, er selvfølgelig, at den pågældende minister har fortalt alt det, den pågældende minister vidste på det pågældende tidspunkt. Det er jeg enig med hr. Engell i, og jeg har svaret, at efter de oplysninger, jeg har fået, er der blevet informeret præcis i den takt, som ministeren har været informeret.

Engell (KF):

Jeg vil gerne takke for svaret, og jeg vil så gerne stille dette klare spørgsmål til den fungerende statsminister: Betyder det, at den fungerende statsminister på regeringens vegne har den opfattelse, at hvis trafikministeren ikke har givet de oplysninger, han var i besiddelse af på de afgørende tidspunkter, nemlig ved forslagens fremsættelse og ved førstebehandlingen i Folketinget, har ministeren ikke levet op til sine forpligtelser?

Statsministeren (Mimi Jakobsen, fg.):

Det er en skærpelse af det, jeg sagde, som jeg ikke kan tiltræde. Jeg mener naturligvis, at enhver minister er forpligtet til at give de oplysninger, ministeren er i besiddelse af, men sker der undervejs ting i en sag, som ministeren ikke har haft nogen viden om, og det kan der være mange grunde til, må man naturligvis redegøre for det.

Men jeg kan bekræfte, at ministeren er forpligtet til at give de oplysninger, ministeren er i besiddelse af, videre til Folketinget.

Engell (KF):

Betyder det så efter ministerens opfattelse, at hvis trafikministeren på det tidspunkt, hvor lovforslaget blev fremsat og førstebehandlet i Folketinget, var vidende om, at DSB og HT bød på licitationen, burde ministeren klart og utvetydigt have fortalt Folketinget dette?

Statsministeren (Mimi Jakobsen, fg.):

Jeg mener faktisk, at jeg har udtalt mig præcis så klart, som hr. Engell kunne forvente, nemlig at enhver minister har pligt til at fortælle Folketinget det, som ministeren er vidende om.

Herved sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 997

3) Til *statsministeren* af:

Engell (KF):

»Finder statsministeren, at legalitetsprincippet har nogen som helst betydning i forhold til en sag, hvor en licitation er afsluttet på grundlag af gældende lovgivning, uden at lovforslag om ændret lovgivning er fremsat i Folketinget?«

Statsministeren (Mimi Jakobsen, fg.):

Jeg er blevet spurgt om, hvorvidt legalitetsprincippet har nogen som helst betydning for en sag, hvor en licitation er afsluttet på grundlag af gældende lovgivning, uden at lovforslag om ændret lovgivning er fremsat for Folketinget, og hertil vil jeg gerne svare, at når det skal afgøres, om legalitetsprincippet i en konkret sag er iagttaget, må vurderingen naturligvis foretages på grundlag af den gældende lovgivning. Det er i den forbindelse principielt uden betydning, om et forslag om ændring af lovgivningen er eller vil blive fremsat.

Engell (KF):

Jeg er glad for den fungerende statsministers præcisering, som var mere klar end det, den rigtige statsminister gav udtryk for efter det samråd, der var forleden dag. Det, vi er enige om, er altså, at legalitetsprincippet indebærer, at en minister selvfølgelig ikke kan begynde at indrette sin administration hverken internt i ministeriet eller eksternt i forhold til borgerne på en måde, hvor han foregriber en mulig kommende lovgivning. Han skal administrere efter den lovgivning, der er vedtaget af Folketinget, og det mener jeg er vigtigt at få fastslået på baggrund af trafikministerens handlemåde gennem de seneste par uger.

Jeg vil godt takke for svarene og igen sige, at jeg har forståelse for, at den fungerende statsminister ikke kender alle detaljerne, men selvfølgelig må svare på regeringens vegne, hvilket betyder, at vi ikke har kunnet få svar på alle de spørgsmål, vi har stillet. Den naturlige konsekvens må selvfølgelig være, at statsministeren, så snart han har mulighed for det, deltager i et samråd i Folketinget.

Jeg spurgte lidt tidligere om noget, som jeg godt vil bede ministeren om at bekræfte, nemlig at Folketingets Trafikudvalg kan få alle relevante dokumenter og akter i denne sag.

Statsministeren (Mimi Jakobsen fg.):

[Statsministeren]

Til det første vil jeg erklære mig helt enig i hr. Engells – i hvert fald denne gang – helt loyale fortolkning af, hvad jeg har sagt.

Det forholder sig sådan, at fuldstændig lige-gyldigt, om der er fremsat lovforslag eller man har planer om at fremsætte et lovforslag, er det den gældende lovgivning, der danner grundlag for administrationen.

Til det andet, som jeg beklager at jeg glemte at svare på, vil jeg sige, at så vidt jeg er orienteret, har Trafikudvalget allerede bedt ministeren om alle sagens akter vedrørende HT-licitationen, og i hvert fald efter det, jeg hørte i går, skulle det efter planen allerede være oversendt til Trafikudvalget. Når Trafikudvalget har stillet spørgsmålet, vil alle akter naturligvis blive stillet til rådighed for Trafikudvalget, hvis det ikke allerede er sket.

Svend Erik Hovmand (V):

Jeg synes, at det var interessant at høre den meget klare definition af legalitetsprincippet, som den fungerende statsminister her gav udtryk for. Det bortvejr i hvert fald enhver tvivl om Justitsministeriets besvarelse af det spørgsmål, jeg stillede, og som gav anledning til et omfattende notat fra Justitsministeriet.

Efter det svar, vi nu har fået, må det være regeringens helt klare opfattelse, at man som minister kun kan handle efter den lov, der gælder på det pågældende tidspunkt, og dermed har ministeren også bekræftet, at de handlinger, der dengang foregik, ikke var i overensstemmelse med gældende dansk lovgivning; det håber jeg at regeringen herefter vil lade indgå i sine videre overvejelser.

Indtil dette øjeblik har den omstændighed, at man ikke har handlet efter gældende lovgivning, ikke ført til administrative/politiske ændringer, og derfor kunne man fristes til at spørge, om regeringen også i fremtiden agter af føre den politik.

Anden næstformand (Grove):

Da vi har mange spørgsmål på, beder jeg om, at man overholder taletiden.

Statsministeren (Mimi Jakobsen, fg.):

Jeg kan kun klart bekræfte over for hr. Svend Erik Hovmand, som jeg gjorde det over for hr. Engell, at det er indholdet af det, jeg sagde. Jeg mener, at jeg klart nok har sagt, at

det naturligvis er den gældende lov, der danner grundlag for administrationen.

Med hensyn til den videre administration og til ændringer af retningslinier vil jeg henvise til, at trafikministeren om forhåbentlig få øjeblikke får ordet for at forklare, hvad der er foregået i Trafikministeriet i anledning af denne sag.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 996

4) Til *statsministeren* af:

Ole Donner (FP):

»Vil statsministeren oplyse, hvornår der afholdes ny licitation (udbud) i hovedstadsområdet vedrørende buskørsel?«

Skriftlig begrundelse

Statsministeren har over for Folketingets Trafikudvalg oplyst, at den tidligere licitation (udbud) er annulleret. Derfor ønsker spørgeren oplyst, hvornår der afholdes ny licitation (udbud), og om denne afholdes, uanset om lovforslag nr. L 330 (Forslag til lov om ændring af lov om hovedstadsområdets kollektive persontrafik) bliver vedtaget eller ej.

Statsministeren (Mimi Jakobsen, fg.):

Jeg er blevet spurgt om, hvornår der afholdes en ny licitation i hovedstadsområdet vedrørende buskørsel. Til det må jeg svare, at det alene er HT, som både efter gældende lov og efter lovforslaget har kompetencen til at afholde licitation af buskørsel.

Hvis man vil have et konkret svar, må man derfor rette spørgsmålet til HT, men jeg kan oplyse, at HT har meddelt, at licitationen fra foråret 1993 opretholdes, og at jeg ikke er bekendt med, at HT har planer om nogen ny licitation inden 1. april 1994.

Ole Donner (FP):

Må jeg takke ministeren for et meget klart svar.

Når jeg spurgte, var det selvfølgelig, fordi statsministeren, som jeg refererede før, sagde umiddelbart efter samrådet, at derfor har regeringen – han brugte udtrykket derfor – underforstået trafikministeren og statsministeren for

[Ole Donner]

længst besluttet, at det udbud, der havde fundet sted, skulle annulleres. Jeg havde også læst loven sådan, at statsministeren og trafikministeren ikke havde noget at gøre med det, men statsministeren har også over for Trafikudvalget oplyst, at man havde aflyst denne licitation; derfor er jeg selvfølgelig glad for det tydelige svar.

Jeg vil gerne takke ministeren for gentagelsen fra talepapiret, hvorefter trafikministeren oplyste, at HT havde overholdt reglerne, men jeg vil så spørge ministeren, hvordan ministeren mener, at det harmonerer med et svar, vi har fået i et bilag, hvor vi fik at vide, at fru Conny Dideriksen, formand for HT, har skrevet til trafikministeren og anbefalet, at HT-lovens § 3 ændres, så HT over en årrække skulle udbyde al sin kørsel, og at HT selv gennem busdivisionen fik mulighed for at byde på denne kørsel. HT er altså enig i, at det kan man ikke gøre, og ministeren skriver senere:

»HT's henvendelse i sagen har naturligvis haft betydning for min beslutning om at søge at ændre HT-loven i den nævnte retning.«

I det svar står der altså punkt 1, at HT var klar over, at de ikke selv kunne byde, og punkt 2, at ministeren har søgt loven ændret, fordi også han var klar over, at det af loven og dens forarbejder følger, at man ikke kan gøre det.

To gange har vi nu fået at vide fra ministerens talepapir, at HT har overholdt loven, og jeg vil gerne bede om ministerens umiddelbare kommentar til dét.

Statsministeren (Mimi Jakobsen, fg.):

Med fare for at påkalde mig hr. Ole Donners usigelige vrede – jeg blev jo ellers lige rost for et klart svar – må jeg stadig væk henvise hr. Ole Donner til videre her i spørgetiden at afvente trafikministerens nærmere redegørelse for forløbet i denne sag: hvilke papirer der har foreligget, hvilke møder der har været afholdt, som jeg også sagde til hr. Engell, og hvilke breve der er blevet afsendt i sagen.

J. K. Hansen (S):

Jeg vil stille et spørgsmål til den fungerende statsminister. Jeg kan forstå, at det også kan være lidt besværligt at følge med i denne her interessante sag oven fra denne side af salen, men når nu hr. Ole Donner læser op af et svar, som statsministeren har givet, skal jeg spørge,

om den fungerende statsminister så også er bekendt med, at trafikministeren har svaret – for det blev nemlig ikke læst op: »Jeg skal understrege, at jeg ikke har truffet nogen beslutning om, at HT – hvilket jeg heller ikke har nogen kompetence til – eller DSB skulle afgive tilbud på den buskørsel, som HT udbød den 15. marts.«

Er ministeren bekendt med den besvarelse?

Statsministeren (Mimi Jakobsen, fg.):

Jeg er bekendt med mange papirer i denne sag, for det er jo i hvert fald ikke papir, der mangler, men jeg vil stadig væk også til hr. J. K. Hansen henvise til, at den rette person til at give konkrete svar omkring besvarelser i udvalget, brevveksling med forskellige interessenter og møder, der har været afholdt i Trafikministeriet, må være trafikministeren. Det er trafikministeren, der er allerbedst til at svare på det.

Ole Donner (FP):

Ja, det er selvfølgelig interessant, at formanden for Trafikudvalget ved et spørgsmål forsøger at komme den fungerende statsminister til hjælp.

Så vil jeg spørge den fungerende statsminister, om statsministeren er bekendt med et spørgsmål, der foreligger, hvori jeg direkte har spurgt, om ministeren er enig i, at HT efter de nugældende lovregler ikke kan byde på egen kørsel.

Dernæst vil jeg godt sige, at når jeg takkede for det klare svar, gik det jo på, at det var forkert, hvad statsministeren har sagt, og det trækker han nu tilbage; det er jeg helt tilfreds med.

Det, jeg bare ikke kan forstå, er, at ministeren ikke i hvert fald klart kan sige, at det synes, som om der er noget forkert i den oplysning, som trafikministeren kommer med, om, at HT har overholdt reglerne, sammenholdt med, at han i et svar til Trafikudvalget har sagt, at det er klart ulovligt.

Jeg forlanger ikke, at den fungerende statsminister skal svare klart på dette spørgsmål, men henstiller alene, om ikke ministeren ligesom kunne antyde, at det i hvert fald kunne se ud, som om der var en divergens imellem de to svar.

[Ole Donner]

Endelig vil jeg sige, at jeg nok må tilslutte mig det, hr. Engell har sagt – og det kan også være svært at svare på i et kompliceret spørgsmål, specielt hvis nogen forsøger at stikke noget under stolen – om, at vi vil overveje situationen og se, hvordan vi kommer videre i denne sag.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 989

5) Til trafikministeren af:

Ikast (KF):

»Hvorfor er bemærkningerne til lovforslaget om ændring af lov om hovedstadsområdets kollektive persontrafik, side 4, om udbud pr. 1. april 1994 anført i fremtidsform, når udbudet rent faktisk var gennemført?«

Skriftlig begrundelse

Ministeren har oplyst til Folketingets Trafikudvalg, at HT den 15. marts 1993 har foretaget offentligt udbud af »de yderligere 15 pct. af den samlede kørsel«, samt at licitationen afsluttedes den 18. maj 1993.

Ikast (KF):

Vi har nu haft statsministeren i samråd, og vi har den fungerende statsminister til at svare på spørgsmål, men vi er ikke blevet så meget klogere. Følt her fra Folketingets side er det, ligesom om det er en vildledning, der er sket i den lovgivning, der er kommet til Folketinget. Det ligner lovgivning med tilbagevirkende kraft. Det ser ud, ligesom om vi skal trække alle oplysninger ud af ministeriet eller ministeriets embedsmænd for at få den belysning, som Folketinget har krav på. Derfor er det med stor spænding, at vi nu afventer trafikministerens svar.

Vi har desværre været nødsaget til at stille mange spørgsmål i dag, hvilket jeg ved, at det meget aktive Ting her må lide under, men vi er nødsaget til at få denne sag belyst fuldt ud.

Trafikministeren (Helge Mortensen):

Jeg vil gerne indledningsvis gøre hr. Ikast opmærksom på, at hele lovforslaget tog sigte på, at offentlige virksomheder – herunder HT og DSB – skulle kunne deltage i konkurrence

på lige vilkår med private vognmænd om bus-trafikken i hovedstadsområdet efter princippet om bedst og billigst. Det er faktisk noget, jeg stadig ønsker; jeg mener, det er vigtigt at få det gennemført, men må konstatere, at det ikke bliver i forbindelse med den aktuelle udbuds-runde.

Lad mig dernæst sige, at bemærkningerne til lovforslaget bærer præg af at være skrevet i marts måned, hvor det var planlagt at fremsætte lovforslaget. Jeg skal beklage, at det ikke var opdateret tilstrækkeligt, da lovforslaget blev fremsat den 26. maj, herunder at det ikke klart fremgik, at udbudsrunderen, som HT iværksatte den 15. marts, havde tilbudsfrist den 18. maj 1993, og at det ikke fremgik, at DSB havde afleveret et tilbud den 18. maj.

Jeg vil også godt understrege, at dette, at jeg ikke selv tog initiativ til rekvirition af et notat fra Justitsministeriet, men forlod mig på ministeriernes rutiner, måske set i bakspejlet kan kritiseres; men der har ikke været noget skjult om den viden, jeg har haft på noget tidspunkt, mens sagen har været behandlet, eller når jeg er blevet spurgt. Jeg har ikke bøjet nogen lovgivning, tværtimod, jeg har åbent lagt et lovforslag med bemærkninger, der fortæller om hensigten med lovforslaget og konsekvensen af lovforslaget, frem for Folketinget.

Jeg og Trafikministeriet har, indtil Lovkontorets notat af 17. juni forelå, haft den opfattelse, at der i den konkrete situation, hvor loven kunne forudses ændret, inden behandlingen af de indkomne tilbud var afsluttet, ikke var noget til hinder for, at offentlige selskaber fremsendte tilbud, men at den gældende paragraf

Anden næstformand (Grove):

Taletiden gælder også for ministre!

Trafikministeren (Helge Mortensen):

... i HT-loven selvsagt bevirkede, at de offentlige selskaber rent faktisk ikke kunne skrive kontrakt med HT om denne kørsel, medmindre loven blev ændret. Justitsministeriets tvivl om udbudsforhold forelå først for mig med notatet af 17. juni 1993. Denne tvivl kom bag på mig.

For at rydde enhver tvivl ...

Anden næstformand (Grove):

[Anden næstformand]

Jeg vil gerne gøre ministeren opmærksom på ...

Trafikministeren (Helge Mortensen):

... af vejen tog jeg konsekvensen og fremsatte ændringsforslag til lovforslaget, så ændringerne først ville få virkning fra den 15. april 1994.

Undskyld, hr. formand, men jeg syntes, synspunkterne måtte frem.

Anden næstformand (Grove):

Ja, men det bliver der lejlighed til senere også.

Ole Donner (FP):

Jeg vil gerne takke trafikministeren for svaret.

Nu kom den fungerende statsminister jo let om ved mit sidste spørgsmål ved at undlade at svare, men det er vel også rigtigere at stille spørgsmålet direkte til trafikministeren, specielt nu hvor trafikministeren læser op for Folketinget, at ministeren først den 17. juni 1993 bliver klar over, at det var en forkert måde, man havde gjort det på, og først den 17. juni var ministeren klar over, at HT ikke kunne byde på kørslen.

Så vil jeg gerne spørge ministeren direkte, hvordan ministeren den 14. juni, altså tre dage tidligere, kunne underskrive svaret på et spørgsmål fra udvalget, nemlig fra mig, som lød: »Er ministeren enig i, at efter den nugældende lovgivning kan HT ikke byde på kørslen efter § 3?« Svaret lød: »Jeg er enig i, at HT ikke selv kan byde på kørslen, idet dette fremgår af HT-loven og dens forarbejder.«

Jeg vil gerne spørge, om ministeren har haft en åbenbaring, eller hvordan det ellers skulle være kommet til at stå i et svar, tre dage før ministeren blev bekendt med reglen.

Og hvordan harmonerer det med det andet svar, som vi har fået på bilag 20, hvor ministeren siger: »HT's henvendelse fra 20. januar i sagen har naturligvis haft betydning for min beslutning om at søge HT-loven ændret i den nævnte retning.«

Nu synes jeg altså nok, at man næsten måtte foretrække, at ministeren måske ikke svarede så klart, for jeg synes, at det bliver lidt forvirrende efterhånden.

Ikast (KF):

Jeg vil gerne give ministeren lejlighed til at komme med det sidste afsnit af sit svar en gang mere. Det er meget principielt. Ministeren har svaret, at Lovkontoret har været hørt og det derfor ikke var nødvendigt, at Folketinget fik yderligere svar fra Lovkontoret. Derefter fastholdt udvalget, at vi ville have svar fra Lovkontoret. Derfor virker det som vildledning, hr. minister; det er der vist ikke nogen der kan fortænke én i at sige.

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Skal vi forstå trafikministerens svar således, at han erkender, at der er sket en vildledning af Folketinget, at han erkender, at den fejl, der er begået, er begået i embedsapparatet, og at han fralægger sig ethvert ansvar for, hvad embedsapparatet har skrevet i et lovforslag? Skal vi forstå det således, at trafikministeren ikke har læst sit lovforslag igennem, før det blev sendt til Folketinget? Og skal vi forstå det således, at trafikministeren først blev klar over denne vildledning og den alvorlige fejl – der åbenbart skal henlægges til hans embedsmænd – efter førstebehandlingen, hvor ministeren jo altså heller ikke gjorde opmærksom på det?

Svend Erik Hovmand (V):

Efter at vi for et øjeblik siden har hørt den fungerende statsministers meget, meget klare definition af legalitetsprincippet, gående ud på, at det er den gældende lov, man kan administrere efter og ikke noget som helst andet, så efterlader trafikministerens nye svar her en tvivl om, hvorvidt ministeren også havde den opfattelse og fortsat har den opfattelse.

Af ministerens svar fremgik jo, at ministeren tilsyneladende fandt, at det var i orden, at man gennemførte en sådan licitation og så efterfølgende fik vedtaget en lov, som i øvrigt også var fremsat, efter at licitationen skete.

Der er ikke overensstemmelse mellem disse ting. Derfor vil jeg gerne benytte lejligheden til at give ministeren en chance for at klargøre, om han er enig i den fortolkning af legalitetsprincippet, som den fungerende statsminister for et øjeblik siden gav udtryk for.

Engell (KF):

Jeg lyttede til trafikministerens ord med stor alvor, og det, jeg lyttede mig frem til, var, at

[Engell]

trafikministeren erkendte, at trafikministeren har givet Folketinget ufyldstgørende, mangelfulde og ukorrekte oplysninger.

Jeg vil på den baggrund gerne spørge trafikministeren, hvilke konsekvenser trafikministeren agter at drage af den konstatering fra ministerens side.

Trafikministeren (Helge Mortensen):

Jeg vil gerne understrege, at jeg har videregivet til Folketinget alle de oplysninger, der undervejs i forløbet har været til rådighed for mig. Jeg har ikke skjult noget.

Med hensyn til det spørgsmål, som hr. Ole Donner rejser om mit svar på spørgsmål nr. 4, tror jeg det er, må jeg sige, at dér henholder jeg mig konkret til, hvad der er gældende lov. Det er det, spørgsmålet går på.

Det, jeg beder hr. Ole Donner – og også hr. Ikast – være opmærksom på i spørgsmålet om oplysningerne i det lovforslag, der er fremsat – det er faktisk hr. Ikasts grundlæggende spørgsmål, som vi her diskuterer – hvor der på side 4 står: »Lovgivning finder også anvendelse på den del af rutekørslen, som HT i henhold til gældende lov skal udbyde med henblik på iværksættelse af kørsel 1. april«, er, at her betyder »skal« – og det er også det svar, jeg har givet hr. Ole Donner – det »skal«, der står i loven, og som er optrykt på side 5. Det er simpelt hen citat af gældende lov, og det er der ikke noget ukorrekt i. Der står blot på side 4, at dette også finder anvendelse på det, der skal udbydes.

Og for at gøre dette svar komplet, for at understrege, at Folketinget har fået de oplysninger, som Folketinget kan læse i lovforslaget, så står der i bemærkningerne s. 2, 1. spalte: »HT har netop iværksat en udbudsrunde med henblik på, at den kørsel, der skal udbydes til private ...« osv.

Jeg gør opmærksom på det, men understreger i mit tidligere svar – og det tager jeg ansvaret for – at der ikke er sket en redaktionel tilpasning, efter at forslaget blev udarbejdet i marts. Så vidt jeg husker, er der også nogle af d'herrer i oppositionen, som jeg havde drøftelser med, der kendte lovforslaget i den skikkelse, hvori det foreligger her, på et meget tidligt tidspunkt. Men lad det være!

At der ikke er sket en redaktionel tilpasning er mit ansvar, og det beklager jeg, og jeg har

beklaget over for Folketinget, at det ikke er sket.

Til fru Anne Birgitte Lundholt må jeg yderligere sige, at det naturligtvis er mit ansvar, at jeg ikke har bedt om dette direkte notat. Det ville jeg have gjort set i bakspejlet, og det er det, jeg har tilkendegivet. Det ville jeg have gjort, men det er set i bakspejlet, da jeg først med notatet fra Justitsministeriet den 17. juni er blevet opmærksom på, at der er anledning til betydelig tvivl om det, som diskuteres her omkring legalitetsprincippet.

Det er det, jeg vil henholde mig til, og det er det, jeg vil sige også er det, som jeg har truffet min beslutning på grundlag af; at bortvejre enhver tvivl.

Det står på side 4. På den ene side kan det gøres gældende, at det drejer sig om tilbud; på den anden side, siger de, er det et spørgsmål, om et tilbud kan modtages, og det først er i det øjeblik, hvor der rent faktisk sker en kontraktindgåelse, at ulovligheden begås.

Jeg er ikke og har aldrig påberåbt mig at være jurist. Jeg henholder mig til, at der her er skabt betydelig tvivl ...

Anden næstformand (Grove):

De 2 minutter gælder stadig væk!

Trafikministeren (Helge Mortensen):

... og den betydelige tvivl har jeg reageret på, så tvivlen er tilgodeset.

Engell (KF):

Det er jo en skidt sag, der kræver mange ord; trafikministerens sag må være meget skidt.

Når trafikministeren siger, at han har givet de oplysninger til Folketinget, som han havde på det aktuelle tidspunkt i forløbet, så vil jeg gerne spørge: Havde ministeren hverken forud for fremsættelsen af lovforslaget eller i forbindelse med førstebehandlingen en viden om, at licitationen var udskrevet den 15. marts, og at den var afsluttet den 18. maj? Vidste ministeren ikke ved fremsættelsen og ved førstebehandlingen, at DSB og HT havde budt?

Og vidste ministeren ikke – nu tænker jeg også på de drøftelser, der formentlig har været bl.a. med HT's formand, fru Conny Dideriksen, i januar, februar og måske marts – at det lovforslag, han sigtede mod, var et lovforslag,

[Engell]

der skulle have tilbagevirkende kraft, sådan at det kunne få effekt for den licitation, der var i gang?

Jeg vil også spørge: Vidste ministeren heller ikke, da Justitsministeriets Lovkontor blev spurgt, at Justitsministeriet åbenbart ikke havde fået tilstrækkelige oplysninger, sådan at det svar, man fik, var på noget helt andet end det, der var det centrale i denne sag? Det er et kernespørgsmål, hr. minister, for det er her, ministeren ikke, hverken ved forslagens fremsættelse eller ved førstebehandlingen, har givet Folketinget oplysninger. Siden hen er de blevet taget med tang i Folketingets Trafikudvalg, nogle af dem; nogle af dem har vi ikke fået endnu, men det kommer forhåbentlig i næste uge.

Anne Birgitte Lundholt (KF):

I tilslutning til hr. Engells spørgsmål vedrørende kendskab til licitationen må jeg jo også konstatere, at svaret på mit første spørgsmål var, at ministeren erkender, at der er sket en vildledning af Folketinget. Ministeren erkender, at denne vildledning også fortsatte efter førstebehandlingen af forslaget. Og ministeren benægter på nuværende tidspunkt, at han overhovedet var vidende om de ting, som Folketinget er blevet vildledt om i form af lovforslaget. Man kunne fristes til at stille det enkle spørgsmål, om ministeren overhovedet har gennemlæst lovforslaget, inden han sendte det over til Folketinget med den bemærkning, der kommer her i dag.

Og så vil jeg gerne føje til, om ministeren da ikke – selv om systemet ikke skulle have gjort ministeren bekendt med licitationen – på så væsentligt et område ligesom alle vi andre har bemærket presseskriverierne om prisoffentliggørelsen efter licitationen, der var afholdt, da lovforslaget blev fremsat?

Ole Donner (FP):

Jeg syntes, første gang fru Anne Birgitte Lundholt stillede sit spørgsmål, at det var et uhyre interessant spørgsmål; men efter at ministeren nu har svaret et par gange, er spørgsmålet efter min mening ikke længere aktuelt, for nu vil man ved gennemlæsning af Folketingets forhandlinger kunne se, at der ikke alene er sket vildledning før, men også under denne spørgetid.

Dernæst vil jeg godt sige, at ministeren behændigt undgik at svare på mit spørgsmål. Jeg spurgte helt konkret, hvordan dette, at ministeren først den 17. juni er blevet bekendt med, at HT har afgivet tilbud, og at det skulle være ulovligt, harmonerer med, at man i et svar den 14. juni skriver noget andet, og at man har haft korrespondance med HT's formand den 20. januar og den 26. januar og allerede da har sagt, at man ville søge at ændre HT-loven, så man kunne få lov at give tilbud.

Jeg beder ikke ministeren om at bøje loven. Jeg beder bare om, at ministeren svarer, lad os så sige så godt, som han kan, men at man i hvert fald ikke bevidst fører Folketinget bag lyset.

Anden næstformand (Grove):

Jeg vil gøre opmærksom på, at diskussionen udvikler sig sådan, at nogle af de kommende spørgsmål egentlig også bliver medinddraget her. Jeg har fuld forståelse for, at det er svært at adskille spørgsmålene i denne sag, men jeg beder alligevel om, at man prøver at holde sig til det aktuelle spørgsmål.

Thor Pedersen (V):

Trafikministeren oplyste, at ministeren ikke er jurist. Nu er det jo sådan i dansk folkestyre og dansk parlamentarisk tradition, at man ikke behøver være jurist for at være minister. Man behøver heller ikke være HT-chauffør for at have ansvaret for HT eller at være lokomotivfører for at have ansvaret for DSB. Jeg går ud fra, at uanset uddannelse har man ansvaret for det ressortområde, man dækker.

Ministeren siger, at ministeren påtager sig det redaktionelle ansvar; men ministeren fortæller efterfølgende, at det jo ikke er det, det drejer sig om, for ministeren siger: »Jeg havde den opfattelse, at det var i orden, at HT deltog i udbudsforretningen, når blot den nye lov gik på plads i tide«, altså inden man skulle godkende et tilbud.

Så vil jeg spørge: Hvordan kan ministeren finde, at det er i orden, at HT deltager, når ministeren efterfølgende siger, at ministeren ikke vidste, at HT deltog? Hvordan kan man på samme tid finde det i orden, at de deltager, når man ikke ved, at de deltager? Hvad er det for særlige evner, trafikministeren har, som altså ikke er af juridisk art? Det kunne jeg godt lide at vide.

Svend Erik Hovmand (V):

Jeg er nødt til at gentage det spørgsmål, som jeg stillede før. Jeg fik den opfattelse af trafikministerens svar, at ministeren i virkeligheden efter Justitsministeriets Lovkontors skrivelse af 17. juni havde fået en anden opfattelse af legalitetsprincippet. Før det tidspunkt mente trafikministeren, at det er i orden, at der afholdes en licitation under henvisning til, at der fremsættes et lovforslag osv. Da Justitsministeriets svar forelå den 17. juni, fandt ministeren, at det ikke længere var i orden. Den erkendelse må så logisk føre til, at ministeren også erkender, at det, der foregik, var ulovligt.

Trafikministeren (Helge Mortensen):

Jeg synes ikke, at de spørgsmål bidrager til meget andet end en gentagelse af de forudsætninger, der er for en række af spørgsmålene, og hvorpå jeg har svaret.

Jeg gør hr. Engell opmærksom på, at jeg har beklaget – det er vedrørende den 15. marts – at der ikke er gjort opmærksom på det. Jeg har beklaget, at der på grund af det sene tidspunkt – i forbindelse med, at jeg tilkendegiver, at HT netop har iværksat en udbudsrunde med henblik på kørsel, og at lovforslaget her medfører, at lovændringen også finder anvendelse på denne kørsel – ikke er angivet de præcise terminer. Det er det, jeg har sagt.

Jeg vil sige, at jeg ikke erkender, at jeg har vildledt Folketinget på noget tidspunkt. Jeg har tilkendegivet, at jeg har givet Folketinget de oplysninger, jeg var i besiddelse af, på det tidspunkt jeg var i besiddelse af dem. Jeg understreger, at jeg, indtil Lovkontorets notat forelå den 17. juni, har handlet og ageret ud fra den opfattelse, at gældende lov ikke i sig selv var til hinder for, at de andre bød – jeg har svaret også hr. Ole Donner på det spørgsmål tidligere – og at jeg efter notatet af 17. juni ikke finder, at der er grundlag for det, der bliver påstået fra spørgerens side: at det er ulovligt, men at der er betydelig tvivl.

Det er det, jeg henholder mig til i forhold til Justitsministeriets notat. Det er det, jeg har svaret, og det er det, jeg vil understrege.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 990

6) Til trafikministeren af:

Ikast (KF):

»Hvorfor svarer ministeren Folketingets Trafikudvalg i fremtidsform, at HT skal have mulighed for også at byde på den kørselsandel, der udbydes til iværksættelse pr. 1. april 1994, når udbudet rent faktisk var gennemført?«

Trafikministeren (Helge Mortensen):

I min besvarelse den 14. juni 1993 af Trafikudvalgets spørgsmål nr. 1-11 er oplyst, at HT den 15. marts 1993 har foretaget offentligt udbud med henblik på, at 45 pct. af den samlede rutekørsel i hovedstadsområdet pr. 1. april 1994 udføres på grundlag af offentligt udbud. Samtidig oplyste jeg, at fristen for afgivelse af tilbud udløb den 18. maj 1993. Jeg henviser til besvarelsen af spørgsmål nr. 8.

I besvarelsen af spørgsmål nr. 10 oplyser jeg, at HT's busdivision og DSB faktisk har afgivet tilbud på den udbudte kørsel, og at dette tilbud bortfalder, såfremt lovændringen ikke gennemføres.

De faktiske omstændigheder er således blevet tydeliggjort, og realiteten i besvarelsen af spørgsmål nr. 9 er derfor at præcisere, at formålet med lovforslaget er, at HT og andre offentlige selskaber skal kunne byde, dvs. kunne opnå kontrakt på kørslen, såfremt de er konkurrencedygtige; dette også, såfremt loven var blevet vedtaget.

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Ministeren svarede til det foregående spørgsmål, at han ikke erkendte, at der var sket en vildledning af Folketinget, men ministeren erkendte, at de oplysninger, der var fremsendt til Folketinget, og det, der blev sagt under førstebehandlingen, rent faktisk var fejlagtigt. Samtidig lagde han altså skylden på sine embedsmænd. Det tror jeg ikke man ved gennemlæsning af svarene kan stille nogen spørgsmål ved.

Derfor vil jeg gerne endnu en gang her, når vi diskuterer udbudet af kørsel, stille det helt klare spørgsmål: Erkender ministeren ikke, at der er tale om vildledning, når han hverken i lovforslaget eller under førstebehandlingen gør opmærksom på, at han er bekendt med, at licitationen er afholdt? Og erkender ministeren ikke, at han godt var klar over, at licitationen var afholdt, og at priserne var offentliggjort?

Engell (KF):

Ministeren siger, at Justitsministeriets notat efterlader en betydelig tvivl. Det svar forstår jeg slet ikke. Når jeg læser det notat, så efterlader det hos mig det klare indtryk, at det, der er sket, er klingende klart ulovligt.

Må jeg bare bede ministeren om at læse side 3 i notatet, hvor det fastslås, at det på den baggrund må lægges til grund, at der efter den gældende lovgivning ikke er adgang for HT til som udbyder at indhente tilbud på buskørslen i hovedstadsområdet fra sig selv eller fra andre offentligt ejede selskaber. Det er, hvad der står. Hvordan ministeren kan mene, at det kan efterlade tvivl, forstår jeg simpelt hen ikke, og det vil jeg gerne bede ministeren om at redegøre nærmere for.

Jeg vil også gerne spørge ministeren, for det mener jeg faktisk er ganske vigtigt: Vidste ministeren på tidspunktet for Folketingets første behandling – nu taler vi ikke om fremsættelsen, men om førstebehandlingen – at licitationen var afsluttet den 18. maj, og vidste ministeren, at HT og DSB havde budt, eller vidste ministeren det ikke?

Ole Donner (FP):

Nu drejer spørgsmålet sig jo om, hvorvidt HT skal have lov til at byde på fremtidige licitationer. Der har været en lille smule tvivl om, hvorvidt den licitation er aflyst, eller den ikke er aflyst, og derfor vil jeg gerne spørge trafikministeren: Kan ministeren her i Folketinget bekræfte, at statsministeren og trafikministeren har oplyst Trafikudvalget om, at licitationen var aflyst?

Jeg har set, at ministeren andetsteds har sagt, at det har man ingen kompetence til, men det var rent faktisk det, der blev oplyst over for Folketingets Trafikudvalg. Jeg vil gerne have, at ministeren bekræfter, at udvalget har fået den oplysning, at den var aflyst. Og i bekræftende fald: Bliver der så en ny udbudsrunde? Og i bekræftende fald: Vil ministeren så have noget med den udbudsrunde at gøre?

Trafikministeren (Helge Mortensen):

For så vidt angår fru Anne Birgitte Lundholts spørgsmål må jeg sige, at jeg har svaret på det flere gange. Jeg må fastholde den udtalelse, som jeg er kommet med tidligere, og som ikke berettiger fru Anne Birgitte Lundholt til at

understrege, at jeg har lagt nogen skyld over på nogen embedsmænd. Jeg har sagt, at jeg for mit eget vedkommende har støttet mig til de rutiner, der er i sådanne sager i mit ministerium. Det er ingen kritik; tværtimod. Og jeg siger det i forbindelse med, at jeg ikke som minister har indhentet det notat, som altså kom den 17. juni. Og det er det notat, der har været afgørende.

Lad mig sige til hr. Engell, at når jeg skal forklare, hvorfor jeg siger, at der er en betydelig tvivl, så er det, fordi Justitsministeriet selv skriver, at det efter Justitsministeriets opfattelse giver anledning til betydelig tvivl. Det var det svar, der blev efterlyst.

Så vidt jeg erindrer – og det er kun, så vidt jeg erindrer – blev situationen den 18. maj drøftet ved førstebehandlingen; jeg mener, at hr. Ikast nævnte det. I det tilfælde, at det er nævnt på det tidspunkt, har jeg haft den viden, og det vil jeg gerne slå efter, og det vil jeg gerne reflektere på. Jeg kan forstå, at vi får et samråd om dette spørgsmål, og det kan være et af de spørgsmål, vi senere kan analysere.

Endelig må jeg sige, at spørgsmålet om, hvorvidt der er kommet tilbud fra HT og DSB, er indeholdt i det næste spørgsmål. Jeg ved ikke, om jeg skal svare på det nu, eller vi skal vente til det næste spørgsmål.

Ole Donner (FP):

Jeg synes, det er fint, hvis ministeren også vil svare på det næste spørgsmål. Men jeg vil gerne bede ministeren svare på det helt konkrete, som jeg spurgte om, nemlig: Er licitationen eller udbudet aflyst? I bekræftende fald: Hvor når bliver der et nyt, og har ministeren noget med det at gøre?

Mit sidste spørgsmål var: Kan ministeren bekræfte, at statsministeren og trafikministeren til Folketingets Trafikudvalg har givet den besked, at de to ministre havde truffet beslutning om, at licitationen eller udbudet skulle aflyses?

Engell (KF):

Jeg vil gerne bidrage til at genopfriske ministerens erindring fra førstebehandlingen her i folketingsalen. Den har jeg nemlig også studeret med interesse. Det er fuldstændig rigtigt, som ministeren siger, at hr. Ikast fremdrog det spørgsmål, og ministeren svarede følgende – jeg citerer fra spalte 10512:

[Engell]

»Jeg må ærligt indrømme, at jeg ikke er klar over, hvorvidt og i hvilket omfang der er budt fra offentlig side.«

Se, det er interessant, hr. minister, for hvis det er det svar, der er givet ved førstebehandlingen, og ministeren rent faktisk havde en viden om, at der var budt, så var det den oplysning, Folketinget burde have haft i stedet for dette.

Det er derfor, jeg har stillet det konkrete spørgsmål til ministeren, som jeg endnu ikke har fået svar på.

H. P. Clausen (KF):

Jeg vil gerne vende tilbage til spørgsmålet om Justitsministeriets notat, hvor der står noget om tvivl. Det gør der, men jeg tror ikke, at det er en tvivl, der kommer ministeren til gode.

Er ministeren ikke enig med mig i, at det skal læses således, at Justitsministeriet er så meget i tvivl om det lovlige i det, der er foregået, at der, som Justitsministeriet konkluderer, under alle omstændigheder, selv efter en ny lov må en ny licitation til? Altså en underkendelse af den gamle.

Tvivlen kommer ikke ministeren til gode i denne sag.

Trafikministeren (Helge Mortensen):

Til hr. Engell vil jeg sige, at det, jeg mener hr. Engell spurgte om, var, om jeg vidste, at licitationen var afsluttet den 18. maj.

Min viden om, hvem der havde budt den 18. maj eller den dag, da lovforslaget var til første behandling, er direkte beskrevet og oplæst af hr. Engell. Det var den viden, jeg havde på daværende tidspunkt. Det skal ses i forbindelse med, hvad jeg i øvrigt tidligere og gentagne gange har sagt, nemlig at jeg og Trafikministeriet havde den opfattelse, at man kunne byde.

Det er først i det øjeblik, licitationen er afsluttet, at der foreligger et ulovligt forhold. Der er kommet en betydelig tvivl, og jeg må sige til hr. H. P. Clausen, at jeg alene svarer ud fra, hvad jeg her har fortolket. Jeg mener, at hr. H. P. Clausen med sit spørgsmål til mig ønsker, at jeg skal overfortolke det, jeg selv kan læse ud af notatet, og det ønsker jeg ikke at gøre.

Til hr. Ole Donner vil jeg sige, at efter min opfattelse er denne licitation ikke aflyst. Jeg kan i øvrigt ikke gøre det. Det er HT's eget anliggende. Jeg finder, at det herefter er klart, at der må ses bort fra alle de tilbud, der er fra

offentlig side, og at licitationen derefter kan fortsætte.

Men spørgsmålet om, hvorvidt licitationen er aflyst eller skal aflyses, må være et HT-anliggende.

Thor Pedersen (V):

Det er meget svært at forstå, hvad det er, trafikministeren mener der er tvivl om. Hvis man læser loven og forarbejderne, hvor der står, at HT ikke kan byde – det står der som forudsætning for loven – kan HT så byde? Hvis man læser: »HT kan ikke byde«, kan de så byde? Er der tvivl om det?

Så er det at gøre Justitsministeriet uret at sige, at der er tvivl, for det, Justitsministeriet er i tvivl om, er alene en følge af, at man ikke har fået den information fra Trafikministeriet, som man burde have haft, nemlig at licitationen er afsluttet på det tidspunkt, hvor lovforslaget fremsættes. Det, man siger fra Justitsministeriets side, er, at man kan løse problemet ved fremsættelse forud for, at licitationen er afsluttet. Men den var afsluttet, og derfor er der hos dem en forklarlig tvivl, i og med at de ikke har fået dette at vide.

Men loven og lövens forarbejder kan ikke give anledning til tvivl.

Trafikministeren (Helge Mortensen):

Jeg kan kun gøre opmærksom på, at der i hvert fald i lovforslagets bemærkninger står, at HT netop har iværksat en udbudsrunde med henblik på den kørsel, der skal udføres af private osv.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 991

7) Til trafikministeren af:

Ikast (KF):

»Var ministeren på tidspunktet for første behandling af lovforslag nr. L 330 vidende om, at HT og DSB havde afgivet tilbud i den af HT den 15. marts 1993 udbudte licitation?«

Skriftlig begrundelse

Bemærkningerne til lovforslag nr. L 330 om ændring af lov om hovedstadsområdet's kollektive persontrafik er anført i fremtidsform, f.eks.

[Ikast]

side 2, hvor der står: »En umiddelbar løsning på dette problem vil kunne opnås ved at give HT mulighed for selv at byde på den kørsel, der skal udbydes offentligt.«

Trafikministeren (Helge Mortensen):

Under førstebehandlingen af lovforslaget den 4. juni 1993 oplyste jeg følgende om tilbudet fra HT og DSB, og jeg citerer fra spalte 10512:

»Jeg må sige, jeg er orienteret om, at man ville byde, under forudsætning af at der kommer en lovændring på området. Hvis der ikke kommer en lovændring på området, er disse tilbud altså ude af billedet.

Jeg må ærligt indrømme, at jeg ikke er klar over, hvorvidt og i hvilket omfang der er budt fra offentlig side. Men jeg er orienteret om, at man vil gøre det, og jeg har ingenting at indvende imod det.«

Det var, hvad jeg sagde. Det er i øvrigt, hvad der blev bekræftet før ved hr. Engells oplæsning, og det var baseret på den viden, jeg havde på det pågældende tidspunkt.

Engell (KF):

Jeg vil gerne spørge ministeren om én ting: Betyder det, at man i de kontakter, der var imellem ministeren og HT, HT's formand fru Conny Dideriksen, og DSB's ledelse i perioden fra januar måned og frem til lovforslagets fremsættelse, ikke fra ministerens side blev stillet i udsigt, at det lovforslag, der ville fremkomme, ville få tilbagevirkende kraft? Havde HT's ledelse og DSB's ledelse den opfattelse efter drøftelser med ministeren, at det, vi taler om, er et lovforslag, der går ind i fremtiden, og det får ikke betydning bagud? Eller var det det modsatte: Man aftalte, at lovforslaget også skulle have virkning for den licitation, der var i gang?

Trafikministeren (Helge Mortensen):

Det er anden gang, at hr. Engell antyder, at der har været en serie møder imellem HT og trafikministeren og specielt mellem HT's formand og trafikministeren i denne sag. Det kan jeg afvise. Det er ikke tilfældet.

Jeg har på grundlag af de indledende henvendelser, den første den 20. januar og en anden lidt senere, haft en drøftelse med fru Conny Dideriksen, før jeg iværksatte lovforslaget

udarbejdelse, og der har senere ikke været nogen koordinering med min medvirken i denne sag, og det er jeg glad for at få lejlighed til at sige, da det nu er anden gang, der ligesom bliver lagt et lidt odøst præg over denne debat. Sådan forholder det sig.

H. P. Clausen (KF):

Jeg vil gerne spørge trafikministeren, om det er tænkeligt, sådan som systemerne fungerer, at DSB afgiver tilbud, som ikke er lovlige, som er i strid med eksisterende lovgivning eller skal gøres lovlige senere hen, uden at trafikministeren får nogen viden om dette, før sådanne tilbud afgives. Det undrer mig ud fra det kendskab, jeg i øvrigt har til arbejdet i Trafikministeriet i forhold til DSB.

Trafikministeren (Helge Mortensen):

I svaret på hr. H. P. Clausens spørgsmål vil jeg gerne henholde mig til det svar, jeg agter at give på spørgsmål nr. S 994, idet det er nøjagtigt det samme spørgsmål.

Jeg har ikke godkendt, at DSB deltog i licitationen ved afgivelse af bud den 18. maj 1993. Det er første gang, DSB har afgivet tilbud, og jeg fik ikke forelagt dette forinden afsendelsen fra DSB's busdivision.

Efter modtagelsen af udtalelserne fra Konkurrencerådet og Justitsministeriet, hvori der ikke tales om ulovlighed, men om betydelig tvivl i relation til afgivelsen af DSB's tilbud, greb jeg ind og fremsatte ændringsforslag, så loven først kunne få virkning fra 15. april 1994. Dermed er DSB's tilbud faktisk bortfaldet, og det har HT bekræftet.

Når dette er sagt, vil jeg gerne tilføje, at det ikke altid er ganske ligetil at afgøre, om en given handling er hjemlet eller forbudt efter den gældende lov. Også dette set på baggrund af Justitsministeriets redegørelse.

Jeg vil sige, at jeg i dag med den baggrund, der ligger i Justitsministeriets notat af 17. juni, ville have fundet det rigtigt, at det var ministeren, der havde taget stilling til det, hvis DSB afgav tilbud, men jeg har ikke fået det forelagt og har derfor heller ikke haft lejlighed til at afslå det.

Ikast (KF):

Hvis vi skal forstå ministeren rigtigt, så er ministeren altså ikke blevet spurgt ved et refe-

[Ikast]

rat eller på anden måde af DSB, da de afgav tilbudet inden den 18. maj, idet det i den periode jo var direkte ulovligt for DSB at byde, eftersom dette lovforslag på det tidspunkt ikke engang var fremsat. Så må ministeren komme ind i det på en eller anden måde.

H. P. Clausen (KF):

Må jeg forstå ministerens svar på mit spørgsmål sådan, at ministeren er enig med mig i, at så er der i høj grad behov for at opstramme ministerens rutiner for information på de områder, hvor ministeren har et ansvar, bl.a. for at HT-loven overholdes?

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Skal vi forstå trafikministerens ordvalg, nemlig at han ikke har godkendt DSB-tilbudet, således, at han naturligvis har haft kendskab til DSB-tilbudet? Jeg går ud fra, at ministeren i denne sag i de svar, der er på vej til udvalget, vejer sine ord på en guldvægt, og derfor kan vi vel have lov at lægge den tolkning i det.

Jeg venter også fortsat på det svar, som hr. Engell skulle have haft om, hvorvidt trafikministeren på de to møder, der har været afholdt, har lovet HT denne lovgivningsændring.

Ole Donner (FP):

Jeg vil gerne takke ministeren for det meget klare svar, der blev læst op om, at ministeren ikke på noget tidspunkt var orienteret om, at DSB havde budt på den omtalte rutekørsel.

Så vil jeg gerne sige, at DSB jo ikke er et hvilket som helst firma. DSB er jo et firma, som byder – eller måske skulle man snarere sige: underbyder – i samtlige amter i hele Danmark, så de ved jo, hvordan disse regler fortolkes. Og de ved også, at der i lov om hovedstadsområdet kollektive persontrafik står, at DSB ikke må byde. Altså må de vide, at det er klart ulovligt.

Ministeren er ikke blevet orienteret. Så vil jeg gerne spørge ministeren: Hvilke konsekvenser agter ministeren at drage i den anledning over for DSB's busdivision? Eller agter ministeren ikke at foretage sig noget som helst i denne retning?

Trafikministeren (Helge Mortensen):

I mit svar til hr. Ole Donner må jeg henholde mig til det, jeg tidligere har sagt, nemlig at jeg og Trafikministeriet, indtil Lovafdelingens no-

vat forelå den 17. juni, har ageret ud fra den opfattelse, at den gældende lov ikke i sig selv var nogen hindring for, at offentlige selskaber bød. Dette har jeg tidligere tilkendegivet i svar på tidligere spørgsmål.

Når det er sagt, må jeg sige, at jeg i spørgsmålet om konsekvenser er mere åben over for at kunne svare positivt på hr. H. P. Clausens spørgsmål om at have klare rutiner for, hvornår en sag forelægges for ministeren til afgørelse, og hvornår der er tale om, at en virksomhed skal aflægge beretning for sine aktiviteter. Dette er jeg opmærksom på.

Til hr. Ikast må jeg sige, at jeg ikke fandt spørgsmålet i indlægget. Det står uklart for mig, hvad spørgsmålet gik på.

Thor Pedersen (V):

Lovfortolkning er svær. Det er svært i forbindelse med HT. Men når der nu står direkte i loven, at DSB ikke må byde, hvor er så tvivlen, om DSB må byde? Hvordan kan man have den opfattelse, at DSB gerne må byde, når der står i loven, at DSB ikke må byde? Hvordan kan man få den tvivl? Hvad forstår ministeren ved lovfortolkning?

Dette at læse højt, hvad der står, er det det, ministeren mener er indbegrebet af lovfortolkning? Eller er det at forstå, hvad der står, når der på dansk er skrevet, at DSB ikke kan byde? Hvor er det, tvivlen kommer ind? Hvordan kan man have en anden opfattelse af det, DSB kan?

Anden næstformand (Grove):

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at der fortsat er tre spørgsmål til trafikministeren ud over det, vi behandler, så hvis vi kunne indskrænke spørgsmålene lidt her, ville det være en fordel.

Anne Birgitte Lundholt (KF):

Jamen hr. formand, det kan vi godt, hvis blot trafikministeren ville svare på de spørgsmål, der blev stillet.

Vi mangler fortsat svar på, hvorvidt trafikministeren på de to møder, han har erkendt at have haft med HT's ledelse, har lovet, at der kom et sådant lovforslag, der med tilbagevirkende kraft eller på daværende tidspunkt med kraft op til licitationen ville lovliggøre de bud. Dermed har ministeren jo også haft kendskab til, at de ville byde.

Ikast (KF):

Jeg vil forsøge at gentage det noget mere klart: Har DSB i et referat eller på et møde med ministeren fået tilladelse til at give dette tilbud?

Engell (KF):

Det første ligger i forlængelse af dette: Jeg vil også gerne have at vide, hvornår ministeren første gang fik besked om, at DSB og HT ville byde?

Det andet er: I sin besvarelse af spørgsmål 21, som ministeren også vender tilbage til, om kontakterne med HT og med fru Conny Dideriksen og med DSB, siger ministeren: Jeg skal understrege, at jeg ikke har truffet nogen beslutning om, at HT – hvilket jeg heller ikke har nogen kompetence til – eller DSB skulle afgive tilbud på den buskørsel, HT udbød den 15. marts.

Det er heller ikke det, vores spørgsmål drejer sig om. Spørgsmålet drejer sig om, hvorvidt ministeren har tilkendegivet over for DSB og over for HT's ledelse, at når lovforslaget fremkom, ville det blive skruet sammen på en sådan måde, at de til den licitation, der var i gang, og som afsluttedes, før lovforslaget blev fremsat – længe før – alligevel kunne give bud. Blev det tilkendegivet fra ministerens side over for DSB's ledelse og HT's ledelse?

Trafikministeren (Helge Mortensen):

Til hr. Engells spørgsmål skal jeg sige, at jeg ikke har haft nogen drøftelser med DSB om den HT-lovgivning, så derfor er jeg ikke i forhold til DSB kommet med nogen tilkendegivelser.

Hvad angår HT, har jeg reflekteret positivt på ønsket om at ændre § 3, sådan at det offentlige kunne byde i forbindelse med udbudsrunder. Det fremgår også af det svar, jeg i dag har givet, at jeg har reflekteret positivt på dette. Det ville jeg sørge for, hvis det kunne lade sig gøre, og det har jeg forsøgt at tilkendegive over for Folketinget i formuleringen af lovforslaget, idet der står, at udbudsrunder er i gang, og at loven også vil få virkning for den udbudsrunde, der er i gang, hvis lovforslaget bliver vedtaget.

Til hr. Ikast må jeg sige, at DSB ikke har bedt om nogen tilladelse og ikke har fået nogen tilladelse.

Til hr. Thor Pedersen må jeg sige, at det er udmærket at drible med de juridiske snørkler. Jeg kan kun henvise til, hvad jeg allerede har sagt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 992**8) Til trafikministeren af:****Ikast (KF):**

»Med henvisning til, at ministeren i Trafikudvalget har fremlagt et notat fra Justitsministeriets Lovafdeling, journal nr. 1993-7839-1, ønskes oplyst, om dette notat er det første, som ministeren har indhentet fra Lovafdelingen i forbindelse med HT's og DSB's deltagelse i HT's licitation.«

Trafikministeren (Helge Mortensen):

Jeg kan svare, at der ikke har været indhentet andre notater i sagen fra Justitsministeriet end det notat, jeg fremsendte til Trafikudvalget den 17. juni 1993.

Anne Birgitte Lundholt (KF):

I forbindelse med bestillingen af det seneste notat – man må formode, at Lovafdelingen har været hørt i forbindelse med fremsættelsen af lovforslaget – kan man spørge om to ting:

Har man for det første oplyst over for Justitsministeriet, at licitationen allerede var afholdt? Og hvilke bemærkninger har man for det andet fået hjem fra Justitsministeriet i andet end en notatform?

Engell (KF):

I det svar, Folketingets Trafikudvalg fik på spørgsmål nr. 9, siger ministeren: »Som nævnt ovenfor i svaret på spørgsmål nr. 5, har lovforslaget allerede været forelagt Justitsministeriets Lovafdeling, der hverken har haft bemærkninger til lovforslagets tekst eller bemærkninger, herunder til det i spørgsmålet citerede afsnit.«

Siden hen afviste ministeren flere gange at indhente fornyede udtalelser fra Justitsministeriets Lovafdeling, og da det i sidste ende kom, viste det sig, at det, der var sket, var, at der var handlet i strid med loven.

Jeg vil gerne spørge, om ministeren ikke på hele den lange vej – de gange, spørgsmålet

[Engell]

blev rejst, den besvarelse, der blev givet på spørgsmål nr. 5, hele den lange vej igennem – tænkte: Der er muligvis noget galt, noget virkelig galt i denne sag?

Så vil jeg godt spørge i forlængelse af det meget mangelfulde svar, jeg fik fra ministeren før: Tilkendegav ministeren – og nu skærer vi DSB fra – i sin kontakt med HT eller i kontakt med HT's bestyrelsesformand, fru Conny Dideriksen, at det lovforslag, der ville fremkomme, ville åbne mulighed for, at HT kunne få lov til at byde på en licitation, der var afsluttet? Det svar har jeg ikke fået fra ministeren endnu.

Svend Erik Hovmand (V):

For et øjeblik siden oplyste ministeren, at det notat af 17. juni fra Justitsministeriets Lovafdeling, som jeg selv bidrog til at fremkalde gennem et spørgsmål i Trafikudvalget, var det første notat, trafikministeren overhovedet fik fra Justitsministeriet. Jamen hvordan hænger det så sammen med, at trafikministeren for et øjeblik siden oplyste Tinget om, at Justitsministeriets Lovafdeling løbende har været holdt underrettet under hele processen, også om den omstændighed, som er beskrevet i bemærkningerne til lovforslaget, hvoraf det fremgår, at man er i denne mærkelige situation med en licitation, der udbydes?

Der må være ét af de to svar, som ikke er i overensstemmelse med sandheden.

Trafikministeren (Helge Mortensen):

Med hensyn til, om Justitsministeriet har været hørt, må jeg henvise til de svar, jeg har givet til udvalget, hvoraf det fremgår, at Justitsministeriet har været hørt. Der er også så sent som i dag oversendt svar på det spørgsmål, og jeg har i dag tilkendegivet, at jeg ikke selv har bedt om noget notat; jeg fik det først den 17. juni.

Jeg har også tilkendegivet, at dette, at jeg har forladt mig på ministeriets rutine i den sag, måske set i bakspejlet kan kritiseres, og det er det, jeg forstår at hr. Engell ønsker at gøre, når han spørger, om der ikke er nogle klokker, der har ringet for ministeren på et tidligere tidspunkt, end da dette notat kom frem.

Her må jeg i henhold til de svar, der allerede er afgivet skriftligt og her, sige, at jeg har haft den opfattelse – og det dækker også i forhold

til spørgsmålet om HT – at lovforslaget, ifald det bliver vedtaget, også vil medtage de tilbud, der er fra offentlig side. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, side 4, anden spalte, at det er hensigten med lovforslaget.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 993

9) Til *trafikministeren* af:

Ikast (KF):

»Er ministeren enig i, at den nye licitation, der er foreslået af HT, vil være lige så ulovlig som den pr. 15. marts 1993 udbudte og 18. maj 1993 afsluttede?«

Trafikministeren (Helge Mortensen):

HT er frit stillet vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt der skal gennemføres en ny licitation, jf. hvad jeg svarede hr. Ole Donner tidligere.

Det fremgår således af bemærkningerne til den eksisterende lov, at trafikselskabet ikke er bundet til at antage det laveste tilbud eller overhovedet nogen af de kommende tilbud. I overensstemmelse hermed blev det i HT's udbud af 15. marts 1993 oplyst, at HT forbeholder sig også at annullere licitationen helt eller delvis og foretage nyt udbud af hele eller dele af kørselen.

HT har oplyst, at selskabet ville foretage nyt udbud, såfremt lovforslaget blev vedtaget i den oprindelige form, idet private såvel som HT og andre offentlige virksomheder herefter utvivlsomt kunne afgive tilbud. Det svarer helt til den idé, hr. Ikast fremsatte under førstebehandling; jeg henviser til sp. 10514 i Folketingstidende.

Det ændringsforslag, jeg nu har fremsat til lovforslaget på baggrund af debatten om spørgsmålet, indebærer, at den gældende lovs § 3 forbliver i kraft i den nugældende lov. Efter den 1. april 1994 vil mindst 45 pct. af den samlede kørsel være overdraget til private vognmænd på grundlag af udbud, og HT og DSB kan derfor ikke komme i betragtning i denne del af kørslen i hovedstadsområdet.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 994

10) Til *trafikministeren* af:

Ikast (KF):

»Har ministeren godkendt, at DSB deltog i den den 15. marts 1993 udbudte licitation?«

Trafikministeren (Helge Mortensen):

Jeg skal henvise til, som jeg allerede har gjort opmærksom på, at jeg har afgivet svar som en del af svaret på et tidligere spørgsmål.

Engell (KF):

Jeg sagde fra starten, da vi begynde at diskutere denne sag, at den konservative folketingsgruppe betragter det som en meget alvorlig sag, og jeg må sige, at trafikministerens besvarelser, selvmodsigelser, uklare formuleringer og beklagelser her i dag ikke har fået os til at se på sagen med mindre alvor. Men det får vi nu lejlighed til at følge op i den kommende uge i samrådene med trafikministeren og statsministeren. Meget tyder på, det bliver tunge samråd, men det er også nødvendigt, at alle oplysninger kommer på bordet i denne sag, og det har vi ikke fået i dag gennem de besvarelser, som trafikministeren er kommet med.

Jeg skal derfor bare spørge for en ordens skyld – jeg stillede spørgsmålet tidligere til den fungerende statsminister, men jeg vil også spørge trafikministeren: Jeg går ud fra, at trafikministeren er indstillet på, at alt det materiale, der ligger i ministeriet i denne sag, sendes til Folketingets Trafikudvalg.

Trafikministeren (Helge Mortensen):

Det kan jeg bekræfte.

Thor Pedersen (V):

Jeg forstod ikke trafikministerens svar. Ved førstebehandlingen af lovforslag nr. L 330 vedrørende hovedstadsområdets kollektive persontrafik, der fandt sted den 4. juni i år, siger ministeren i spalte 10512:

»Hr. Ikast spurgte, om jeg har givet tilladelse til, at HT og DSB kunne byde. Jeg må sige, jeg er orienteret om, at man ville byde ...«.

Og endvidere:

» ... jeg er orienteret om, at man vil gøre det, og jeg har ingenting at indvende imod det.«

Ministeren siger altså, at på det tidspunkt vidste man, at DSB ville byde, og at man ikke havde noget imod det. Hvordan stemmer det overens med det svar, som ministeren netop

gav på spørgsmål 10 om godkendelse af, at DSB deltog i licitationen?

Trafikministeren (Helge Mortensen):

Jeg finder, at jeg allerede har svaret fyldestgørende på det spørgsmål én gang, idet det ikke er første gang, det er stillet.

Jeg kan sige, at jeg var orienteret om, at der var offentlige udbud. Jeg har orienteret om, at det var min og Trafikministeriets opfattelse – og den har vi handlet og ageret ud fra – at den gældende lov ikke i sig selv hindrer, at der kan afgives offentlige tilbud. Det er et spørgsmål om at få tildelt tilladelser.

Jeg henviser i øvrigt til de tidligere svar, jeg har givet på det spørgsmål.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1000**11) Til statsministeren af:****Jørgen Winther (V):**

»Vil statsministeren, da han sætter politisk moral i højsædet, kommentere, at sundhedsministeren i svaret på spørgsmål nr. 99 til Folketingets Sundhedsudvalg (alm. del, bilag 332) har givet både urigtige og vildledende oplysninger?«

Skriftlig begrundelse

Nitrats »sundhedsskadelige« virkning danner baggrund for vandmiljøplanen og handlingsplanen for en bæredygtig udvikling i landbruget. Omkostningerne til disse planer er flere mia. kr.

Sundhedsministerens svar til Sundhedsudvalget er usandt og vildledende.

Jørgen Winther (V):

Jeg har stillet en række spørgsmål om nitrat, og baggrunden herfor er, at der er mange, som tror, at nitrat er meget farligt. Jeg har den opfattelse, at nitrat nok ikke er nær så farligt, som mange tror.

Sundhedsstyrelsen og Miljøstyrelsen har i mange år sagt, at nitrat i drikkevand giver kræft i mavesækken, og at det også er årsagen til den skavank, som rammer de såkaldte »blå børn«. Men Kræftens Bekæmpelse siger, at man skal spise salat, spinat og rødbeder, fordi

[Jørgen Winther]

det er sundt og modvirker kræft. Og så må jeg altså sige, at jeg bliver forvirret, både som politiker og som læge, for i salat, spinat og rødbeder er der masser af nitrat. Vi har det samme nitrat i både salat og vand, og det er derfor, jeg har stillet disse spørgsmål.

Samtidig vil jeg gerne pointere, at de svar, jeg har fået fra sundhedsministeren, opfatter jeg som tågesnak og ukorrekte.

Statsministeren (Mimi Jakobsen, fg.):

Hr. Jørgen Winther har bedt mig om at kommentere, at sundhedsministeren på et spørgsmål fra Folketingets Sundhedsudvalg skulle have givet, hvad hr. Jørgen Winther kalder urigtige og vildledende oplysninger. Til det vil jeg godt svare, at i besvarelsen på spørgsmål nr. S 99 oplyste sundhedsministeren for det første, at spædbørn er mere følsomme over for nitrat i drikkevand end voksne, og for det andet, at man kender en sammenhæng mellem for meget nitrat i drikkevand og sygdommen methæmoglobinæmi, som jeg herefter vil kalde »blå børn«.

I svaret oplyste sundhedsministeren endvidere, at sygdommen »blå børn« kan forårsages af andet end nitrat i drikkevand, og at det ikke ud fra den foreliggende information kan fastslås, i hvilke tilfælde sygdommen har været forårsaget af nitrat i drikkevand eller andre forhold. Endelig oplyste sundhedsministeren, at der kun har været få børn indlagt på danske sygehuse med sygdommen »blå børn«, nemlig i alt 6 i 1991, 3 i 1990 og under 5 i årene forud, samt at der ikke er rapporteret dødsfald som følge af sygdommen.

Ved besvarelsen af spørgsmålet har sundhedsministeren henholdt sig til en faglig styrelses, nemlig Sundhedsstyrelsens, vurdering af et sundhedsfagligt spørgsmål. Jeg er bekendt med, at den tidligere sundhedsminister gjorde præcis det samme og afgav svar til Folketinget med samme indhold som den nuværende sundhedsministers svar. Også dette svar var naturligvis baseret på Sundhedsstyrelsens faglige vurdering, og jeg har derfor meget svært ved at se, hvordan sundhedsministeren skulle have kunnet give urigtige eller vildledende oplysninger.

Og så kan jeg i øvrigt oplyse – hvad hr. Jørgen Winther selvfølgelig udmærket ved – at WHO siden 1977 har anbefalet, at nitratind-

holdet i vand til spædbørnsernæring højst bør være 50 mg pr. l. WHO's vurdering ligger til grund for EF's drikkevandsdirektiv, og nitratgrænseværdierne er fastholdt i henhold hertil.

Jørgen Winther (V):

Jeg vil gerne præcisere, hvori de urigtige oplysninger består, og jeg må beklage, at sundhedsministeren ikke er her, for så havde jeg måske fået et lidt mere uddybende svar.

For det første: Der står, at man kender sammenhængen mellem for meget nitrat i drikkevand og sygdommen methæmoglobinæmi, og jeg vil sige, at det ikke er fyldestgørende. Man får kun »blå børn«, hvis der samtidig er masser af bakterier i drikkevandet, endda så mange at drikkevandet ofte har en farve som afføring, og det er jo klart, at en sådan meget væsentlig oplysning skal med.

Det andet, som jeg må betragte som komplet urigtigt, er, at sundhedsministeren citerer Sundhedsstyrelsen for at sige, at det ikke er muligt ud fra den foreliggende information at udtale sig om, hvor mange »blå børn« der findes. Det er direkte ukorrekt, og jeg synes, det er utrolig dårligt, at Sundhedsstyrelsen ikke forbereder sine svar til ministeren bedre.

I Ugeskrift for Læger, som dog er et meget troværdigt tidsskrift, kan man se det rigtige svar. Helt tilbage i 1984 kan man læse i UFL's nummer fra den 31. december, at i de sidste 30 år har der kun været 5 tilfælde af »blå børn« i hele Danmark, og det sidste tilfælde var fra 1976. Nu kan den fungerende statsminister måske være meget undskyldt, for det er forrygende forkert, det, hun siger til sidst, at der i 1990 har været indlagt 3 børn med methæmoglobinæmi, 6 i 1991 og i slutningen af 1980'erne omkring 5. Det er her, fejlen ligger; denne sygdom kan forårsages af mange andre ting end netop kombinationen af nitrat/nitrit og bakterier, så svaret er direkte forkert.

Når jeg nu har sagt det her og samtidig har baggrund i Ugeskrift for Lægers artikel, hvad mener den fungerende statsminister så om, at en sundhedsminister giver nogle svar, der er helt urigtige?

Aage Brusgaard (FP):

I spørgsmål nr. 99 bliver der direkte nævnt syge, henholdsvis døde børn, og der bliver spurgt, om man direkte kan bevise, at årsagen er nitrat.

[Aage Brusgaard]

Det fremgår af svaret, at spædbørn er mere følsomme end voksne, og det nævnes, at der er konstateret 3 tilfælde af de såkaldte »blå børn« i 1990 og 6 i 1991. Jeg vil godt spørge ministeren, om ministeren kan bekræfte, at det ikke er bevist, at det er på grund af for stort nitratindhold i vand.

Der er ikke nævnt tal for årene efter 1991, og derfor vil jeg spørge ministeren, om det betyder, eller om ministeren kan bekræfte, at der ikke er forekommet »blå børn« i Danmark efter 1991.

Jeg vil også godt spørge ministeren, som selv var inde på spørgsmålet, om ministeren kan bekræfte, at tallet 50 mg pr. l. stammer fra en WHO-rapport, og at rapporten samtidig frarådede, at spædbørn i underudviklede lande, som fik modernærkerstatning i stedet for modernærk, drak vand med over 50 mg pr. l.

Så vil jeg også godt bede ministeren bekræfte – da ministeren selv nævnte EF – at det ikke er et EF-krav til Danmark om højst 50 mg nitrat pr. l. drikkevand i private boringer, men at det er en vejledende lov, som Danmark alene har vedtaget og ikke et EF-krav.

Statsministeren (Mimi Jakobsen, fg.):

For det første må jeg sige til hr. Jørgen Winther, at hvis hr. Jørgen Winther begynder at beklage sig over, at man ikke kan komme rigtig sundhedsfagligt til bunds i spørgsmålet, omtrent inden jeg er begyndt at svare, skulle hr. Jørgen Winther stille sit spørgsmål til sundhedsministeren og ikke til statsministeren eller den fungerende statsminister.

Jeg er blevet anmodet om at svare på, om jeg mener, at sundhedsministeren har givet urigtige, forkerte eller vildledende oplysninger, og jeg siger igen til hr. Jørgen Winther: Sundhedsministeren har gengivet Sundhedsstyrelsens vurdering ordret, ligesom den tidligere sundhedsminister gjorde det i sit svar til hr. Jørgen Winther og i øvrigt også til hr. Martin Glerup. Den tidligere sundhedsminister har ligeledes tilkendegivet – og det er så også et svar til hr. Aage Brusgaard – og anført i et tidligere svar, at hun var af den opfattelse, at der ikke skulle ændres på grænseværdierne.

Jeg har derfor utrolig svært ved at se nogen som helst begrundelse for at pådutte den nuværende sundhedsminister at have givet forkerte eller vildledende oplysninger. Sundheds-

ministeren gengiver fuldstændig fair Sundhedsstyrelsens oplysninger om, at det ikke kan fastslås ud fra den foreliggende information, i hvilke tilfælde sygdommen har været forårsaget af nitrat. Det står ganske klart i svaret, og sundhedsministeren har altså med Sundhedsstyrelsens gode, faglige hjælp loyalt videregivet usikkerhederne omkring spørgsmålet.

Det kan jo være en politisk vurdering, om man vil ændre de grænser, og det er jo ikke det, jeg skal diskutere i dag, men jeg må bare sige, at den nuværende sundhedsminister har svaret ud fra præcis de samme faglige kriterier som den tidligere sundhedsminister fra Venstre, og derfor har jeg meget svært ved at se, at den nuværende sundhedsminister pludselig skulle have opført sig helt forfærdeligt.

Jørgen Winther (V):

Jeg vil først gerne sige, at jeg forstår til dels, at den fungerende statsminister siger, at jeg skulle spørge sundhedsministeren. Jeg har også gjort det i det næste spørgsmål, og derfor ønskede jeg også at få det første svar fra sundhedsministeren og et senere fra den fungerende statsminister; men det ønske kunne jeg ikke få opfyldt. Det havde været meget mere fair, for så kunne jeg først have fået dokumenteret, at det var fejlagtige oplysninger.

Jeg vil konkludere, at når man læser svaret fra sundhedsministeren, får man indtryk af, at nitrat er meget, meget mere farligt og årsag til mange flere »blå børn«, end man skulle tro. Det bekræftes i øvrigt også af det, som den fungerende statsminister sagde, hvor hun først brugte ordet methæmoglobinæmi og derefter talte om »blå børn«.

Så nævnte ministeren sandelig, at der i begyndelsen af 1990'erne og i slutningen af 1980'erne var omkring 5 tilfælde af »blå børn« hvert eneste år. Jamen det er netop det, der er fuldstændig forkert; det har ikke været det, som man normalt kalder »blå børn«, som er induceret af nitrit og bakterier, og samtidig må jeg igen pointere, at man altså ikke får tilstanden »blå børn«, hvis der ikke forekommer bakterier i forbindelse med nitrat.

Aage Brusgaard (FP):

Ministeren glemte at svare på mit spørgsmål, om der var konstateret såkaldte »blå børn« siden 1991.

[Aage Brusgaard]

Da jeg kan høre på vicedstatsministeren, at hun er ret godt inde i emnet, og vi jo har konstateret, at det ikke er bevist, at nitrat er sundhedsfarligt på nogen måder, vil jeg godt komme med et tillægsspørgsmål. Jeg ønsker et svar fra selve regeringen, og det kan den fungerende statsminister vel godt påtage sig at give.

I bekendtgørelsen om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg står der i § 19, at hvis vandet i et vandforsyningsanlæg ikke opfylder de fastsatte kvalitetskrav, kan kommunalbestyrelsen give påbud om, at anlæggets drift skal ophøre midlertidigt eller for bestandigt. På baggrund af, at én kommune kan, men ikke skal gribe ind, vil jeg spørge, om ministeren mener, det er rigtigt, at en kommune direkte politianmelder borgere, der har en brønd, hvor vandet indeholder over 50 mg pr. l, som jo kun er vejledende.

Formanden:

Hr. Aage Brusgaard! Det er langt over den tilladte taletid, og spørgsmålet ligger efter min bestemte vurdering langt uden for emnet for det spørgsmål, der er stillet til den fungerende statsminister.

Statsministeren (Mimi Jakobsen, fg.):

Jeg vil gerne starte med at anholde hr. Aage Brusgaards udtalelser om, at jeg skulle være godt inde i emnet. Det kan jeg dementere, for det er jeg bestemt ikke; jeg har lige akkurat fået de oplysninger, der var nødvendige for mig for at tage stilling til, hvorvidt sundhedsministeren har givet rigtige eller forkerte oplysninger.

Og derfor er det afgørende for mig endnu en gang at sige til både hr. Jørgen Winther og hr. Aage Brusgaard: Sundhedsministeren henholder sig til nogle vurderinger, en statistik og nogle talmæssige oplysninger fra Sundhedsstyrelsen, og jeg beklager igen – blot for at dokumentere, at jeg bestemt ikke er inde i sagen – at jeg ikke kender tallene for årene efter 1991. Jeg vil anbefale hr. Aage Brusgaard at spørge sundhedsministeren, om man ved noget om det, for jeg gør det ikke.

Jeg glemte i øvrigt at svare på – og i øvrigt er jeg heller ikke klar over det – om EF-direktivet påbyder det ene eller det andet, og hvor bindende det er for Danmark. Det kan jeg altså heller ikke udtale mig om.

Men jeg vil gerne slå fast, at i det svar, der er givet til Sundhedsudvalget, har sundhedsministeren klart redegjort for usikkerheden med hensyn til vurderingen af spørgsmålet. Det siges bl.a. i svaret, at lidelsen »blå børn« imidlertid kan forårsages af andet end nitrat i drikkevand, og ud fra den information, der er til rådighed, er det ikke muligt at afgøre, i hvilke tilfælde sygdommen har været forårsaget af nitrat i drikkevand eller af noget andet. Der er derfor ingen som helst rimelighed i at påstå, at der er givet urigtige eller vildledende oplysninger.

Jørgen Winther (V):

Der er én ting, jeg meget gerne vil give den fungerende statsminister medhold i, nemlig at den fungerende statsminister ikke har sat sig ind i sagen, og det synes jeg er dybt betænkeligt. Spørgsmålet om nitrats farlighed er jo ikke bare et lillebitte spørgsmål; det drejer sig om, at man for en pris af 15 mia. kr. eventuelt skal tvangstilslutte de husstande, som har egen brønd. En sådan plan har tidligere ligget i Miljøministeriets skuffe.

Dernæst vil jeg gerne igen sige, at jeg kan garantere for, at ingen af disse »blå børn«, der omtales i slutningen af 1980'erne, skyldes forekomst af nitrat, nitrit og bakterier. Hvis det havde været tilfældet, havde enhver yngre sygehuslæge skrevet en stor artikel om det i Ugeskrift for Læger, for det er nemlig en måde at blive dr.med. på; det er ligesom at samle på små, sjældne frimærker.

Jeg vil gerne konkludere i de sidste fem sekunder, at Sundhedsstyrelsen lægger røgsløv ud, og at der er leveret direkte urigtige oplysninger og forrygende dårligt arbejde af Sundhedsstyrelsen.

Statsministeren (Mimi Jakobsen, fg.):

Jeg vil for det første gerne sige, at jeg ikke modtager irettesættelser fra hr. Jørgen Winther i anledning af, at han stiller spørgsmål, som overhovedet ikke er omfattet af det spørgsmål, der er stillet til den fungerende statsminister. Hvis hr. Jørgen Winther ønsker en faglig diskussion med sundhedsministeren – men det er måske ikke så meget værd af mediemæssige grunde – kan han stille spørgsmål til sundhedsministeren. Det er ikke rimeligt at begynde at skælde ud over, at man ikke kan komme

[Statsministeren]

ind i en faglig diskussion med den fungerende statsminister, for det er ikke det, jeg er blevet spurgt om.

For det andet vil jeg kun sige, at ønsker man at gå videre i denne sag, kan man jo gøre det med sundhedsministeren, og ønsker man at gå videre med miljøplanerne, kan man henvende sig med nogle spørgsmål om det. Men det var ikke det, dette spørgsmål gik på; det har jeg svaret på.

Jørgen Winther (V):

Jeg vil heller ikke finde mig i, at den fungerende statsminister er fræk over for et medlem fra Venstre. Dette spørgsmål drejer sig faktisk om utrolig meget, både for brøndejerne, for landbruget og for mange, mange andre, og derfor kunne jeg godt have ønsket mig, at den fungerende statsminister havde sat sig ind i tingene og ikke bare lirede noget af.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 975**12) Til sundhedsministeren af:****Jørgen Winther (V):**

»Hvilke beviser foreligger der for, at colifrit drikkevand med over 50 mg nitrat pr. liter er sundhedsskadeligt for mennesker?«

Skriftlig begrundelse

Det er almindeligt antaget, at nitrat i drikkevand er sundhedsfarligt, men flere og flere læger og andre eksperter er tvivlende heroverfor.

Jørgen Winther (V):

Jeg forstår, at sundhedsministeren ikke har tid til at være her, og så er det altså en anden minister, der må besvare spørgsmålet. Men det er jeg ikke overrasket over.

Gennem lang tid har man troet, at nitrat var årsag til kræft, og jeg vil gerne komme med to citater, før jeg får svaret. Læge Henrik Møller, Kræftens Bekæmpelse, har for 2 år siden skrevet i en rapport fra en konsensuskonference:

»Der er i dag ikke tilstrækkeligt videnskabeligt grundlag for at afgøre, om livsstilsrisikoen for at udvikle kræft er forskellig hos personer, som bruger drikkevand med 0 mg, 50 mg eller 100 mg nitrat pr. liter.«

Yderligere skriver læge Peter Jakobsen i 1985 i Ugeskrift for Læger:

»Der findes ingen som helst videnskabelig dokumentation for sammenhæng mellem høj nitratindtagelse og mavekræft.«

Sundhedsministeren (Bjørn Westh, fg.):

Spørgsmålet, om nitrat i drikkevand er sundhedsskadeligt, har været forelagt for Sundhedsstyrelsen, som hertil har oplyst:

»Det er dokumenteret, at indtagelse af nitrat i store mængder over et længere tidsrum er sundhedsskadeligt for mennesker. Den væsentligste og bedst dokumenterede sundhedsrisiko ved nitrat i drikkevand er mindsket iltoptagelse i blodet hos spædbørn, som får moder-mælkserstatning fortyndet med nitratholdigt vand. Iltmangel ses fortrinsvis hos spædbørn under 3 måneder, og når nitratkoncentrationen i drikkevandet er på mere end 50 mg pr. l. Spædbørn er i forvejen specielt udsat for at få iltmangel, fordi de har lettere ved at få maveinfektioner, som også danner nitrat i maven. Risikoen for mindsket iltoptagelse øges yderligere, hvis drikkevandet både er forurenet med nitrat og med bakterier. I de seneste år har omkring fem børn årligt været indlagt på danske sygehuse med diagnosen methæmoglobinæmi.

Høj indtagelse af nitrat er også under mistanke for at kunne være årsag til mavekræft. Særlig mennesker med nedsat syreproduktion i mavesækken er under mistanke. En sådan årsagssammenhæng er dog ikke sikkert videnskabeligt afklaret.«

Jeg kan henholde mig til Sundhedsstyrelsens udtalelse, og jeg vil understrege, at den nye regering også lægger overordentlig stor vægt på at bevare en grundvandskvalitet, som gør, at brugerne trygt kan drikke vand fra hansen. Jeg vil også gøre opmærksom på, at den tidligere regering så sent som i august sidste år gav det samme svar, efter at de oplysninger, hr. Jørgen Winther har givet her, var blevet kendt.

Så kan jeg i øvrigt oplyse, at på den konsensuskonference, som hr. Jørgen Winther omtalte, blev det anbefalet, at der på et 50.000 ha stort areal blev iværksat foranstaltninger, som begrænser nitratkoncentrationen i vandet, der forlader rodzonen, til 50 mg pr. l, og at den daværende regering ville følge denne anbefaling op i handlingsplanen for et bæredygtigt landbrug.

Jørgen Winther (V):

Ja, jeg må jo finde mig i nogle dårlige og urigtige oplysninger, men jeg håber, at den sidste var en fortalelse. Den fungerende sundhedsminister sagde, at der blev indlagt 5 »blå børn« årligt, og jeg vil gerne høre, om det er rigtigt, og om det skyldtes nitrat, inden jeg går videre med spørgsmålet.

Aage Brusgaard (FP):

Spørgsmålet drejer sig om nitrat; det kan ingen vist være i tvivl om, og derfor vil jeg godt spørge den fungerende sundhedsminister, om ministeren kan bekræfte, at hver voksen person normalt indtager 100 mg nitrat i døgnet gennem kosten. Hvis man tilfældigvis får et måltid med spinat, indtager man ca. 500-600 mg den pågældende dag, og det må igen betyde, at hvis en person drikker 1 l vand med det maksimalt tilrådelige nitratindhold på 50 mg, har denne person kun indtaget 10 pct. af denne mængde.

På baggrund af den konstatering, vi fik under vicestatsministerens besvarelse, hvor det blev konstateret, at nitrat ikke er beviseligt skadeligt, vil jeg gerne spørge, om ministeren eller regeringen vil tage initiativ til at hæve grænsen fra 50 til f.eks. 80 eller 100 mg pr. liter.

Filt Jensen (V):

Hvis det er korrekt, som jeg forstod på ministerens svar, at det er skadeligt med nitrat i betydelige mængder, vil ministeren da anbefale, at man holder op med at være vegetar i Danmark? Det er sådan, at det bogstavelig talt er umuligt at fremstille et måltid vegetarmad, uden at man kommer op over 1.000 mg nitrat, og det er præcis den samme mængde nitrat, som man får, hvis man drikker 20 l vand om dagen med det maksimalt tilrådelige indhold af nitrat. Vil ministeren ud fra de erfaringer anbefale, at man holder op med at være vegetar i Danmark?

Sundhedsministeren (Bjørn Westh, fg.):

Jeg kan fuldstændig henholde mig til det svar, Venstres sundhedsminister gav Folketinget den 27. august 1992, hvoraf det fremgik, at der ikke er baggrund for at ændre 50 mg-grænsen; dette var til hr. Aage Brusgaard.

Jeg vil overlade det til folk selv, om de vil være vegetarer, eller hvilken kost de vil spise. Det vil jeg ikke blande mig i.

Endelig vil jeg ligesom den tidligere sundhedsminister fastholde, at de oplysninger, Sundhedsstyrelsen har givet, er grundlaget for regeringens politik på dette område, ligesom de var for den tidligere regering.

Filt Jensen (V):

Mener den fungerende sundhedsminister, at det er rimeligt, når man i Skive trækker tre grundejere i retten, fordi de vil fastholde deres ret til at forsyne sig med eget drikkevand, efter at kommunen har pålagt dem, at de formedelst betydelige investeringer skal tilsluttes den offentlige vandforsyning? Nitratindholdet i deres brøndvand var omkring 100 mg pr. l.

Jørgen Winther (V):

Jeg har været medlem af Folketinget i godt 5 år, og her er et område, som jeg har lidt viden om.

Aldrig har jeg oplevet mage til ministre, der giver så dårlige og urigtige oplysninger som her. Det er vist sådan, at regeringen selv må vælge, hvem den lader sig repræsentere af i spørgetiden, men så må vi også kunne kræve og forvente, at man har sat sig ind i sagerne i stedet for bare at sige noget tilfældigt.

Jeg kan sige til den fungerende sundhedsminister, at der kun har været 5 tilfælde af »blå børn«, som skyldtes kombinationen af nitrat, nitrit og en masse bakterier, og at det er det rene vrøvl, når der siges, at der har været 5 tilfælde årligt. Men hvis den fungerende sundhedsminister tror det, forstår jeg sandelig godt, at Socialdemokraterne er så hysteriske, når man taler om nitrat. Man har ikke læst på lektion, man har ikke arbejdet ordentligt på svaret.

Jeg vil gerne spørge konkret – og jeg vil have et svar, for når man er fungerende sundhedsminister, har man hele apparatet til at hjælpe sig: Kan ministeren bekræfte, at der ikke er noget videnskabeligt grundlag for en sammenhæng mellem høj indtagelse af nitrat i drikkevand og forekomst af mavekræft? Jeg vil have svar på det! Kan ministeren bekræfte, at der kun har været 5 sygdomstilfælde med »blå børn«, og at det sidste var i 1976, altså for 17 år siden? Det vil jeg også have et svar på! Kan ministeren bekræfte, at der i alle 5 tilfælde også har været en kraftig forurening af colibakterier? Det vil jeg have et svar på, for det er utro-

[Jørgen Winther]

lig væsentligt! Vandet har været afføringsfarvet i nogle af tilfældene.

Og endelig: Kan ministeren bekræfte, at de fem børn i alle tilfælde har været under to måneder gamle?

Til sidst vil jeg sige, at hvis nitrat er farligt i drikkevand, er det uhyre farligt at spise grøntsager. Struttende grøn salat er så efter ministerens opfattelse uhyre sundhedsskadelig, for hvis man spiser 200 gram spinat, 100 gram salat og 100 gram rødbeder fra et godt landmandsbrug, så indtager man, som min kollega hr. Filt Jensen sagde, 1.000 mg nitrat. Det svarer til 20 liter vand. Hvor er det himmelråbende! Her kommer der en minister, som bare får et stykke papir i hånden og tror, at det er godt, uden at sætte sig ind i det!

Jeg er rystet. Og jeg forstår nu, hvorfor Socialdemokratiet har den holdning til nitrat. Så forstår jeg godt, at man synes, det er skadeligt.

Aage Brusgaard (FP):

Da den fungerende sundhedsminister jo også er landbrugsminister, vil jeg spørge ministeren, om ministeren er bekendt med en rapport om nogle forsøg, der er foretaget på Foulum Forsøgsstation. Der er også lavet forsøg med mennesker, men dette er et forsøg med grise.

Der står i indledningen: »Det blev i nærværende undersøgelse fundet, at tilsætningen af nitrat til drikkevand havde en positiv virkning på produktionsresultaterne.«

Der står endvidere: »Nitrat i sig selv er ufarligt, hvorimod nitrit, som kan dannes fra nitrat, er giftigt.«

Men konklusionen er altså, at nitrat på ingen måde er giftigt.

Så står der i afslutningen: »Resultaterne viser, at nitrat absolut ingen skadelig virkning har og ikke har nogen hæmmende virkning, hverken på grisens tilvækst eller på foderudnyttelsen. Tværtimod blev der iagttaget en stigning i både tilvækst og foderudnyttelse på det hold, der fik nitratindehold i drikkevandet, i forhold til andre grise.«

Jeg vil godt spørge ministeren, om det ikke giver anledning til, at regeringen ændrer signaler på nitratområdet.

Formanden:

Jeg er nødt til at gentage, hvad jeg har sagt før til hr. Aage Brusgaard: Der er en taletid, og den må i hvert fald overholdes.

Sundhedsministeren (Bjørn Westh, fg.):

Til hr. Jørgen Winther må jeg sige, at når hr. Jørgen Winther angriber specielt Socialdemokratiet, kan man jo undre sig over, at Venstre stemte for den af Venstres landbrugsminister fremlagte handlingsplan for et bæredygtigt landbrug, der indeholdt disse betragtninger, og at Venstres sundhedsminister den 27. august sidste år gav udtryk for de samme holdninger, som jeg her har givet udtryk for. Og mig bekendt har hr. Jørgen Winther stemt for alle de ting, der har været i handlingsplanen, og været enig i, at den skulle følges op.

Jeg vil i øvrigt gøre hr. Jørgen Winther opmærksom på, at de spørgsmål, der besvares i spørgetiden, er dem, der er stillet, og ikke alle mulige andre spørgsmål, der dukker op i mellemtiden. Og jeg har svaret på det spørgsmål, der er blevet stillet, og det kan jeg henholde mig til. Jeg kan i øvrigt oplyse, at det er mere eller mindre identisk med det spørgsmål, der tidligere, for mindre end et år siden, er besvaret af Venstres sundhedsminister.

Til hr. Aage Brusgaard vil jeg sige, at det er klart, at der løbende foregår en vurdering af disse forhold. Ligesom den tidligere regering har vi ikke på nuværende tidspunkt grundlag for at ændre de tal, der er fastsat, og de bliver derfor fastholdt. Men der må jo foregå en vurdering af det, der sker.

Må jeg sige, at det, der har været bragt frem af hr. Jørgen Winther, alt sammen er nogle artikler, der også var kendt på det tidspunkt, hvor Venstres sundhedsminister svarede på samme måde, som jeg her har gjort.

Jørgen Winther (V):

Jå, det tror jeg gerne. Og forskellen på sundhedsministeren og mig er nok den, at jeg tror, vi kan blive klogere.

Det vil sundhedsministeren ikke blive. Han vil holde fast i sine tidligere fordomme. Jeg har prøvet at sætte mig ind i sagen; i flere uger har jeg læst på dette her, og jeg blev mere og mere forundret, jo mere jeg kom ind i sagen og så opdagede, at det, man har sagt om nitrat, er, hvad andre har sagt. Man har sagt, at det giver blå børn, og man har sagt, at det giver mavekræft. Det har man liret af.

Men sagen er altså, at der ingen sammenhæng er mellem høj indtagelse af nitrat i drikkevand og udvikling af mavekræft.

[Jørgen Winther]

Der var en anden ting i forbindelse med det med de blå børn: Jeg har også troet, at det var mange flere. Og jeg troede som ministeren, at der var nogle hvert år. Men der har ikke været nogen siden 1976. I 17 år har der ikke været ét eneste blåt barn.

Jeg må konstatere, at jeg ikke har fået svar på nogen som helst af spørgsmålene. Jeg er lige så uvidende med hensyn til ministeriets holdning, som da jeg begyndte på spørgsmålene.

Formanden:

Jeg gør opmærksom på, at de, der er medspørgere, kan spørge to gange. Og når jeg vinker afværgende, så har det den forklaring, at jeg har noteret, at de har talt to gange.

Sundhedsministeren (Bjørn Westh, fg.):

Hr. Jørgen Winther siger, at vi kan blive kloge. Jeg kan fuldt ud bekræfte det, også for hr. Jørgen Winthers vedkommende.

Hr. Jørgen Winther siger, at han som læge har studeret dette her grundigt. Jeg henholder mig til regeringens rådgivere i sundhedsmæssige spørgsmål: Sundhedsstyrelsen. Og det svar, jeg har afgivet, fastholder jeg.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 976

13) Til indenrigsministeren af:

Jørgen Winther (V):

»Giver det ministeren anledning til overvejelser, at kommunalbestyrelser anlægger retsager mod lodsejere, som ønsker at drikke vand fra egne brøndboringer, selv ved minimale overskridelser af grænsen på 50 mg nitrat pr. liter?«

Skriftlig begrundelse

Det forekommer mig, at den ovennævnte praksis er i strid med elementære principper om personlig frihed i hverdagen.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Spørgsmålet om kontrol med drikkevand hører under Miljøministeriets lovgivning, og jeg har derfor indhentet bidrag til besvarelsen fra miljøministeren, og den vil jeg henholde mig til.

Miljøministeren oplyser:

»Reglerne om vandkvalitet og tilsyn med vandforsyningsanlæg, herunder private brønde, findes i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 515 af 29. august 1988.

Ifølge bekendtgørelsen skal der føres kontrol med vandet i alle vandforsyningsanlæg, der forsyner husholdninger med vand. Hvis det viser sig, at vandkvaliteten i en privat brønd eller boring ikke opfylder bekendtgørelsens krav, kan kommunalbestyrelsen give påbud om, at anlæggets drift skal stoppes, eller at der skal træffes andre foranstaltninger.

Hvis vandet er sundhedsfarligt, skal kommunalbestyrelsen beslutte, om der skal træffes foranstaltninger.

Hvis ejeren af en brønd eller boring ikke efterkommer et påbud fra kommunalbestyrelsen, er det naturligvis strafbart, og det følger af kommunalbestyrelsens tilsynsforpligtelser, at kommunen enten kan anmelde det strafbare forhold til politiet eller gennem selvhjælps-handlinger foranledige det ulovlige bragt til ophør.«

Det betyder, at overvejelser om ændring af disse regler helt naturligt hører under miljøministerens område, og jeg må derfor henvise hr. Jørgen Winther til at rette eventuelle spørgsmål om dette her til miljøministeren.

Jørgen Winther (V):

Jeg har bestemt ikke noget imod at debattere nitrat noget mere i flere uger fremover, for nu har jeg jo lært lektien, men det er sådan, at i mange kommuner i Danmark må borgerne ikke engang drikke vand fra deres egne brønde, selv om der bare er 80 mg pr. liter. Så undrer det mig utrolig meget, at man har lov til at spise salat og spinat og rødbeder.

Som det er fremgået af debatten før, er det i hvert fald min opfattelse, at regeringen ikke er kommet med noget som helst videnskabeligt belæg for, at 80 mg nitrat pr. liter er sundhedsskadeligt. Jeg har ikke hørt det endnu.

Jeg går ind for den personlige frihed, og for det første føler jeg, at man har lov til selv at bestemme, om man vil spise fed mad, ryge cigaretter eller måske begge dele. Jeg føler også, at man skal have lov til at bestemme, hvilket vand man vil drikke, især når det er fuldstændig sundhedsufarligt. Så jeg vil spørge, om indenrigsministeren som minister for kommuner

[Jørgen Winther]

og amter vil tage en drøftelse med de borgmestre, som nu tvinger borgerne til at tilslutte sig den offentlige vandforsyning.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Jeg kan oplyse, at hverken spinat eller rødbeder hører under min ressort, og jeg har ikke tænkt mig at tage en speciel drøftelse om disse spørgsmål eller om det seneste, som hr. Jørgen Winther rejste, med borgmestre i de pågældende kommuner.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 977

14) Til *landbrugsministeren* af:

Jørgen Winther (V):

»Finder ministeren det rimeligt, at der skal tages 50.000 ha landbrugsjord ud af normal drift i Århus, Viborg og Nordjyllands Amtskommuner?«

Skriftlig begrundelse

Der henvises til afsnittet om beskyttelse af grundvand i særligt følsomme områder i ministeriets handlingsplan for en bæredygtig udvikling i landbruget.

Landbrugsministeren (Bjørn Westh):

Forslaget om at gøre en særlig indsats for at beskytte grundvandet i 50.000 ha landbrugsjord beliggende i Århus, Viborg og Nordjyllands Amtskommuner var indeholdt i den tidligere regerings handlingsplan for et bæredygtigt landbrug. Forslaget fik tilslutning fra bl.a. partiet Venstre i Folketingets Udvalg vedrørende en Bæredygtig Landbrugsudvikling. Jeg mener, at forslaget er velbegrundet: I de tre amter er der konstateret en overskridelse af grænseværdien på 50 mg nitrat pr. liter. Områderne er samtidig præget af højtliggende, begrænsede, beskyttede grundvandsmagasiner og mangel på dybereliggende magasiner.

Beskyttelsen af de 50.000 ha vil ske ved hjælp af de midler, som lovforslag nr. L 190 om gennemførelse af EF's ledsageforanstaltninger – vedtaget den 10. februar 1993 – stiller til rådighed. Det drejer sig om nedsættelse af gødningsforbruget med 40 pct., udlægning af rajrgræs, omlægning af omdriftsarealer og i disse særlige områder 20-årig udtagning.

Også skovtilplantning kan komme på tale, og som bekendt arbejder vi i EF for at opnå fleksibilitet i braklægningsordningen, således at især beskyttelsesværdige områder kan braklægges.

Der er således tale om et fleksibelt tilbud til den enkelte landmand. Jeg håber, at det lykkes ad frivillighedens vej. Jeg bemærker, at den tidligere regering i handlingsplanen har peget på en yderligere indsats, hvis den frivillige ordning ikke får et tilfredsstillende omfang.

Afslutningsvis skal jeg igen understrege, at også den nye regering lægger overordentlig stor vægt på at bevare en grundvandskvalitet, som gør, at brugerne trygt kan drikke vand fra hanen.

Som en serviceoplysning til hr. Jørgen Winther vil jeg gøre opmærksom på, at Venstre også stemte for lovforslaget vedrørende ledsageforanstaltningerne.

Jørgen Winther (V):

Ja, det gjorde Venstre, men det, der er sagen, er, at vi alle sammen her i Folketinget – det gælder både embedsmænd og politikere – og mange i befolkningen har troet, at nitrat var så farligt. Nu er situationen nok den, at vi er nogle, der begynder at tro, at salat og spinat er mere farligt end det, at der er noget drikkevand, der indeholder 50 mg nitrat pr. liter.

Jeg forstår altså, at i hvert fald landbrugsministeren ikke er nået til den nye erkendelse endnu, for landbrugsministeren tror stadig væk, at der årligt er fem børn, der bliver blå på grund af for meget nitrat i drikkevandet plus bakterier. Og hvis landbrugsministeren tror det, forstår jeg godt, at han er meget påpasselig med hensyn til at udtage landbrugsjorden. Men når nu situationen efter min opfattelse er sådan, at nitrat ikke er nær så skadeligt, som man har troet, synes jeg også, der er grundlag for, at vi nu kan sige, at man ikke skal tage disse 50.000 ha landbrugsjord ud af normal drift i de tre amtskommuner.

Men tak for et nogenlunde svar her!

Aage Brusgaard (FP):

Jeg har kun ét spørgsmål, og det er et spørgsmål, som den fg. sundhedsminister ikke kunne svare på, men det går ud på, om ministeren kan bekræfte, at grænseværdien på 50 mg pr. liter, som vi har som vejledning med

[Aage Brusgaard]

hensyn til private brønde her i Danmark, ikke er et EF-krav, men udelukkende et vejledende krav, som vi selv her i Danmark har vedtaget.

Rønholt (KF):

På baggrund af de oplysninger, der er kommet om nitrats kvalitetsforringelsesvirkning i forbindelse med drikkevand, vil jeg spørge, om regeringen overvejer at ændre på kriterierne, herunder om nitrat er et tilfredsstillende kriterium for at vurdere kvaliteten af drikkevand.

Landbrugsministeren (Bjørn Westh):

Til hr. Jørgen Winther: Landbrugsministeren holder sig til de påbud, Folketinget har givet ham. Alle partier på nær Fremskridtspartiet har givet landbrugsministeren et påbud om at arbejde for, at de 50.000 ha inddrages i dette arbejde, og hvis landbrugsministeren ikke levede op til det påbud, som hr. Jørgen Winther selv har stemt for, så ville det have været kritisk.

Vi har ikke for tiden overvejelser om at ændre på den grænse, der er fastsat i Danmark. Det er en grænse, som vi i henhold til EF selv kan skærpe. EF kræver ikke de 50 mg pr. liter.

Jørgen Winther (V):

For at fremlægge dokumentation for, at det ikke kun er mig, der mener, at der kun har været fem børn med sygdommen »blå børn« frem til 1976, vil jeg gerne oplyse, at embedslæge i Århus Amt, Niels Agdal, har skrevet en mindre artikel, hvori han redegør for, at der kun har været fem blå børn i Danmark frem til 1976. Jeg vil også gerne redegøre for, at han har sat sig ind i sagen, og han mener, at den grænseværdi, man har i dag på omkring 50 mg nitrat pr. liter, ikke er fastsat ud fra en rationel begrundelse for så vidt angår udvikling af mavekræft.

Jeg har nu hørt fire ministre udtale sig, og alt i alt må jeg sige, at jeg er rystet over, hvor dårlig viden man har om det, man skulle have sat sig ind i.

Aage Brusgaard (FP):

Det var kun til ministeren, som glemte at svare på mit spørgsmål, som gik ud på, om ministeren kunne bekræfte, at den grænseværdi på 50 mg, vi har som vejledning her i Danmark med hensyn til private brønde, ikke er et EF-krav.

Filt Jensen (V):

Jeg fik ikke mulighed for at komme med et genspørgsmål for et øjeblik siden, så det vil jeg gerne komme med nu:

Den fungerende sundhedsminister, landbrugsministeren, sagde med hensyn til vegetarer: Folk skal have lov til at spise det, de vil. Ville det ikke også være rimeligt med hensyn til private brønde, at folk skal have lov til at drikke det vand, de vil? Ville det ikke være en rimelig betragtning?

Rønholt (KF):

Når landbrugsministeren nu siger, at grænseværdien på 50 mg ikke er et EF-krav, vil regeringen så meddele kommunerne, at der ikke er grundlag for at rejse tiltale imod de brøndeje, som har en overskridelse ud over de 50 mg?

Landbrugsministeren (Bjørn Westh):

Jeg går ud fra, at hr. Rønholt mener, at borgerne også skal opfylde krav, der er fastsat af danske myndigheder, og ikke kun krav fastsat af EF-myndigheder. Jeg tror, det er et rimeligt princip at bygge på, i hvert fald i Folketinget.

Med hensyn til hr. Jørgen Winther vil jeg sige, at spørgsmålet her, så vidt jeg kan læse det, ikke drejer sig om de fem børn; spørgsmålet drejer sig om de 50.000 ha. Og så gør jeg opmærksom på, at Venstre har været med til at pålægge regeringen og har arbejdet for, at de 50.000 ha udtages, og at den tidligere regering havde det med i sin egen plan, som blev bekræftet af Folketinget.

Og til hr. Aage Brusgaard vil jeg sige, at jeg har besvaret spørgsmålet.

Jørgen Winther (V):

Kun én kommentar: Dengang troede Venstre også, at nitrat var så farligt, som embedsmændene oplyste. Det tror Venstre ikke mere.

Thor Pedersen (V):

Jeg blev ikke helt klar over sundhedsministerens svar vedrørende EF-krav og EF-direktiver. Derfor vil jeg spørge sundhedsministeren: Er der noget EF-direktiv, der omfatter vandkvalitet i enkeltmandsbrønde, altså i en privat husstands egen brønd, der alene forsyner den samme husstand? Findes der her et kvalitetskrav fra EF i form af et EF-direktiv?

Filt Jensen (V):

Jeg fik desværre ikke svar på mit spørgsmål før. Landbrugsministeren, den fungerende sundhedsminister, sagde med hensyn til vegetarer: Lad folk spise, hvad de vil. Vil det ikke være en lige så rimelig betragtning at sige: Lad folk drikke af deres eget brøndvand, som de vil?

Landbrugsministeren (Bjørn Westh):

Jeg synes, det er en pudsigt spørgetid. Så vidt jeg kan høre, stiller hr. Jørgen Winther ikke spørgsmål; han kommer bare med kommentarer, hvorimod de andre dog forsøger at stille spørgsmål.

Men jeg kan forstå, at hr. Jørgen Winther har følt det påtrængende at meddele, at Venstre har ændret holdning, også efter den afstemning, vi havde her for mindre end 8 til 14 dage siden vedrørende ledsageforanstaltninger. Men vi må jo så notere, at Venstre finder, at det er den egnede måde at meddele en ændret holdning på, som man i øvrigt har haft meget længe.

Til hr. Thor Pedersen har jeg sagt, at EF ikke har fastsat noget krav om 50 mg. Jeg har udtrykkelig sagt her i salen, at det har EF ikke fastsat. Det er et krav, som Danmark følger efter anbefaling af bl.a. WHO, og det er altså det, vi har administreret efter, og som den tidligere regering så sent som den 27. august 1992 fastslog at det ikke var grundlag for at ændre. Og jeg har sagt, at det føler den nye regering heller ikke at der er med den viden, vi har nu.

Til hr. Filt Jensen: Det er rigtigt, at jeg ikke vil blande mig i, om folk skal være vegetarer eller ej.

Spm. nr. S 995

15) Til *skatteministeren* af:

Ole Donner (FP):

»Vil ministeren oplyse, hvem der har bevisbyrden i sager, der drejer sig om tilbagebetaling af ambi?«

Skriftlig begrundelse

Spørgeren ønsker ministerens svar på dette for at få belyst, om Danmark efterlever de regler, der efter EF-Domstolens mening bør gælde på disse områder.

Skatteministeren (Stavad):

Hr. Ole Donner har spurgt, om jeg vil oplyse, hvem der har bevisbyrden i sager, der drejer sig om tilbagebetaling af ambi, og dertil kan jeg sige, at der ikke er noget krav om tilbagebetaling af ambi, hvis en virksomhed har overvæltet ambien til næste omsætningsled. Om der er sket en overvæltning, beror på en vurdering af de faktiske omstændigheder i hver enkelt sag. Ved afgørelsen heraf anvender domstolene det almindelige princip i dansk ret om det, man kalder fri bevisførelse. Det betyder, at man ikke på forhånd kan give noget svar på, hvem bevisbyrden påhviler. Spørgsmålet må afgøres konkret fra sag til sag. Princippet om fri bevisførelse er i fuld overensstemmelse med EF-retten. EF-Domstolen har fastslået, at medlemslandene ikke må udstede regler, der udelukkende pålægger borgerne bevisbyrden, og at de internationale domstole ved bedømmelse af, om overvæltning er sket, har frit skøn ved bevisbedømmelsen. Danmark har ikke indført regler om bevisbedømmelsen i forbindelse med tilbagebetaling af ambi. De danske regler om bevisbyrde er derfor i overensstemmelse med de principper, der er fastlagt i EF-retten.

Ole Donner (FP):

Jeg takker for svaret, og jeg er glad for, at ministeren er opmærksom på den dom eller de domme, der er faldet i EF, og hvor bl.a. Italien er blevet underkendt for at have pålagt en erhvervsvirksomhed bevisbyrden i forbindelse med nogle afgifter, der var opkrævet i strid med Fællesskabsretten.

Jeg vil bare bede ministeren helt klart bekræfte, at det ikke på forhånd er tilkendegivet, at det er erhvervslivet, der har bevisbyrden. Ministeren siger altså, at det kommer an på de faktiske omstændigheder, og at det ikke kan afgøres på forhånd, men at der er fri bevisførelse. Det vil jeg godt have helt klart bekræftet, og når jeg gerne vil det, så er det selvfølgelig, fordi der er mange hundreder, der er blevet afvist af Told&Skat, når de har bedt om at få ambien tilbage. Så vil jeg godt være sikker på, at man ikke kører efter de regler.

Skatteministeren (Stavad):

Jeg mener, at det svar, jeg gav hr. Ole Donner allerede i første omgang, var fuldstændig

[Skatteministeren]

klart, også i forhold til de supplerende spørgsmål. Derudover skal jeg minde om, at Folketinget har vedtaget en lov på dette område, som med hensyn til tilbagebetaling af ambien administreres af Told- & Skattestyrelsen, hvor der foretages konkrete vurderinger. Og såfremt de pågældende ikke er enige i eller tilfredse med den bedømmelse, der er foretaget, er der almindelig adgang til at rejse sager ved domstolene. Der er i øvrigt en række verserende sager, som følger de normale procedurer, herunder også proceduren med fri bevisførelse.

Ole Donner (FP):

Jeg tror, at skatteministeren og jeg efterhånden er enige. Jeg vil dog godt lige bede ministeren bekræfte, at det, at Folketinget har vedtaget en lov om, hvorledes man skal forvalte disse sager, ikke må medføre, at erhvervslivet har bevisbyrden, for så vil det være i strid med EF-retten, uanset hvad Folketinget i øvrigt har besluttet. Jeg vil også spørge ministeren, om ministeren vil bekræfte, at vi ellers vil være i den samme situation som italienerne.

Skatteministeren (Stavad):

Den lovgivning, som Folketinget har vedtaget, og som Told- & Skattestyrelsen administrerer efter, har ikke bestemmelser af den karakter, som hr. Ole Donner henviser til.

Spm. nr. S 998**16) Til skatteministeren af:****Pernille Sams (KF):**

»Hvordan mener ministeren at det harmonerer med regeringens garantier til boligejerne, at skattereformen vil betyde et prisfald på ejerboliger på mellem 5 og 9 pct. (jf. forsker i boligøkonomi, lektor Jens Lunde, Politiken torsdag den 17. juni 1993)?«

Pernille Sams (KF):

Spørgsmålet er stillet, fordi vi finder det forkasteligt, at regeringen ikke står ved de garantier til boligejerne, som regeringen udstedte forud for skattereformen.

Faktum er, at ethvert hus nu vil være dyrere at købe og bo i efter reformens gennemførelse, end det var før reformen – hvis man tager udgangspunkt i den samme kontantpris og i samme renteniveau. Første års nettoydelse vil være væsentlig højere som følge af skattereformen.

Man kan selvfølgelig hævde, som regeringen gør det, at det nuværende ekstremt lave renteniveau, som jo intet har med skattereformen at gøre, lige nu modificerer de negative virkninger af reformen, så den reelle virkning af skattereformen sløres lidt. Men det ændrer jo ikke på, at reformen ved et uændret renteniveau gør det dyrere at bo i egen bolig og derfor på længere sigt medfører et prisfald.

Skatteministeren (Stavad):

Hvis fru Pernille Sams læser de garantier, de løfter, som regeringen gav i forhold til husejerne, og i øvrigt også de debatter, vi har haft her i folketingssalen om det emne i nogle omgange, så tror jeg, fru Pernille Sams vil erkende, at det, regeringen har lagt frem, fuldt ud lever op til de løfter, der er afgivet.

Selve spørgsmålet, som fru Pernille Sams har stillet, går jo på lektor Jens Lunde, der mener, at skattereformen isoleret betragtet vil medføre prisstigninger. Der findes en række teoretiske modeller. Bl.a. har lektor Jens Lunde udviklet nogle modeller; andre har udviklet andre modeller.

Hvis vi eksempelvis tager den model, som Personskatteudvalget har benyttet sig af, vil det ifølge en isoleret beregning betyde, at huspriserne i 1994 ville kunne forventes at stige med 4 pct.

Jeg tror, vi skal lade modellerne og teorien hvile i denne sag. Og så synes jeg, at både fru Pernille Sams og jeg, der begge to har været optaget af, at vi fik gang i boligmarkedet igen, i fællesskab skulle glæde os over, at alt tyder på, at boligmarkedet nu er ved at komme i gang igen, at der faktisk er ganske mange mennesker, der henvender sig og ønsker at købe hus. Og det er den første forudsætning for, at vi kan få mere normale tilstande for ejerboligerne, også med hensyn til priserne.

Så jeg synes, at vi – efter de dyster, vi igen de seneste måneder har haft på dette felt – i stedet skulle glæde os over, at det ser ud til at lykkes. Og så synes jeg, at vi i dag måske skulle lade være med at tage den store diskussion om, hvorvidt det skyldes det ene eller det andet, og om, hvem der skal have fortjenesten for det.

Pernille Sams (KF):

Det kan jeg godt forstå at skatteministeren ikke ønsker at bore i. Desværre kan jeg også

[Pernille Sams]

forstå, at skatteministeren ikke ønsker at besvare spørgsmålet om at gå tættere på lektor Jens Lundes kommentarer i Politiken og hans store artikel i Jyllands-Posten, som jo klart beskrev, hvad det egentlig er for mekanismer, der ligger i regeringens skattereform, hvis man ser den som den skattereform, den er, og ikke tager effekten af rentefaldet med.

Men så vil jeg gerne spørge ministeren, om ministeren vil bekræfte, at en forudsætning for, at garantien til boligejerne holder, er, at der er så lavt et renteniveau, som vi har for øjeblikket. Hvis renteniveauet stiger, holder regeringens garanti til boligejerne i hvert fald ikke. Vil ministeren bekræfte det?

Thor Pedersen (V):

ét er jo luftige teorier, men jeg vil godt spørge skatteministeren sådan helt jordnært: Er skatteministeren uenig i de betragtninger, som lektor Jens Lunde har om, at dette at reducere et rentefradrag med mere end det, man lempet lejeværdiberegningen med, alt andet lige giver en højere husleje, og at det jo er huslejens størrelse, der efterfølgende er med til at bestemme boligprisen? Er skatteministeren ikke enig i det?

Så sagde skatteministeren, at Personskatteudvalget kom frem til, at boligpriserne ville stige. Er sandheden ikke, at Personskatteudvalget kom frem til, at hvis man brugte deres forslag, ville huspriserne falde? Var det ikke konklusionen?

Det sidste spørgsmål, jeg vil stille, er: Hvis det er renten, der er altafgørende for, om regeringens garanti til husejerne holder, omfatter garantien så også, at renten ikke kan stige? For det er jo uærligt at sige, at så længe renten blot er lav, skal vi glæde os over det og konstatere, at så holder garantien. Spørgsmålet er, hvad garantien er værd, hvis renten stiger, og hvis den f.eks. når det niveau, den havde, da Socialdemokratiet sidste gang havde regeringsmagten, i 1982, nemlig 21 pct. Hvordan ser garantien så ud?

Formanden:

Hr. Thor Pedersen, der er en taletid på ét minut, og den skal altså overholdes præcist.

Skatteministeren (Stavad):

Både til fru Pernille Sams og til hr. Thor Pe-

dersen: Hvis man tager den skattereform, regeringen har fremlagt, og som forventes vedtaget i morgen, vil de løfter, der er afgivet til boligejerne, være opfyldt helt uafhængigt af renten. Så derfor er de forudsætninger, som fru Pernille Sams og hr. Thor Pedersen stiller deres spørgsmål ud fra, forkerte.

Hr. Thor Pedersen spørger: Jamen hvis man nu siger, at alt andet er lige, vil det så ikke virke negativt, hvis man sænker værdien af rentefradraget mindre end lejeværdien? Jo, hvis alt andet er lige, men alt andet er ikke lige her. Vi gennemfører faktisk meget, meget massive skattelettelser, som betyder, at skattelettelserne for boligejerne andrager et tocifret milliardbeløb. Derfor er alt andet ikke lige, hr. Thor Pedersen.

Måtte jeg sige med hensyn til Personskatteudvalget: Jamen det her var en beregning vedrørende regeringens skattereform. Hr. Thor Pedersen har ret i, at man skønnede, at der kunne være en mindre prisstigning, hvis man benyttede Personskatteudvalgets model. Men i modsætning til Personskatteudvalget har regeringen placeret rentefradraget på 2. trin og ikke på laveste trin, som tilfældet er i Personskatteudvalgets beregninger. Derudover vil regeringen gennemføre en nedsættelse af lejeværdien, hvad der ikke indgik i Personskatteudvalgets beregninger. Derfor, hvis man bruger den model, som Personskatteudvalget har anvendt, er situationen den, at det betyder en prisstigning på ca. 4 pct. og ikke et prisfald.

Kirsten Jacobsen (FP):

Skatteministeren sagde, at hvis man vedtog regeringens skattereform – eller når man gjorde det i morgen – så ville regeringens garanti til boligejerne være fuldt opfyldt uanset rentefaldet.

Så er jeg nødt til at spørge skatteministeren, om det ikke forholder sig sådan, at uanset hvilket regnestykke man foretager, hvor man tager højde for faldet i værdien af rentefradragsretten og nedsættelse af lejeværdien, vil ethvert regnestykke falde negativt ud for alle boligejere.

Og så vil jeg gerne have, at skatteministeren bekræfter, at den garanti, man gav boligejerne, lød på, at den enkelte boligejers boligudgifter ikke ville stige.

Thor Pedersen (V):

Jeg er glad for, at skatteministeren i sit svar er enig i, at ved isoleret set at reducere rentefradraget øger man nettoboligudgiften hos boligejerne, for vi kan lige så godt kalde en spade for en spade.

Men så siger skatteministeren, at ejerboligfamilierne til gengæld får andre skattelettelser, der opvejer det tab, man har, fordi boligudgiften er blevet større.

Så må jeg spørge skatteministeren: Når man samtidig øger de statslige udgifter, hvem skal så betale de skattelettelser, som ejerboligfamilierne får til dækning af, at de har fået højere husleje? Må jeg spørge: Er det lejerne? For det skal vel betales, når man samtidig øger de statslige udgifter.

Pernille Sams (KF):

Det er interessant at høre, at skatteministeren nu undsiger renteniveauets betydning for skattereformens effekt. Tidligere har vi hørt skatteministeren komme med beskrivelser af, hvordan man kunne gardere sig imod skattereformens virkninger ved bare at omlægge sine lån, for nu var renten jo så favorabel, at de fleste kunne tjene penge på at omlægge deres lån. Det er lidt sådan, at regeringen bruger de argumenter, der passer til situationen, for at komme bedst muligt ud af den. Men det er vi jo vant til.

Efter vores opfattelse har renteniveauet ikke spor med skattereformen at gøre, men det kan vi jo diskutere. Men det vil i hvert fald være meget oplagt, hvis skatteministeren her ville fortælle Folketinget, hvad regeringen vil gøre for at opfylde sin garanti til boligejerne, hvis renten stiger – eller jeg kan også sige: når renten stiger – for så falder boligejerne i hvert fald helt uden for den garanti, som regeringen har stillet.

Skatteministeren (Stavad):

Måtte jeg sige til fru Kirsten Jacobsen, at hvis man tager en isoleret beregning i forhold til et hus med en lavere værdi af rentefradraget og nedsættelse af lejeværdien, vil det betyde en stigende nettohusleje. Det er åbenlyst. Men det betyder også, at disse familier får gavn af skattereformen, så de står tilbage med et større rådighedsbeløb efter skattereformen end før skattereformen.

Hr. Thor Pedersen spørger, hvem der skal betale skattelettelserne. Nu havde vi jo en lang skattedebat i går, og jeg er ikke sikker på, at formanden vil acceptere, at vi gentager den. Men hr. Thor Pedersen spørger, hvorfra vi henter den finansiering, som først og fremmest vil blive oplevet som lettelser hos de fleste. Ja, det gør vi ved at gennemføre en konsekvent beskætning af lavtbeskattede og ubeskattede områder, og ved, at vi får punkteret en lang række af de fiduser, der spekuleres i, altså at vi får gjort skattesystemet modstandsdygtigt over for de spekulationer, der kan gennemføres imod det. Derfor: Hvis der er boligejere, som har deltaget i en sådan spekulation, får de ikke lettelsen, og det er helt tilsigtet.

Fru Pernille Sams mener, at jeg har undsagt rentefaldets betydning. Nej, bestemt ikke. Jeg synes, det er utrolig positivt, at vi får et rentefald, og at vi også hjælper det yderligere på vej med de initiativer, der ligger i det, der bliver vedtaget i morgen. Jeg glæder mig til at se fru Pernille Sams stemme for. Oveni kommer så, at der gennemføres en skattereform, som også betyder ganske massive lettelser til familier, der bor i egen bolig, og at vi i en kombination af tryghed, større rådighedsbeløb hos familierne og et faldende renteniveau får langt bedre økonomi hos familierne og dermed også langt bedre mulighed for at få sparket dansk økonomi i gang til gavn for beskæftigelsen.

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg er glad for det svar, skatteministeren gav, for det, skatteministeren sagde, var, at en isoleret beregning af de to elementer giver stigende nettoboligudgifter; anderledes kan det ikke være. Det har vi spurgt om vistnok mindst tyve gange her i salen og ikke fået noget svar på.

Så bliver mit spørgsmål til skatteministeren, når han nu har svaret klart på dette spørgsmål: Betyder det så ikke også, at lejerne får større gevinst af skattereformen, fordi de ikke har den isolerede beregning at tage hensyn til?

Pernille Sams (KF):

Man kan konstatere, at i regeringens oplæg, det skriftlige oplæg og bogen om skattereformen, er det en forudsætning, at renteniveauet er så lavt, som det er, og at det er faldende. Det er også den eneste måde, hvorpå regeringen

[Pernille Sams]

har kunnet komme igennem med sine beregninger af, at dette ikke er en kæmpestraf for boligejerne, nemlig fordi rentefaldet modvirker noget af den stramning, der ellers er i skattereformen.

Derfor kan jeg ikke forstå, at skatteministeren ikke vil svare klart på, hvad regeringen vil gøre, hvis renten stiger, for det vil være af helt afgørende betydning for boligmarkedet at vide. Er det slet ikke omfattet af regeringens garanti? Når nu man tager rentefaldet med i betragtning, når man laver en skattereform, må man da også tage en rentestigning med i betragtning, når man skal udarbejde en skattereform.

Skatteministeren (Stavad):

Jeg forstår på fru Kirsten Jacobsen, at fru Kirsten Jacobsen mener, det er en ulykke, at vi får lavere trækprocenter.

Virkeligheden er jo sådan indrettet, fru Kirsten Jacobsen, at hvis man vil have lavere skat og lavere skatteprocenter, er den uundgåelige konsekvens, at så forsvinder eller nedsættes fradragenes værdi også. Hvis vi skal følge fru Kirsten Jacobsens terminologi, ville den bedste hjælp, vi kunne give boligejerne, være at forhøje skatteprocenterne, for så falder nettohuslejen. Det er en fastslået kendsgerning, og jeg er fuldstændig sikker på, at den konsekvens ville fru Kirsten Jacobsen ikke tage.

Når fru Kirsten Jacobsen mener, at lejerne får en større fordel end ejerne, er det jo som at sige, at ejere og lejere er to ensartede grupper. Hvis fru Kirsten Jacobsen ser i de papirer, der er lagt frem, og den dokumentation, regeringen har lagt frem, vil hun se, at der er fuldstændig balance imellem lejergruppen og ejergruppen i forhold til de lettelser, der gives, bl.a. fordi ejergruppen er så uensartet sammensat. Der er ejere, der overhovedet ingen gæld har, og de får endda oven i de store lettelser også gavn af lejeværdinedsættelsen. Så balancen er der, fru Kirsten Jacobsen.

Måtte jeg sige til fru Pernille Sams, at det er regeringens faste bestræbelse at føre en økonomisk politik, så det rentefald, vi har oplevet siden regeringsskiftet, vil fortsætte, og at vi i øvrigt i forhold til boligejerne hjælper det yderligere på vej ved en række af de initiativer, som regeringen forventer bliver vedtaget ved lovvingningen i morgen.

Pernille Sams (KF):

Nu er mange af de initiativer, som regeringen forventer vi gennemfører i morgen over for boligejerne, jo af ret midlertidig karakter. Og det vil rentefaldet formentlig også være, eftersom det er vores opfattelse, at regeringens økonomiske politik ikke hænger sammen og derfor formentlig vil medføre en rentestigning.

Derfor kan det ikke være uinteressant at spørge, om regeringen, som nu har taget rentefaldet med i beregningerne af sin skattereform, ikke også har taget en eventuel konsekvens af en rentestigning med. Det må boligmarkedet være meget interesseret i at få oplyst, og det kan ikke passe, at regeringens garanti overhovedet ikke omfatter den situation. Det vil jeg gerne bede skatteministeren bekræfte.

Skatteministeren (Stavad):

Må jeg for det første endnu en gang understrege, at regeringens skattereform uden hensyntagen til renten lever op til de løfter, der er givet til boligejerne. Må jeg for det andet demtere det, fru Pernille Sams sagde om, at det, vi gør i forhold til boligmarkedet, er af midlertidig karakter.

De skattelettelser, som også boligejerne får gavn af, er af stigende karakter frem til 1998. Man får lov at omlægge de gamle kontantlån og tage de gamle fordele med over til de nye i hele de nye låns restløbetid. Betingelserne i de nye kontantlån, som vi introducerer, vil gælde i hele lånets løbetid. Den lejeværdinedsættelse, der gennemføres, er en permanent nedsættelse. Så jeg tror, at fru Pernille Sams har meget svært ved at finde elementer, der er af midlertidig karakter i skattereformen i forhold til boligejerne.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 999

17) Til *udenrigsministeren* af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Hvilke garantier vil udenrigsministeren give for, at danske soldater ikke – mod deres vilje – udkommanderes til at deltage i FN-aktioner i det tidligere Jugoslavien?«

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg har stillet dette spørgsmål til udenrigs-

[Pia Kjærsgaard]

ministeren, fordi det ser ud, som om regeringen er splittet – også på dette område, havde jeg nær sagt.

Socialdemokratiets forsvarsminister vil ifølge udtalelser til pressen tvinge folk til Bosnien, hvis vi beslutter os til at følge FN. Det er ikke længere muligt at få frivillige, og derfor skal det ifølge forsvarsministeren være ved tvang, at man bliver udstationeret.

CD støtter fuldt og helt en udkommandering, Kristeligt Folkeparti er i tvivl, og det lader til, at Det Radikale Venstre med udenrigsministeren i spidsen synes, at risikoen ved at udkommandere soldater til Bosnien er for stor. Derfor har jeg stillet udenrigsministeren spørgsmålet om, hvad regeringens holdning egentlig er.

Udenrigsministeren (Ole Vig Jensen, fg.):

Med resolution nr. 743 af 21. februar 1992 godkendte Sikkerhedsrådet oprettelsen af en fredsbevarende styrke i Jugoslavien kaldet UNPROFOR.

Sikkerhedsrådet har i en række efterfølgende resolutioner øget UNPROFOR's ansvarsområde. Styrkens nuværende mandat omfatter Kroatien, Bosnien-Hercegovina, Makedonien samt Serbien og Montenegro.

I Kroatien består UNPROFOR's hovedopgave i at overvåge overholdelsen af våbenhvilen og i demilitarisering af de serbisk dominerede områder med henblik på at gøre det muligt for de fordrevne kroater at vende tilbage til områderne.

Den samlede FN-styrke i Kroatien er for tiden knap 14.000 mand, hvoraf Danmark bidrager med ca. 1.000 mand.

Den danske styrke i Kroatien er opstillet med personel, som i hovedsagen har meldt sig frivilligt eller har været indforstået med den omhandlede tjeneste. Kun få personer i nøglefunktioner er beordret til tjeneste. De syv danske soldater, der er tjenstgørende ved den 700 mand store præventive UNPROFOR-styrke i Makedonien, er udsendt efter samme retningslinier som det danske personel i Kroatien.

I Bosnien-Hercegovina har UNPROFOR-styrken til opgave at yde militær eskorte i forbindelse med transport af FN's nødhjælpsforsyninger til ofrene for borgerkrigen. Styrken er i lighed med UNPROFOR i Kroatien underlagt de almindelige regler for våbenanvendel-

se. Det vil sige, at våben kun kan bruges i selvforsvar.

Generalsekretæren præciserede imidlertid over for Sikkerhedsrådet i forbindelse med etableringen af styrken, at selvforsvar i den foreliggende sammenhæng også ville omfatte situationer, hvor bevåbnede personer med magt måtte søge at forhindre FN-soldaterne i at udføre deres opgaver.

Den samlede FN-styrke i Bosnien-Hercegovina er på godt 9.000 mand, hvoraf Danmark bidrager med ca. 200. Styrken er i overensstemmelse med folketingsbeslutning af 18. september 1992 opstillet og udsendt på frivillig basis. Forsvarsministeren opstiller styrken, idet enhver, som udpeges til denne specielle styrke, gives lejlighed til at melde fra med angivelse af begrundelse herfor.

På mødet i Det Europæiske Råd den 21.-22. juni i år vedtog EF-landene at reagere positivt på den anmodning, som FN's generalsekretær har fremsendt om yderligere tropper til UNPROFOR som opfølgning af sikkerhedsrådsresolutionen.

Opretholdelsen af den nuværende deltagelse i det tidligere Jugoslavien i de respektive indsættelsesområder vil ske efter de hidtidige retningslinier. Skulle der vise sig behov for yderligere dansk personel eller omdisponering af allerede udsendt personel, vil regeringen fremlægge et beslutningsforslag for Folketinget herom.

Formanden:

Jeg er nødt til at sige til den fungerende udenrigsminister, at det altså er muligt at forberede et svar, så man kan holde sig inden for de to minutters taletid.

Det har jeg sagt til andre ministre, og jeg beklager at måtte sige det til den fungerende udenrigsminister også.

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg forstod på den fungerende udenrigsminister, at man under alle omstændigheder vil lægge spørgsmålet ned i salen til debat. Det synes jeg selvfølgelig er sund fornuft.

Men jeg fik ikke besked fra udenrigsministeren om, hvordan regeringens holdning var. Og det var rent faktisk det, jeg spurgte om. Jeg synes, at vældig mange måske går og er urolige for, hvad regeringen kan finde på. Og i forhold

[Pia Kjærsgaard]

til de udtalelser, der har været fra forskellige regeringsmedlemmer og forskellige medlemmer i regeringspartierne, er der stadig væk – sådan føler jeg det i hvert fald – stor usikkerhed med hensyn til, hvor regeringen står i dette spørgsmål, hvad forsvarsministeren mener, og hvad udenrigsministeren mener. Og det er udenrigsministeren, som er den øverste ansvarlige for dette i forhold til FN. Derfor må jeg bede om et helt klart og præcist svar fra den fungerende udenrigsminister: Hvordan er regeringens holdning?

Jeg har noteret, at der ikke inden for Socialdemokratiets rækker er fuldstændig enighed om, hvordan man håndterer denne sag. Men det er dog forsvarsministeren, som har udtalt sig, og jeg må bede den fungerende udenrigsminister om at give et helt klart svar på, hvad regeringens holdning er, og ikke blot et svar, der går ud på, at man lægger det ned i salen til debat.

Udenrigsministeren (Ole Vig Jensen, fg.):

Hvis fru Pia Kjærsgaard er urolig for regeringens holdning, kan det måske være svært at gøre noget ved det.

Men jeg kan blot svare på det rejste spørgsmål, at regeringen har ikke drøftet spørgsmålet om udsendelse af yderligere tropper. Det spørgsmål kan blive aktuelt efter generalsekretærens anmodning, efter Det Europæiske Råds beslutning på mødet i København, men af gode grunde har regeringen ikke drøftet spørgsmålet, og derfor kan jeg ikke oplyse fru Pia Kjærsgaard om, hvordan regeringen vil forholde sig. Det må være spørgerens trøst, hvis det er det, der er brug for, at sagen jo forelægges for Folketinget, når og hvis den bliver aktuell.

Pia Kjærsgaard (FP):

Jeg synes ikke, at den fungerende udenrigsminister skal tage så højtideligt, hvad jeg mener om denne sag. Der er faktisk nogle værnepligtige og nogle pårørende, som kunne være meget urolige over de udtalelser, som forsvarsministeren er kommet med.

Kan jeg forstå den fungerende udenrigsministers svar således, at forsvarsministeren står alene i regeringen med den holdning, han har givet udtryk for, og at det er udenrigsministerens – altså ikke den fungerende, men den rigtige udenrigsministers – opfattelse, der er gældende for hele regeringen?

Udenrigsministeren (Ole Vig Jensen, fg.):

Jeg gør opmærksom på, at ved de lejligheder, hvor der har været tale om udsendelse af danske tropper, har der været tale om frivilligt personel med den undtagelse, at få nøglepersoner er blevet udkommanderet. Det har været den hidtidige linie, og som jeg allerede har meddelt, har regeringen ikke taget stilling til spørgsmålet om en eventuel ny udsendelse, idet der heller ikke foreligger en anmodning på dette tidspunkt.

Når regeringen får en anmodning, når der tages stilling, når sagen lægges frem i Folketinget, er det selvfølgelig regeringen i enighed, der lægger det frem.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Formanden:

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige svar på spørgsmål stillet af følgende medlemmer af Folketinget:

Behnke, Kim (FP): spm. nr. S 906, 925, 927-929, 931, 932, 934, 944 og 945

Behnke, Tom (FP): spm. nr. S 966

Dinesen, Tommy (SF): spm. nr. S 916

Frahm, Pernille (SF): spm. nr. S 961

Gammelgaard (KF): spm. nr. S 904

Hansen, Birthe (SF): spm. nr. S 919

Jacobsen, Kirsten (FP): spm. nr. S 948

Jensen, Karen Højte (KF): spm. nr. S 949

Kjærsgaard, Pia (FP): spm. nr. S 880

Kofoed, Niels Anker (V): spm. nr. S 901-903

Sander, Helge (V): spm. nr. S 918

Spm. nr. S 906

Til *fiskeriministeren* (1/6 93) af:

Kim Behnke (FP):

»Vil ministeren overveje en ny ordning, hvor havbiologer tilknyttes enkelte fiskerbåde for at få et ægte billede af fiskebestande og fangstmuligheder?«

Begrundelse

Da der konstant er divergerende vurderinger af fiskebestande og fangstmuligheder mel-

[Kim Behnke]

lem havbiologer og fiskerne, ville en mulighed måske være at lade en gruppe havbiologer blive tilknyttet faste fiskerbåde og med tavshedspligt observere, hvorledes fiskerne oplever fiskebestandene og dermed fangstmuligheder.

En sådan ordning ville også kunne stimulere til en bredere forståelse mellem havbiologer og fiskerne, hvorfor spørgeren er interesseret i et grundigt svar.

Svar (17/6 93):

Fiskeriministeren (Bjørn Westh):

Havbiologernes vurdering af de enkelte fiskebestande bygger på 3 typer af informationer:

Data indsamlet med havundersøgelsesskibe
Fangststatistik fra fiskeriet

Prøveudtagninger fra fiskeriet (dels om bord, dels på land).

Biologerne deltager i vidt omfang på kommercielle fangstrejser. En øget anvendelse af ressourcer på havbiologers deltagelse i kommercielt fiskeri vil ikke i sig selv give data, der kan påvirke rådgivningen. Såfremt der ønskes større sikkerhed i den biologiske rådgivning, må der sættes bredt ind på alle felter, dvs. for alle 3 ovennævnte typer af informationer.

Der har i de senere år været en tendens til, at fangstoplysningerne er blevet mindre pålidelige. Dette problem må afhjælpes og vil meget snart blive taget op i forbindelse med diskussionen med erhvervet om ressourceforvaltningen. Heri indgår ligeledes initiativer til øget samarbejde mellem fiskere og havbiologer.

Spm. nr. S 925

Til *arbejdsministeren* (3/6 93) af:

Kim Behnke (FP):

»Er ministeren enig i sin forgængers vurdering af spørgsmålet om udbetaling af ATP til efterlønsmodtagere ved det fyldte 60. år?«

Begrundelse

Ministerens forgænger afgav den 19. oktober 1992 svar på spørgsmål nr. S 19 fra spørgeren vedrørende mulighed for, at efterlønsmodtagere kan få deres ATP-indestående udbetalt ved det fyldte 60. år.

Spørgeren ønsker at undersøge, hvorvidt ministeren er enig i besvarelsen af spørgsmålet fra forgængeren.

Svar (14/6 93):

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg kan henholde mig til svaret på spørgsmål nr. S 19 af den 8. oktober 1992 og meddele, at jeg ikke finder, at der er grundlag for at ændre ATP-lovens udbetalingsregler således, at ATP-egenpension kan udbetales til efterlønsmodtagere.

Spm. nr. S 927

Til *skatteministeren* (3/6 93) af:

Kim Behnke (FP):

»Finder ministeren, at det er tilfredsstillende, at de forskellige toldregioner oplyser meget forskellige priser ved henvendelser om omregistrering af automobiler?«

Begrundelse

En person i Ans har en Volvo varevogn, model 88, på gule plader og ønsker at omregistrere den til hvide plader. Han ringer til toldregion Viborg og får at vide, at det vil koste 47.750 kr. Han ringer derefter til toldregion Ålborg, der oplyser, at det vil koste 52.677 kr.

Til oplysning skal jeg meddele, at manden har fået bilen vurderet ved en autohandler, som mener, at bilen på gule plader højst er 50.000 kr. værd!

Nu er spørgsmålet dels, hvordan to toldregioner kan have en så stor prisforskel, og dels, hvordan det kan lade sig gøre, at manden skal betale mere end bilens værdi for at få den omregistreret.

Svar (9/6 93):

Skatteministeren (Stavad):

Efter registreringsafgiftsloven skal der betales afgift af brugte køretøjer, når betingelserne for den foretagne afgiftsberigtigelse ikke længere er opfyldt, f.eks. ved omregistrering af en varevogn fra gule til hvide nummerplader.

Ifølge lovens § 10 fastsættes den afgiftspligtige værdi i sådanne tilfælde ved vurdering. Ved vurderingen fastsættes køretøjets almindelige pris, inklusive moms, men uden registreringsafgift, ved salg til bruger her i landet i den stand, hvori det skal registreres. Der tages således ikke hensyn til en eventuel købspris, idet en sådan vil medføre en helt urimelig for-

[Skatteministeren]

skelsbehandling af sammenlignelige køretøjer, eksempelvis som følge af, at der mellem sælger og køber består et interessefællesskab, som kan påvirke købsprisen.

Vurderingen, der foretages af vurderingsmænd udpeget af skatteministeren, sker i øvrigt i overensstemmelse med reglerne i Skatteministeriets cirkulære af 19. juni 1991 om vurdering af motorkøretøjer m.v.

I praksis sker afgiftsberigtigelsen ved henvendelse til den lokale told- og skatteregion, hvor der afleveres en anmeldelsesblanket. På baggrund af de afgivne oplysninger om køretøjets stand, udstyr, kilometerstand m.v. foretages told- og skatteregionen en foreløbig beregning af registreringsafgiften, ligesom der indbetales et depositum (sikkerhedsstilling), således at køretøjet kan indregistreres.

Den egentlige vurdering foretages efterfølgende af vurderingsmyndigheden, og først på dette tidspunkt kan den endelige afgiftsberegning finde sted.

I den konkrete sag er der tale om en telefonisk henvendelse til told- og skatteregioner, der har oplyst den foreløbige afgiftsberegning. Det bemærkes, at blot få forskelle i de afgivne oplysninger om model, årgang, udstyr, kilometerstand m.v. kan medføre en afvigelse i afgiftens størrelse.

Det er i cirkulæret pålagt vurderingsmyndighederne, at vurderingspriserne skal holdes i samme niveau på landsplan. Vurderingsmyndighederne afholder jævnligt møder og udveksler oplysninger om foretagne vurderinger netop for at sikre ens vurderinger på landsplan af sammenlignelige køretøjer.

Told- og Skattestyrelsen har over for mig oplyst, at der ikke er noget grundlag for at antage, at de egentlige vurderinger ikke er ens på landsplan.

Spm. nr. S 928

Til *justitsministeren* (3/6 93) af:

Kim Behnke (FP):

»Kan en kommune pålægge en ejendom kloakeringsbidrag på 60.000 kr., når det såvel af endeligt arveudlægsskøde og personlig henvendelse til kommunen fremgår, at der ikke er planer om kloakering af området?«

Begrundelse

I en konkret sag fra Dråby ved Ebeltoft overtager et ægtepar et hus som arv i 1990 fra konens afdøde mor. Der skrives endeligt arveudlægsskøde, hvoraf fremgår, at der ikke påhviler ejendommen servitutter vedrørende kloakering. Det fremgår endvidere, at der ingen gæld er til vand-, kloak- eller rensningsanlæg. Endelig fremgår det, at køber ved henvendelse til stadsingeniørens kontor kan få oplysninger om Ebeltoft Kommunes kloakeringsprojekt.

Ægteparret henvender sig til kommunen, før der underskrives endeligt skøde, for at få oplysninger om kloakeringsplaner, idet ægteparret er opmærksom på, at der allerede i 1978 var lavet en kloakeringsplan for området. Ved henvendelse på rådhuset i Ebeltoft gennemgås tegninger og planer for området, og det fremgår, at ejendommen ikke er omfattet af kloakeringsplanerne.

Den 1. december 1992 får ægteparret pludselig en opkrævning på 60.000 kr. fra kommunen til kloakeringsbidrag! En henvendelse til kommunen viser nu, at der på kortet over området er sket en ændring af linieføringen, hvorved denne ejendom er blevet omfattet af kloakeringsplanerne.

Spørgeren ønsker ministerens vurdering af, om en kommune kan handle som beskrevet.

Svar (11/6 93):

Justitsministeren (Erling Olsen):

Kloakeringsbidrag pålægges efter reglerne i lov om betalingsregler for spildevandsanlæg, jf. lov nr. 863 af 21. december 1987, som ændret ved lov nr. 388 af 20. maj 1992. Loven hører under miljøministerens område, og Justitsministeriet skal derfor med hensyn til regelgrundlaget henviser til miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. S 930-933.

Da spørgsmålet endvidere ifølge begrundelsen vedrører en konkret tvist mellem en borger og en offentlig myndighed, finder Justitsministeriet af principielle grunde ikke at burde udtale sig yderligere om det stillede spørgsmål, hvis endelige afgørelse henhører under domstolene.

Spm. nr. S 929

Til *indenrigsministeren* (3/6 93) af:

Kim Behnke (FP):

»Finder ministeren, at det er acceptabelt, at en borger, som af en kommune får pålagt kloakeringsbidrag, ikke har nogen mulighed for at klage over en sådan afgørelse?«

Begrundelse

I en konkret sag fra Dråby ved Ebeltoft har en borger fået pålagt et kloakeringsbidrag på 60.000 kr. Borgeren har prøvet at klage til amtskommunen, men har fået det svar, at sådanne afgørelser ikke kan ankes.

Spørgeren vil gerne have indenrigsministerens vurdering af, om det er rimeligt, at en kommune kan pålægge en borger så store ekstra omkostninger, uden at borgeren kan få sagen efterprøvet ved en anden instans.

Svar (11/6 93):

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Det fremgår af begrundelsen, at spørgsmålet er foranlediget af en konkret sag fra Dråby ved Ebeltoft, hvor en borger er blevet pålagt et kloakeringsbidrag på 60.000 kr.

Det følger af lov om betalingsregler for spildevandsanlæg m.v. (lovbekendtgørelse nr. 644 af 21. juli 1992), som bl.a. regulerer kommunernes opkrævning af kloakeringsbidrag, at en kommunalbestyrelses afgørelser og vedtagelser efter loven ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Da lovgivningen vedrørende betalingsregler for spildevandsanlæg henhører under Miljøministeriet, har Indenrigsministeriet indhentet en udtalelse fra Miljøministeriet til brug for besvarelsen.

Miljøministeriet har den 10. juni 1993 udtalt følgende:

»Ved Folketingets vedtagelse i 1987 af lov om betalingsregler for spildevandsanlæg m.v. blev det lagt til grund, at loven indeholdt klare og stort set entydige bestemmelser for bidragsfastsættelse, og at der derfor ikke var grundlag for at opretholde en klageadgang til en administrativ myndighed på betalingsområdet.

I disse overvejelser indgik også, at kommunens konkrete afgørelser i henhold til den gældende betalingsvedtægt ikke er velegnet til at kunne indbringes for et administrativt klagesystem sammenholdt med, at kloakforsyningen er 100 pct. brugerfinansieret, hvorved indtæg-

ter og udgifter skal modsvare hinanden og derfor ikke må påvirke kommunens øvrige aktiviteter.

Da betalingsvedtægtsloven blev revideret i 1992, var det Folketingets vurdering, at der maksimalt burde kunne opkræves 30.000 kr. i tilslutningsbidrag og 60 pct. heraf, hvor der kun var tale om udledning af spildevand til kloakken.«

Indenrigsministeriet kan tilføje, at det forhold, at en kommunalbestyrelses afgørelse ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed, ikke afskærer det almindelige kommunale tilsyn fra at vurdere lovligheden af den pågældende afgørelse. Det kommunale tilsyn kan derimod ikke tage stilling til spørgsmål vedrørende kommunalbestyrelsens skønsudøvelse inden for lovens rammer.

Tilsynsrådet for Århus Amt, der varetager tilsynet med Ebeltoft Kommune, vil således kunne tage stilling til, hvorvidt kommunalbestyrelsen lovligt har opkrævet kloakeringsbidraget.

Spm. nr. S 931

Til *miljøministeren* (3/6 93):

Kim Behnke (FP):

»Hvorledes skal en borger forholde sig, hvis et kommunalt krav om kloakeringsbidrag på 60.000 kr. er så stort, at borgeren ikke kan betale det?«

Begrundelse

I en konkret sag fra Dråby ved Ebeltoft er en borger blevet pålagt et kloakeringsbidrag på 60.000 kr. Da borgeren spurgte om, hvordan kommunen havde tænkt sig at han skulle betale dette beløb, var svaret, at det kunne afdrages over 20 år. Et 20 års lån på 60.000 kr. vil komme til at koste væsentligt mere med renter. Et skøn fra kommunens forvaltning var, at borgeren i alt skulle betale 200.000 kr. Da borgeren er 55 år gammel, er der ingen udsigt til, at han nogen sinde vil kunne tilbagebetale disse penge. Hvordan vil ministeren råde en borger i en sådan situation?

Svar (15/6 93):

Miljøministeren (Svend Auken):

Kommunen kan efter lovens § 4 yde en ge-

[Miljøministeren]

nerel henstandsordning med betaling af tilslutningsbidrag.

Problemstillingen om, hvad en enkelt borger, som ikke kan betale tilslutningsbidrag eller for den sags skyld andre udgifter, skal gøre, er helt almen, og jeg har ikke i miljølovgivningen nogen løsning på dette problem.

Spm. nr. S 932

Til miljøministeren (3/6 93) af:

Kim Behnke (FP):

»Finder ministeren, at det er rimeligt, at en kommune først pålægger en borger at betale 60.000 kr. i kloakeringsbidrag for så derefter, når borgeren klager, at nedsætte beløbet midlertidigt?«

Begrundelse

I en konkret sag fra Dråby ved Ebeltoft har en borger fået pålagt at betale 60.000 kr. i kloakanlægsbidrag. Dette pålæg kom den 27. november 1992, altså umiddelbart før Folketinget vedtog at sætte et 30.000 kr.s-loft på disse bidrag.

Når borgeren så klager over afgørelsen, meddeler kommunen, at borgeren kan »slippe« med at betale 20.000 kr. nu, men så til gengæld må være forberedt på, at »resten af regningen« skal betales, når den midlertidige løsning ændres til den oprindelige løsning.

Er det en acceptabel fremgangsmåde at bruge salamimetoden til at »overtale« folk til at gå med på kloakbidrag, som folk i øvrigt er ude af stand til at betale?

Svar (15/6 93):

Miljøministeren (Svend Auken):

Da det stillede spørgsmål i henhold til begrundelsen vedrører en konkret sag, er det ikke muligt for mig at tage stilling hertil uden at kende de faktiske forhold omkring sagen og dens eventuelle afgørelse.

Jeg kan dog oplyse, at kommunerne såvel i henhold til tidligere gældende regler som den nu gældende betalingslov har adgang til at yde henstand med betalingen, således at det pålignede bidrag kan afvikles over en kortere eller længere periode.

Spm. nr. S 934

Til finansministeren (3/6 93) af:

Kim Behnke (FP):

»Vil ministeren give et skøn over, hvor mange sagsbehandlere der er i den samlede offentlige sektor?«

Begrundelse

Der sker hele tiden en forøgelse af den offentlige sektors bureaukrati. Der sker hele tiden en forøgelse af områder, hvor borgernes adfærd reguleres, således at borgerne skal søge om tilladelse og modtage ydelser m.v.

Derfor ønskes et skøn over, hvor mange årsværk der i stat, amter og kommuner er beskæftiget som sagsbehandlere med at behandle ansøgninger og anden kontakt med borgerne, herunder også intern sagsbehandling mellem offentlige myndigheder og forvaltningsenheder.

Opgørelserne bedes givet således, at det fremgår, hvilke grupperinger der er tale om, og hvorledes fordelingen er mellem statslig og kommunal sektor.

Svar (9/6 93):

Finansministeren (Lykkesoft):

Der forefindes ingen selvstændig registrering af, i hvilket omfang statsligt og kommunalt personale er beskæftiget med sagsbehandling i forhold til borgere eller anden offentlig myndighed. Begrundelsen herfor er, at en sådan registrering af det offentlige personale efter jobfunktioner ville forudsætte en meget detaljeret beskrivelse af det varierede antal opgaver, den enkelte offentlige medarbejder varetager. Personaleoversigterne i budgetterne inddeles således alene de ansatte efter lønrammer, hvorfor det administrative personale ikke umiddelbart lader sig udskille.

Ifølge budgetterne for 1993 beskæftiger den statslige og kommunale sektor i alt ca. 667.000 personer.

Dette tal fordeler sig med ca. 506.000 personer ansat i amts- og primærkommuner og ca. 161.000 personer ansat i staten. Tallet for amts- og primærkommunerne er baseret på de kommunale budgetter, mens tallet for det budgettede personaleforbrug i staten er baseret på personalebevillingssystemet.

[Finansministeren]

For så vidt angår den statslige sektor varetager ministeriernes departementer generelt administrative og sagsbehandlende opgaver. Ifølge finansloven for 1993 er der beskæftiget ca. 5.500 personer i ministeriernes departementer.

For så vidt angår det amts- og primærkommunale område er ca. 50.000 personer beskæftiget med administration i bredeste forstand, herunder f.eks. socialrådgivere samt andet personale, som varetager fælleskommunale funktioner.

I Finansstatistik 1992 foretog Finansministeriet en opgørelse af det offentlige personaleforbrug ud fra samme afgrænsning, som Danmarks Statistik anvender ved opstillingen af de offentlige udgifter i nationalregnskabet. En tilsvarende opgørelse er ikke udarbejdet for 1993.

Denne opstilling er derfor ikke umiddelbart sammenlignelig med de ovenfor nævnte personaletal.

Ifølge opgørelsen i Finansstatistik 1992 var der på budgetterne for 1992 tale om 657.970 fuldtidsbeskæftigede i den samlede offentlige sektor, herunder personalet i kvasi-offentlige institutioner samt sociale kasser og fonde (f.eks. arbejdsløshedskasserne).

Heraf vedrørte 39.717 fuldtidsstillinger »Generelle offentlige tjenester«, mens 25.893 fuldtidsansatte var beskæftiget med administrative formål inden for social-, undervisnings- og sundhedsområdet.

Spm. nr. S 944

Til *socialministeren* (4/6 93) af:

Kim Behnke (FP):

»Hvorledes har ministeren opstrammet Arbejdsskadestyrelsens arbejde med hensyn til bedømmelse af invaliditetsgrader?«

Begrundelse

I maj 1992 afgav Socialpædagogernes Landsforbund en rapport »Arbejdsskadestyrelsens arbejde med bedømmelse af skader«.

Rapporten beskrev 1.500 sager og konkluderede, at bedømmelserne var meget uensartede og generelt alt for lave. Rapporten blev forelagt tidligere socialminister Else Winther Andersen. Sagen blev bl.a. omtalt i Århus Stiftstidende den 11. maj 1992.

I et konkret tilfælde, Erik Jensen fra Rude Strand ved Odder, skete der ændring af Arbejdsskadestyrelsens afgørelse 3 gange. Først havde Arbejdsskadestyrelsen til brug for en forsikringssag erklæret skaden efter et trafikuheld som under 5 pct.s invaliditet. Efter en ny lægeundersøgelse og en klage bliver invaliditetsgraden sat op til over 5 pct. En ny klage og en ny undersøgelse får invaliditetsgraden op på 15 pct.

Vil ministeren dels beskrive, hvordan Arbejdsskadestyrelsen har forbedret sit vurderingssystem, og dels forklare, hvordan almindelige mennesker skal have tillid til et system, hvor man er nødt til at købe striber af lægeerklæringer og indlevere striber af klager for at få medhold?

Svar (11/6 93):

Socialministeren (Karen Jespersen):

Indledningsvis kan jeg oplyse, at den tidligere ulykkesforsikringslov opererer med et invaliditetsbegreb, der omfatter både mén og erhvervsevnetab. I modsætning hertil opererer arbejdsskadeforsikringsloven og erstatningsansvarsloven med opdelt mén og erhvervsevnetab.

I begrundelsen for spørgsmålet omtales en konkret sag.

Ved et ulykkestilfælde den 15. april 1963 blev invaliditeten i denne sag vurderet til 65 pct.

Ved en senere ulykke i 1985 fandt Arbejdsskadestyrelsen ikke ved første vurdering, at dette ulykkestilfælde havde medført et mén på 5 pct. eller derover.

Méngraden i denne sag blev senere forhøjet til 15 pct., efter at nye oplysninger var indhentet.

Denne ændrede vurdering er ikke udtryk for en vaklende praksis i styrelsen, men derimod udtryk for, at nye oplysninger kan vise, at der er sket en forværring af tilstanden, der kan tilskrives det omhandlede ulykkestilfælde.

Når styrelsen finder, at der ved en senere behandling af skadesagen kan være behov for indhentelse af fornnyede lægeerklæringer, er det, fordi tilskadekomnes tilstand kan have ændret sig. Det er i tilskadekomnes interesse, at skadefølgerne er optimalt belyst.

Endelig kan det oplyses, at Arbejdsskadestyrelsen løbende vurderer og justerer sin

[Socialministeren]

praksis med henblik på at sikre en ensartet bedømmelse af skadesagerne.

Spm. nr. S 945

Til *socialministeren* (4/6 93) af:

Kim Behnke (FP):

»Hvorfor indgår for længst afsonet straf og børnehjemsoptegnelser i Arbejdsskadestyrelsens materiale for afgørelse af en sag om fastlæggelse af invaliditetsgrad efter et færdselsuheld?«

Begrundelse

Erik Jensen fra Rude Strand ved Odder oplevede følgende, da han havde en sag til afgørelse ved Arbejdsskadestyrelsen:

Erik Jensen bliver kvæstet i et trafikuheld. Til brug for beregning af skadeserstatning skal Arbejdsskadestyrelsen udmåle den grad af invaliditet, Erik Jensen er blevet udsat for. Arbejdsskadestyrelsen ønsker i den forbindelse, at Erik Jensen skal til undersøgelse hos en læge i Århus. Arbejdsskadestyrelsen skal i den anledning fremsende sagens akter til speciallægen i Århus. Ved en ekspeditionsfejl bliver materialet i stedet sendt til Erik Jensen. Der ved får Erik Jensen indblik i, hvilke sagsakter Arbejdsskadestyrelsen har samlet til vurdering af en trafikskade. Erik Jensen bliver dybt foruroliget over, at f.eks. tidligere, længst afsonede straffe er medtaget og rapporter om børnehjemsophold som barn.

Ministeren bedes redegøre for, med hvilken begrundelse Arbejdsskadestyrelsen indhenter sådanne akter i en sag om bedømmelse af invaliditetsgrad efter et færdselsuheld til brug for en forsikrings sag.

Svar (11/6 93):

Socialministeren (Karen Jespersen):

Efter arbejdsskadeforsikringslovens § 21 kan Arbejdsskadestyrelsen indhente oplysninger fra bl.a. kommuner, sygehuse og læger til brug for sagernes behandling.

Det vil ofte være nødvendigt at indhente akterne fra den tilskadekomnes pensionssag for at kunne vurdere følgerne af skaden.

I den konkrete sag har styrelsen – efter at have fået skadelidtes samtykke hertil – indhentet akterne i pensionssagen fra socialforvaltningen.

Blandt oplysningerne i pensionssagen var der en kort oplysning om de nævnte forhold tidligere i pågældendes tilværelse. Oplysninger af denne art er uden betydning for styrelsens vurdering af følgerne af skaden.

Ved en beklagelig fejl blev disse oplysninger ikke strøget, før akterne blev afsendt fra styrelsen med henblik på indhentelse af en speciallægeerklæring.

Styrelsen har beklaget den skete fejltagelse.

Folketingets Ombudsmand har tilsluttet sig denne beklagelse og har meddelt styrelsen, at skadelidtes klage ikke giver ombudsmanden anledning til at foretage videre.

Spm. nr. S 966

Til *justitsministeren* (9/6 93) af:

Tom Behnke (FP):

»Ager ministeren at tage initiativ til, at vold mod hyrevognschauffører sanktioneres hårdere end anden tilsvarende vold, idet det betragtes som en skærpende omstændighed, at det er en hyrevognschauffør, der udsættes for vold?«

Begrundelse

Der har gennem lang tid været et ønske fra hyrevognschauffører og deres organisationer om at opnå tjenestemandstatus i forhold til straffelovens § 119 m.fl.

Dette ønske bør naturligvis ikke efterkommes, idet bestemmelsen kun bør være gældende for egentlige tjenestemænd.

Der er imidlertid en art parallelitet imellem tjenestemænd og hyrevognschauffører, idet hyrevognschauffører i henhold til lovgivningen har en pligt til at køre med kunderne.

Hyrevognschaufføren er således pligtig til at udøve erhvervet. Det må således være rimeligt, at der ved domsafsigelse lægges vægt på, at det er en skærpende omstændighed, at det var en hyrevognschauffør, der blev udsat for volden.

Spørgsmålet er blevet aktualiseret af sagen fra Århus, hvor en chauffør fik frarøvet sin bil og sin pung under trusler om brug af kniv, idet chaufføren fik en springkniv presset mod struben. Det er dog et omfattende problem, der bør ses på med stor alvor.

Svar (11/6 93):

Justitsministeren (Erling Olsen):

Som anført i Justitsministeriets besvarelse

[Justitsministeren]

den 25. maj 1993 af Retsudvalgets spørgsmål nr. 302-304 og 306 er det regeringens opfattelse, at bekæmpelsen af voldskriminaliteten bør styrkes. Derfor overvejes for tiden alle muligheder for en sådan forstærket indsats med henblik på et samlet udspil til efteråret.

I regeringens overvejelser indgår bl.a. spørgsmålet om en øget strafferetlig beskyttelse af hyrevognschauffører.

Spm. nr. S 916

Til *arbejdsministeren* (2/6 93) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Kan en arbejdsgiver kollektivt opsig de forhyrede og bestemme, hvilken fagforening de skal meldes ind i ved en eventuel genansættelse?«

Begrundelse

Bahamarederiet Europa Link, der besejler Gedser-Rostock, har dags dato opsagt medlemmerne af Sømændenes Forbund og skriftligt meddelt, at de pågældende ved en eventuel genansættelse må være indstillet på at gå ind i en anden fagforening, i dette tilfælde Metal Søfart, som har underbudt den nuværende aftale, således at de forhyrede kan regne med en hyreudgang på 2.000-3.000 kr. månedligt. Det forekommer helt ude af trit med dansk fagbevægelse og det danske aftalesystem, at den slags kan forekomme. I værste konsekvens kan dette, hvis det er lovligt, tvinge søfolk og andre ind i Kristelig Fagforening, hvis rederen eller arbejdsgiveren bedre kan få sine krav igennem ad den vej.

Svar (14/6 93):

Arbejdsministeren (Jytte Andersen):

Jeg har alene kendskab til den sag, der henvises til i begrundelsen for spørgsmålet, fra dagspressen, og jeg kan konstatere, at der er stærkt modstridende opfattelser af, hvad sagen drejer sig om. Det synes dog, som om der er tale om, at nogle rederier har undladt at forny den hidtidige overenskomst og i stedet har indgået overenskomst med et andet forbund. I den forbindelse har de helt eller delvis tilbudt de hidtil ansatte beskæftigelse på den nye overenskomsts vilkår. Jeg har endvidere hæftet

mig ved, at sagen øjensynlig agtes prøvet ad fagretslig vej.

Jeg kan i den forbindelse oplyse, at disse spørgsmål kun i begrænset omfang er reguleret ved lov her i landet, idet den danske tradition er, at arbejdsmarkedets parter selv aftaler, hvilke vilkår der skal gælde i ansættelsesforholdet. Det siger dog sig selv, at parterne herved skal respektere lovgivning på området, f.eks. lov om beskyttelse mod opsigelse på grund af foreningsforhold.

Jeg kan derfor kun tage til efterretning, at konflikten agtes afgjort ad fagretslig vej, og jeg ønsker ikke at foregribe udfaldet af den fagretslige afgørelse.

Spm. nr. S 961

Til *undervisningsministeren* (9/6 93) af:

Pernille Frahm (SF):

»Vil ministeren fratage Hans Poulsen fra Sydvestens Privatskole prøveretten?«

Begrundelse

Tilsyneladende overholder skolen ikke almindelige regler for, hvordan man sikrer en reel vurdering af skolens elever. Dels benytter skolen sig af en række censorer, der grundet pensionering ikke længere kan forventes at være i kontakt med det stof, der skal eksamineres i, dels af en række personer, hvis eksistens det ikke har været muligt at fastslå, og endelig anføres en person, som er afgået ved døden, 11 dage før han er blevet indberettet som censor.

Foreløbigt svar (17/6 93):

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Som foreløbigt svar kan jeg oplyse, at jeg har iværksat en undersøgelse af forholdene vedrørende censorer ved de afsluttende mundtlige prøver på Sydvestens Privatskole.

Så snart denne undersøgelse er tilendebragt, vil jeg tage stilling til spørgsmålet om fortsat prøveret til skolens leder Hans Poulsen.

Når det er sket, vil jeg give en uddybende besvarelse af det stillede spørgsmål.

Spm. nr. S 904

Til *statsministeren* (28/5 93) af:

Gammelgaard (KF):

»Hvordan vil regeringen leve op til sine løfter om fremrykning af offentlige anlægsinvesteringer for mindst 10-15 mia. kr. i de næste 3-5 år?«

Begrundelse

Statsministeren sagde i sin tiltrædelsestale til Folketinget den 2. februar i år: »Det er regeringens mål, at vi de næste 3-5 år fremrykker investeringer i infrastrukturen i størrelsesordenen 10-15 mia. kr.«

Med de investeringer, der også skal finde sted på f.eks. uddannelses- og kulturområderne, er der givet løfter om betydelige milliardbeløb. I den af regeringen netop fremlagte plan regnes der imidlertid kun med fremrykning af offentlige investeringer på ca. 3 mia. kr. i 1994, og der er reelt tale om allerede tidligere besluttede anlægsarbejder. Dette og regeringens udsættelse af motorvejsanlæg i Jylland taget i betragtning gør, at det er usandsynligt, at regeringen kan nå sine mål, hvad angår fremrykning af offentlige investeringer.

Svar (10/6 93):

Statsministeren (Nyrup Rasmussen):

Regeringen vil hvert år afdække behovet for at gennemføre yderligere samfundsøkonomisk rentable og miljømæssigt forsvarlige offentlige investeringer.

I 1994 vil regeringen fremrykke statslige investeringer for ca. 3 mia. kr.

Det er regeringens målsætning, at der gennemføres kommunale anlægsinvesteringer i 1994 for 14 mia. kr. Det svarer til det høje investeringsniveau for 1993. Et kommunalt investeringsomfang på 14 mia. kr. i 1994 vil være ensbetydende med en betydelig fremrykning af de kommunale investeringer.

Regeringen vil også i de kommende år fremrykke statslige investeringer samt stimulere den kommunale investeringsaktivitet i nødvendigt omfang.

Endvidere har regeringen taget kontakt til de koncessionerede selskaber vedrørende en fremrykning af investeringer i det omfang, det er muligt inden for en forretningsmæssigt forvarlig drift.

Spm. nr. S 919

Til kulturministeren (2/6 93) af:

Birthe Hansen (SF):

»Vil ministeren snarest tage skridt til at se på konsekvenserne af lovgivningen fra 1989 vedrørende statsstøtte til de statsanerkendte museer?«

Begrundelse

Spørgeren henviser til en artikel af 2. juni 1993 i Politiken af museumsinspektør Michael Lauenborg.

Spørgeren er enig med museumsinspektøren i, at den udhuling af beløbsstørrelsen, som har fundet sted, aldrig har været hensigten hos de politikere, der står bag betænkningen fra maj 1989.

Svar (11/6 93):

Kulturministeren (Jytte Hilden):

Museumslovsrevisionen i 1989 indførte et nyt tilskudssystem, og det er derfor kun naturligt, at konsekvenserne af dette system må vurderes på et passende tidspunkt. Den reviderede lov trådte i kraft 1/1 1990, og det vil således være muligt at foretage en analyse og vurdering af nyordningens resultater for perioden 1990-1993.

Jeg er enig i, at det vil være hensigtsmæssigt at foretage denne vurdering på nuværende tidspunkt, og ministeriet vil snarest muligt i samråd med Statens Museumsnævn udarbejde en redegørelse om sagen.

Spm. nr. S 948

Til statsministeren (4/6 93) af:

Kirsten Jacobsen (FP):

»Kan statsministeren bekræfte, at Færøerne, der under 2. Verdenskrig var besat af englænderne, efter krigen havde et overskud på et to-cifret millionbeløb i udenlandsk valuta, og at Danmark dengang ansøgte om et lån af dette overskud, men fik afslag fra den færøske regering?«

Svar (14/6 93):

Statsministeren (Nyrup Rasmussen):

Efter oplysninger modtaget fra Nationalbanken havde Færøerne som følge af de gode fiskepriser og de begrænsede forbrugsmuligheder i løbet af krigen opbygget et betydeligt sterling-tilgodehavende.

[Statsministeren]

Sterling blev løbende afregnet med den daværende amtmand, og ved krigens slutning rædede Færøerne over 45 mio. kr. i £samt 20 mio. kr. i £, som endnu ikke var hjemtaget.

Efter krigen var den danske regering indforstået med, at de færøske £-tilgodehavender ikke skulle indregnes i valutareserven, men løbende stilles til rådighed for Færøerne. En mindre del af beløbet blev brugt som sikkerhed for seddelomløbet.

I løbet af 1949-50 havde færingerne opbrugt de oparbejdede £-reserver.

Der er ikke i Nationalbankens materiale noget, der bekræfter spørgerens udsagn.

På grundlag af en gennemgang af journaler og udvalgt arkivmateriale fra Statsministeriet må det også her konstateres, at der ikke umiddelbart synes at eksistere oplysninger, der kan bekræfte det af spørgeren anførte om eventuel dansk optagelse af lån på Færøerne. Ej heller i Finansministeriets arkivalier har der umiddelbart kunnet findes oplysninger om et sådant lån.

Til orientering vedlægges et notat af 9. juli 1947 om Færøernes valuta- og pengeforhold. (Ikke optrykt her). Endvidere kan man henvise til »Oversigt over den økonomiske situation på Færøerne på baggrund af udviklingen efter 1945 (udarbejdet i september 1951)«. Oversigten findes, så vidt det er Statsministeriet bekendt, i Folketingets Bibliotek.

Spm. nr. S 949

Til *sundhedsministeren* (8/6 93) af:

Karen Højte Jensen (KF):

»Kan ministeren bekræfte, at patienter på danske sygehuse kan risikere at blive behandlet af lægestuderende med meget ringe praktisk erfaring?«

Begrundelse

Det er af afgørende betydning for befolkningens tillid til sundhedsvæsenet, at borgerne føler sig sikre på, at den behandling, sygehuse udfører, altid er korrekt og fagligt forsvarlig. Denne tillid kan ikke opretholdes, hvis patienterne, som angivet i Morgenavisen Jyllands-Posten mandag den 7. juni 1993, kan komme ud for at blive behandlet af lægestuderende, der næsten lige er startet på uddannelsen.

Svar (14/6 93):

Sundhedsministeren (Tørben Lund):

Sundhedsstyrelsen har i forbindelse med den artikel i Morgenavisen Jyllands-Posten den 7. juni 1993, der refereres til i spørgsmålets begrundelse, udtalt:

»Det er en helt normal situation, at der om sommeren opstår nogle lægevikariater, som bliver besat med arbejdsløse læger og med medicinske studerende. Når der er flere arbejdsløse læger, bliver der ansat færre studerende, og når der er færre arbejdsløse læger, bliver der ansat flere studerende.

Sundhedsstyrelsen finder det ikke uforvarsomt at ansætte kvalificerede medicinske 2. delstuderende i et vist antal i lægevikariater om sommeren, således som man har været vant til det i årtier. De arbejder naturligvis alle under overlægernes og andre lægers supervision og vejledning.«

Jeg kan henholde mig til Sundhedsstyrelsens udtalelse.

Spm. nr. S 880

Til *indenrigsministeren* (27/5 93) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Kan ministeren bekræfte tal fra Irish Refugee Council, der i en rapport af september 1992 oplyste, at antallet af indrejste asylansøgere til Irland 1987-1991 kun var 228, hvoraf 20 fik asyl?«

Begrundelse

Da Danmark for eksempel i EF-sammenhæng i størrelse kan sammenlignes med Irland, er der tale om en stor forskel på antallet af modtagne asylansøgnings, hvis tallene fra Irish Refugee Council er korrekte.

Foreløbigt svar (15/6 93):

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Indenrigsministeriet har anmodet Udenrigsministeriet om gennem den danske ambassade i Dublin at indhente de fornødne oplysninger til besvarelse af spørgsmålet.

Indenrigsministeriet vil vende tilbage til besvarelsen af spørgsmålet, så snart disse oplysninger foreligger.

Spm. nr. S 901

Til *justitsministeren* (28/5 93) af:

Niels Anker Kofoed (V):

»Kan ministeren afkræfte, at der er sket en skærpelse af paskontrollden siden 1. januar 1993?«

Begrundelse

Det indre marked er for en stor dels vedkommende nu gennemført, og datoen for dets gennemførelse, 1. januar 1993, er passeret, og ministeren bedes i den anledning besvare spørgsmålet.

Svar (14/6 93):

Justitsministeren (Erling Olsen):

Der er ikke hverken pr. 1. januar 1993 eller senere gennemført ændringer i de retningslinier, som personkontrollen ved de danske grænser udøves efter.

Rigspolitichefen har over for Justitsministeriet bekræftet, at midlertidige forskydninger af kontrolniveauet i den omhandlede periode alene skal betragtes som udslag af ændringer i de konkrete forhold, som kontrolniveauet altid må afstemmes efter.

Den mere langsigtede danske politik omkring gennemførelsen af den fri personbevægelighed i EF er beskrevet i Justitsministeriets notater af 27. marts og 29. juni 1992 til Folketingets Markedsudvalg. De nævnte notater er i forbindelse med denne besvarelse tilsendt spørgeren.

Det kan i den forbindelse oplyses, at gennemførelsen af et system med »røde« og »grønne« indgange ved den dansk-tyske landegrænse og i de danske færgehavne med forbindelser til Tyskland i øjeblikket beror på verterende forhandlinger med Tyskland om blandt andet tilbagetagelse af illegale grænseoverløbere.

Det bemærkes endelig, at gennemførelsen af den fri personbevægelighed i EF knytter sig til de ændringer i Romtraktaten (Artikel 8 A), der gennemførtes med vedtagelsen af Den Europæiske Fælles Akt i 1986, medens Traktaten om Den Europæiske Union (Maastricht-traktaten) ikke i sig selv indebærer ændringer i niveauet for personkontrollen ved de danske grænser.

Spm. nr. S 902

Til *justitsministeren* (28/5 93) af:

Niels Anker Kofoed (V):

»Kan ministeren, såfremt spørgsmål nr. S 901 besvares bekræftende, forklare, hvorfor antallet af stikprøvekontroller er steget ved grænseovergangene?«

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 901.

(Besvaret sammen med spm. nr. S 901).

Spm. nr. S 903

Til *justitsministeren* (28/5 93) af:

Niels Anker Kofoed (V):

»Vil ministeren redegøre for den danske holdning til Maastricht-traktatens forudsatte samarbejde om paskontrol m.v.?«

Begrundelse

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 901.

(Besvaret sammen med spm. nr. S 901).

Spm. nr. S 918

Til *kulturministeren* (2/6 93) af:

Helge Sander (V):

»Kan ministeren oplyse, hvorfor TV 2's tekst-tv med reklamer først starter til efteråret?«

Begrundelse

TV 2 har nu meddelt, at man til efteråret starter tekst-tv med reklamer. Jeg kan forstå, at det er et led i TV 2's initiativer for at styrke økonomien. Derfor er det rimeligt at søge undersøgt, hvorfor man ikke har taget dette initiativ for længst, da den lovgivningsmæssige forudsætning blev skabt ved årsskiftet. Udsættelsen har jo betydet tabte indtægtsmuligheder.

Svar (11/6 93):

Kulturministeren (Jytte Hilden):

Jeg har indhentet en udtalelse fra TV 2 Reklame A/S (TVR), der som bekendt varetager salget af reklamer i TV 2.

[Kulturministeren]

TVR har oplyst, at når man først udbyder reklameplads i tekst-tv til efteråret, skyldes det, at man har villet være meget sikker på, at salg af reklameplads i tekst-tv ville blive en overskudsforretning. Der er derfor gennemført en undersøgelse af erfaringerne med tekst-tv-reklamer i andre lande, og der er gennemført en test med henblik på at afprøve teknik, administration og ressourceforbrug. Resultaterne har vist, at et effektivt tekst-tv-reklame-salg kræver en udbygning af TV 2's tekst-tv-system samt ret store personaleressourcer. TVR samarbejder med TV 2 om løsning af disse problemer, og det forventes, at kommercielt tekst-tv kan starte den 1. september i år.

Jeg synes, at TVR har båret sig meget fornuftigt ad ved først at undersøge situationen og ikke blot kaste sig ud i en aktivitet, som måske ville resultere i, at der blev færre reklameindtægter til TV 2.

Man vendte herefter tilbage til dagsordenens punkt 23, som var:

23) Anden behandling af lovforslag nr. L 282:

Forslag til lov om ændring af lov om midlertidig opholdstilladelse til visse personer fra det tidligere Jugoslavien m.v. (Midlertidig opholdstilladelse til spontane asylansøgere).

Af indenrigsministeren (Birte Weiss).

(Fremsat 28/4 93. Første behandling 19/5 93. Betænkning 22/6 93).

Forhandlingen genoptoges.

Pernille Frahm (SF):

Der er sikkert ikke meget, den konservative ordfører og jeg kan blive enige om i denne sag, men én ting kan vi da blive enige om, og det er, at det er noget af en kovending, vi oplever. Med den udvikling, dette lovforslag har taget, mener jeg, at muligheden for en fælles europæisk holdning langsomt fortøner sig i det fjerne, efterhånden som især de rige lande – de rige vestlige og nordlige lande – vælger først og fremmest at sikre sig selv, at hytte deres eget skind.

Konsekvensen er, at vi opbygger det Fort Europa, som har været et trusselsbillede for mange, og desværre med Sverige som en villig efterfølger. Konsekvensen bliver altså en styr-

kelse af den tendens, der også har været til, at Vesteuropa udnytter Østeuropa – og i det her tilfælde Polen – som en baggård i Europa, dér, hvor vi placerer alt det, som vi ikke selv vil vide af. For det er jo en kendsgerning, at flygtninge, der bliver afvist ved Swinoujscie-båden, i rigt omfang bliver i Polen.

I øvrigt synes jeg, det er en udmærket idé, man har fundet på, med de dansk-svenske centre på stedet, men det kunne man have gjort alligevel, og det burde være gjort under alle omstændigheder og uden at indføre visumtvangen.

Jeg vil lige fortælle, at det er kommet mig for øre, at FN's flygtningehøjkommissær i høj grad beklager det initiativ, der er taget fra dansk og svensk side. Han siger, at situationen i Bosnien kræver, at alle døre står åbne. Indførelse af visumtvang vil gøre det mere vanskeligt at opnå beskyttelse for dem, der er i nød. Og Amnesty International udtaler sig under overskriften »Danmark har kastet menneskerettighederne over bord og hytter sit eget skind«. De mener, det er meget uheldigt, at Danmark som punktum for EF-formandskabet nu er havnet i grøften sammen med de fleste andre europæiske lande, der efterhånden viser et mere og mere umenneskeligt ansigt i forhold til den største flygtningekrise, vi har haft siden Anden Verdenskrig.

Vi har ellers støttet det forslag, der nu ligger om en forlængelse af ordningen for de jugoslaviske flygtninge. Som udgangspunkt ville vi have stemt for forslaget, men efter den drejning, forslaget har taget her på det sidste, kan vi desværre ikke støtte det og må i stedet ende med at undlade at stemme, men vi stemmer selvfølgelig imod den del, der handler om visumtvangen.

Steffen Kjærulff-Schmidt (FP):

Fremskridtspartiet vil ikke kunne støtte lovforslaget ved tredjebehandlingen. Vi finder ikke, at forslaget hjælper til at forbedre flygtningenes situation og heller ikke, at det afhjælper de efterhånden ret alvorlige problemer omkring flygtningene, som mere og mere præger danskernes hverdag.

Jeg skal om ændringsforslagene blot bemærke, at vi kan støtte det tekniske ændringsforslag nr. 4, men vi kan ikke støtte de øvrige ændringsforslag.

[Steffen Kjærulff-Schmidt]

Vi har på det seneste fået oplyst, at mere end 60 pct. af de bosniske flygtninge her i landet kommer fra relativt sikre områder; der har været nævnt områder som Ungarn, Tyrkiet, Egypten, Polen og Holland. Det er klart, at det er en uacceptabel situation, og den konsekvente løsning ville være et øjeblikkeligt visumkrav for alle asylansøgere fra det tidligere Jugoslavien, sådan som Fremskridtspartiet har forlangt det i mange, mange måneder, også under den tidligere VK-regering. Det var den regering, der hele tiden påstod, at den var enig med Fremskridtspartiet i meget mere vidtgående visumkrav. Men hver gang kravet blev rejst, afviste den konsekvent at handle. Der er dog i det mindste lidt handling i den nuværende regering, selv om det kun er et myggeskridt i den rigtige retning.

I dag i Politiken udtaler vicedirektør i Polens udenrigsministerium, Stefan Kozlowski, at Polen forventer, at tilstrømningen af bosniske flygtninge til Polen vil høre op, så snart Danmarks ny visumpolitik bliver kendt. Kun få flygtninge, siger han, er interesseret i at opholde sig i Polen, som de kun har søgt til som transitland. Sådan må det have været igennem mindst et års tid, og det er ubegribeligt, at der skulle et regeringsskifte til, før der var en minister, der ville tage denne del af problematikken alvorligt.

Alt dette betyder ikke, at Fremskridtspartiet er enig i regeringens politik. Vi mener, at regeringen i visse henseender er på en farlig kurs med sin opsøgende visumpolitik, hvor man decideret placerer ansøgningscentre i nærheden af krigszonerne. Man kan risikere at åbne for en udvikling, hvor flygtningene som springere i et skakspil springer over sikre zoner for at nå frem til endnu sikrere zoner. Det mest fornuftige ville være – og det er vi enige med regeringen i – at etablere centrene i et nært samarbejde med andre, helst med flere, skandinaviske lande. Og det opfordrer vi regeringen til at holde fast i.

Fremskridtspartiet er heller ikke enig, når regeringen siger, at antallet af opholdstilladelser ikke må blive mindre, end det er i dag. Det kan måske være fornuftigt med kvoteordninger, men det var dog mest naturligt at sætte ind med maksimumskvoter. Vi ved – vi kan spørge amterne, vi kan spørge kommunerne, vi kan spørge i regeringen – hvor langt vores ressour-

cer rækker, vi ved, hvad vi kan klare, og vi ved, hvilken ressourceindsats der er fornuftig. Men regeringen vil sætte mindstekvoter, og det betyder reelt, at det ikke er de ressourcer, vi har til rådighed, men udviklingen i krigszonerne, der skal styre, hvor mange flygtninge vi modtager. Det er ikke en fornuftig udvikling; jeg vil kalde det en ikkepolitik.

Fremskridtspartiet vil gerne føre en ny flygtningepolitik. Det skal ikke være tilfældet, der afgør, hvilke og hvor mange flygtninge vi modtager. Vi skal nøje afpasse og planlægge vores indsats efter, hvor mange kræfter vi har, og ikke efter, hvor mange flygtninge fra forskellige dele af verden der ønsker at bosætte sig her.

Vi skal ikke opføre barakbyer til flygtninge, men fortrinsvis hjælpe i nærområderne, hvor indsatsen rækker mange gange længere. Og vi skal understrege – det er vigtigt, det håber vi regeringen vil være med til – igen og igen, at flygtningenes ophold her i landet er og skal være midlertidigt. Vi ville være godt på vej til at ødelægge meget af det værdifulde, der er bygget op her i samfundet, hvis vi lod udviklingen bestemme af en lang række andre hensyn end hensynet til den danske befolkning.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Foranlediget af den sidste ordførers indlæg bliver jeg nødt til at stille et enkelt spørgsmål: Hr. Steffen Kjærulff-Schmidt beskæftigede sig meget med mængder, kvoter og ressourcer til rådighed. Jeg vil så gerne spørge Fremskridtspartiets repræsentant: Hvor tror Fremskridtspartiet at grænsen går for, hvor mange flygtninge Danmark kan modtage?

(Kort bemærkning).

Steffen Kjærulff-Schmidt (FP):

Fremskridtspartiets udgangspunkt er, at vi principielt slet ikke skal modtage spontanflygtningene, men at vi årligt i forbindelse med forberedelsen af finansloven skal vurdere, i hvilket omfang vi kan modtage FN-flygtninge her i landet. Vi skal vurdere, hvor store ressourcerne er, hvor langt kræfterne strækker, hvad kommunerne kan klare, hvad vi kan byde befolkningen. Og ud fra det skal vi vurdere og fastsætte nogle tal. Om det vil vi gerne gå ind i et samarbejde med regeringen eller med andre partier, der måtte være interesseret i det.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg kan konstatere, at hr. Steffen Kjærulff-Schmidts udgangspunkt var, at Danmark overhovedet ikke skulle modtage spontanflygtninge. Det vil altså sige, at Fremskridtspartiet ikke mener, at vi bør leve op til vores konventionsforpligtelser. Jeg kan konstatere, at Fremskridtspartiet mener, at vi bør trække os tilbage fra det samarbejde, vi har internationalt om at overholde flygtningekonventionen. Tak for opklaringen!

Formanden:

Fru Elisabeth Arnold i ordførrækken.

Elisabeth Arnold (RV):

Tak, hr. formand. Vi skal jo overholde formaliteterne.

Ved førstebehandlingen af lovforslag nr. L 282 udtrykte jeg på Det Radikale Venstres vegne beklagelse over, at vi igen stod i en situation, hvor vi måtte lovgive for midlertidige opholdstilladelser for flygtninge fra det tidligere Jugoslavien.

Beklagelsen ved førstebehandlingen gik på, at det var nødvendigt at forlænge den ordning, som vi indførte kort før jul, hvor vi gav midlertidig opholdstilladelse til flygtninge fra Bosnien-Hercegovina. Beklagelsen er selvfølgelig af født af, at det ikke er lykkedes at skabe blot nogenlunde tålelige fredsbetingelser i det hårdt ramte område.

Nu her ved andenbehandlingen kan jeg ikke komme uden om, at beklagelsen stadig væk står ved magt. Der var en artikel i en af aviserne for et par dage siden med overskriften: »Politikerne skammer sig ikke engang over det, der sker i Jugoslavien«.

Jo, det gør de. Også mange af de politikere, der er til stede her, er kede af, flove over, beskæmmede over, at det ikke lykkes at skaffe fredelige tilstande i det tidligere Jugoslavien. Krigen fortsætter jo. Og derfor er lovforslag nr. L 282 stadig væk nødvendigt. Vi er også kede af og beskæmmede over, at det ikke er lykkedes at fastholde et europæisk samarbejde om de enorme flygtningeproblemer i Europa. Og derfor er vi kommet i den situation, hvor vi må stemme for ændringsforslaget om indførelse af visumtvang og igangsættelse af det forsøgspro-

jekt, som skal køre i samarbejde med Sverige i det tidligere Jugoslavien.

Der er ikke noget heroisk ved at vedtage disse forslag; det er af bitter nød. Vi fra radikal side kan kun se tilbage på det forløbne år og huske, hvad der skete for et år siden, da FN appellerede til alle nordiske lande om tre ting: For det første: Luk ikke grænserne. For det andet: Lovgiv om midlertidig opholdstilladelse. Og for det tredje: Hjælp lokalt.

Alle disse tre appeller fra FN har Danmark opfyldt. Som et af de få lande i Europa har vi faktisk lovgivet om midlertidig opholdstilladelse, vi har ikke lukket grænserne, og vi har hjulpet lokalt.

Desværre har mange andre europæiske lande overset disse appeller, har ikke gjort det, som FN bad dem om. Et af de lande, der ikke har indført lovgivning om midlertidig opholdstilladelse, er netop Sverige. Derfor er Sveriges asylsystem i øjeblikket under totalt sammenbrud, fordi alle ansøgninger skal behandles individuelt. Den fare så vi i Danmark for et år siden og fik derfor lovgivet om den midlertidige opholdstilladelse, hvilket har gjort os i stand til at løse problemerne på en anderledes smidig måde, synes vi i hvert fald fra Det Radikale Venstres side.

Det Radikale Venstre stemmer altså for ændringsforslaget, men vi mener ikke, at Danmark bør bebrejdes, at vi er kommet i den situation. Vi har holdt stand længe, og vi er nu kommet i en situation, hvor vi ikke kan se i øjnene, at flygtningestrømmen til Danmark for hver uge vil blive tredoblet, fordi de, der ville komme til Sverige, i stedet for kommer til Danmark.

Det ville have været værdigt, hvis der havde været et europæisk samarbejde, som havde løst disse problemer på en bedre måde. Måske er der håb om på basis af den dansk-svenske forsøgsordning, at flere lande kan tilslutte sig, og at vi måske får lagt kimen til en bedre europæisk ordning om flygtningepolitikken. Det er det håb, jeg vil slutte med at udtale, før vi går videre i behandlingen. Måske en omvendt dominoeffekt. Det, der sker i øjeblikket, er i hvert fald ikke noget, vi gør med glad hjerte, men vi synes, at det er nødvendigt. Og der er ingen mening i, at den danske nation er den eneste, der står tilbage med et manglende visumkrav, når alle lande omkring os lukker grænserne.

[Elisabeth Arnold]

Det Radikale Venstre stemmer for ændringsforslaget og vil selvfølgelig stemme for det endelige lovforslag ved tredjebehandlingen.

Indenrigsministeren (Birte Weiss):

Jeg vil gerne sige tak for den relativt gode modtagelse, ændringsforslaget har fået. Jeg er aldeles enig med fru Elisabeth Arnold, når hun beklager, at vi er blevet bragt i denne situation. Jeg tror ikke, at nogen, der har deltaget i ud-lændingedebatten i de nordiske lande i de seneste år, byder det, der er sket, velkommen.

Det, vi gør, er, at vi forholder os til de realiteter, der nu engang er. Det vil sige, at vi nu ikke, sådan som det ellers fremgik af Fremskridtspartiets indlæg, vil lukke landet. Vi vil i stedet for lave det, som vi kan kalde en lidt mere selektiv adgang til de skandinaviske lande.

Hvad betyder det så i praksis? Det betyder, at vi på den ene side laver et visumkrav i forhold til dem, der ikke kommer direkte nede fra krigshelvedet, samtidig med at vi laver en mere direkte adgang for dem, der kommer dernedefra. Det sker, som ordførerne har været inde på, ved, at vi placerer en række indrejsekontorer direkte nede på randen af Bosnien-Hercegovina. Jeg tror, det er afgørende vigtigt, at man ser de to ting i sammenhæng. For gjorde vi ikke det, ville der være tale om det, som fru Pernille Frahm nævnte, nemlig en kovending.

Der er ikke tale om nogen kovending. Der er tale om, at vi rent praktisk indretter os på en anden måde, sådan at den danske indsats bliver mere målrettet. Og jeg er glad for, at også Sverige er med i dette arbejde.

I forhold til det europæiske perspektiv vil jeg gerne understrege det, som fru Elisabeth Arnold var inde på, nemlig at dette lille skandinaviske skridt måske – jeg tror ikke, vi skal overdrive det – kan være det første i den positive retning, der er klart nødvendig, hvis Europa skal forholde sig konstruktivt til de stigende flygtningeproblemer, der vil opstå.

For det første kan der blive et stærkt øget pres efter en fredsslutning på alle de europæiske lande. Vi ved også, at der er potentielle urocentre i Østeuropa andre steder, og derfor ser vi i regeringen det, vi gør her, som en højere grad af målretning, der også kan have det perspektiv i sig, at vi har skabt en ny velordnet-

hed i modtagelsen af flygtninge, som der vil være meget hårdt brug for, hvis det senere bliver endnu større tal, vi må tage i vore lande.

Til fru Pernille Frahm skal jeg i øvrigt blot sige, at modtagelsen af flygtninge fra Bosnien-Hercegovina i den nuværende situation i forhold til de skandinaviske lande ikke er udtryk for en eller anden form for højere humanitær retfærdighed. Hvorfor kommer der så få til Norge og så mange til Sverige og Danmark? Ja, det skyldes ganske enkelt, at der går færger fra Swinoujscie til Danmark og Sverige, men ikke nogen til Norge.

Det, vi gør her, er for at sige det lidt firkan-tet, at vi ikke mere forlader os på, at det skal være færgeselskabernes tilfældigt oprettede ruter, der bestemmer, hvem der skal modtages i de skandinaviske lande, men at vi forsøger at planlægge det og forsøger at foretage udvælgelsen direkte nede i nærområderne, hvorved vi får en højere grad af planlagthed både i udvælgelsen af, hvem det skal være, og en bedre mulighed for at modtage flygtningene i Danmark i god ro og orden.

Med god ro og orden mener jeg, at vi forhå-bentlig også nu kan komme ud over det problem, at flygtningene kommer i klumper, mange den ene dag og få den næste dag, altså at vi bliver i stand til at tage dem hertil på løbende bånd, havde jeg nær sagt, sådan at de kan blive indkvarteret direkte i de flygtningelandsbyer, som nu er oprettet til formålet rundt omkring i landet.

Dernæst har jeg en enkelt bemærkning til hr. Steffen Kjærulff-Schmidt. Hr. Steffen Kjærulff-Schmidt sagde noget, som simpelt hen går over min forstand. Han sagde nemlig, at det da ikke kan være udviklingen i krigszonerne, der skal afgøre, hvor mange flygtninge vi skal tage. Jeg forstår slet ikke meningen med det udsagn. Hvad skulle det ellers være? Er det ikke netop det, at krigen bølger frem og tilbage bogstavelig talt lige uden for vore egne vinduer, der er baggrunden for, at vi i disse måneder modtager langt flere, end vi gjorde for 1½ år siden eller for 2 år siden? Jeg kan slet ikke forstå den tankegang, der ligger bag, at man siger: Nu skal vi slå et skot ned imellem os og det land, der er i krig, og som er en del af Europa. Derfor må vi naturligvis afvise, at man på forhånd i forbindelse med finansloven kan beslutte, at man vil modtage lige præcis et bestemt antal

[Indenrigsministeren]

hvert år. Det kommer da an på, hvordan krigens udvikler sig. Derfor er der heller ikke sat nogen øvre grænser på i forbindelse med det ændringsforslag, der er til forhandling her i dag. Regeringen har givet et tilsagn om, at hensigten med det ikke er at tage færre, end der kommer i dag. Vi ved, at der i øjeblikket kommer ca. 250 om ugen, og det vil derfor være udgangspunktet.

Endelig vil jeg gerne over for hr. Helge Adam Møller kvittere for det udsagn, der blev givet før pausen, og som gik ud på, at Det Konservative Folkeparti under ingen omstændigheder – sådan forstod jeg det i hvert tilfælde – havde planer om at skabe en smallere økonomi i flygtningepolitikken. Der blev alene argumenteret ud fra, om man skulle bruge pengene her i landet, eller om man skulle bruge dem i forhold til eksempelvis FN-lejre, eller om man skulle give pengene til UNHCR eller på anden måde investere dem til indkvartering nede i området.

Det tager jeg som et tilsagn fra Det Konservative Folkeparti om, at når vi kommer frem til målstregen, dér, hvor vi også skal bevilge penge, vil man ikke trække sig og flygte fra det ansvar, som også Det Konservative Folkeparti må tage en del af. Jeg siger det, fordi der er blevet argumenteret så stærkt her, som hr. Helge Adam Møller gjorde det, og at det kun blev gjort til et spørgsmål om teknik, om man skulle vælge at gøre indsatsen inden for landets egne grænser eller i udlandet.

Jeg skal nok lade være med at provokere hr. Helge Adam Møller mere end højst nødvendigt, men man kan næppe lade være med på baggrund af det indlæg at stille det spørgsmål, om det er 1 mia. kr. eller måske 2 mia. kr., som Det Konservative Folkeparti har planer om at overføre til UNHCR til løsning af disse problemer.

Jeg vil gerne sige tak til ordførerne for en både besindig og seriøs debat om disse meget alvorlige problemer. Jeg tror, det er af stor betydning for vores fremtidige flygtningepolitik, at vi ikke graver flere grøfter end højst nødvendigt, heller ikke i forhold til den befolkning, som gudskelov giver et godt medspil i løsningen af flygtningeproblemerne.

Dermed ligger der også en kvittering i forhold til kommunerne, der er gået så varmt ind i løsningen af disse problemer. Jeg mener, at

kommunerne, befolkningen som helhed og mange enkeltmennesker engagerer sig varmt i at lade tilværelsen for flygtningene under deres midlertidige ophold i Danmark. Jeg vil gerne udtrykke glæde over, at det forholder sig sådan, og på den baggrund er jeg aldeles uforstående over for hr. Steffen Kjærulff-Schmidts udtalelse i retning af, om vi overhovedet kan byde befolkningen dette her. Befolkningen vil gerne være med til at løse opgaven, og det kvitterer jeg for.

(Kort bemærkning).

Pernille Frahm (SF):

Det er i anledning af indenrigsministerens bemærkning om, at vi ikke vil lade færgeselskabernes tilfældige ruter afgøre, hvordan flygtningestrømmen skal være.

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at det er tilfældigheder i det hele taget, der afgør flygtningestrømme i denne verden, og nu er vi med til at lade andre tilfældigheder råde med hensyn til, hvor flygtninge skal havne. At f.eks. havnebyen i den anden ende ligger i Polen, er en tilfældighed, og at Tyrkiet ligger tættere på det tidligere Jugoslavien, end Danmark gør, er også en tilfældighed. Det er tilfældigheder, som er vældig bekvemme for os her i Norden, og som Danmark nu med denne politik er med til at lade råde.

Jeg vil gerne slutte med at sige, at jeg kan give Politikens lederskribent i dag ret i, at den løsning, vi vælger, hverken er udtryk for et civiliseret eller et velbjerget samfunds kloge overvejelser, men er udtryk for panik, og det er et ganske andet sted, panikken bør findes, nemlig hos de bosniske flygtninge.

(Kort bemærkning).

Kirsten Madsen (FP):

Det, der kalder mig op, er indenrigsministerens bemærkning om, at vi ville have en højere grad af planlægning fremover for, hvad der skulle ske med de forskellige flygtninge. Jeg synes, det lyder betryggende, at det ikke skal være sådan, at det er mennesker, der har råd til at rejse den halve verden rundt, som kommer først, men at det er dem, der har hjælp behov, der kommer i første række. I den forbindelse håber jeg, at indenrigsministeren tænker på FN-flygtninge frem for spontanflygtninge, idet

[Kirsten Madsen]

det oven i købet har vist sig, at disse spontanflygtninge har været gennem sikre lande i 7 måneder og mere og så er kommet ind på numre, som burde have været beregnet på FN-flygtninge af meget hård karakter, som har lidt i mange år.

Jeg ser altså denne højere grad af planlægning som udtryk for, at vi stopper lidt mere for spontanflygtninge, der har råd til at rejse den halve verden rundt, og koncentrerer os om dem, der har størst hjælp behov. Her tænker jeg ikke på, som der tidligere har været talt om i dag, om det var invalide, syge eller andre hårdt belastede grupper, men jeg tænker på, om man tog hele familier, så man også undgik disse familiesammenføringer, altså at man simpelt hen tog hele familier fra FN-lejre. Så havde vi lavet en højere grad af planlægning, som kunne blive betragtet som noget, vi havde kræfter til i Danmark.

Problemet er jo nemlig, at Danmark ikke kan løse hele verdens flygtningeproblemer alene, og hvis vi uhammet fortsætter med at tage flygtningene ind, opnår vi at lave en værre situation både for flygtningene og for danskerne, og derfor glæder det mig meget, at der blev talt om en højere grad af planlægning.

(Kort bemærkning).

Steffen Kjærulff-Schmidt (FP):

Indenrigsministeren nævnte, at det gik over ministerens forstand – hvad jeg nu har svært ved at tro – at jeg udtalte, at vi ikke nødvendigvis skulle lade vores indsats afhænge af udviklingen i krigszonerne, men af de ressourcer, vi har til rådighed.

Det, jeg taler om, er en ressourcestyring – en ressourcestyring, som vi kender det inden for alle andre områder af det offentlige liv, stat, kommune og administration. Det er nødvendigt – og hvis der er nogen, der ved det, er det regeringen – til enhver tid at afpasse indsatsen efter de ressourcer, der nu er til stede. Det gælder inden for socialvæsenet, det gælder inden for sundhedsvæsenet, det gælder inden for undervisningsområdet, og det gælder mange andre områder, at man gerne ville gabe over mange andre opgaver, end man gør, men man kan ikke, fordi der er en knaphed på ressourcer.

Det gælder naturligvis også, når det drejer sig om vores flygtningepolitik, og det er derfor,

jeg pegede på, at det er urimeligt at sige: Vi vælger at sætte nogle kvoter, vi vil mindst modtage 1.000 flygtninge om måneden, men uden nogen øvre grænse. Det rigtige og det konsekvente i forhold til den ressourcestyring, der gælder inden for alle andre områder af samfundslivet, var snarere at sætte nogle maksimumskvoter, hvor man sagde: Vi har kræfter til, vi har mulighed for at hjælpe et bestemt antal, og det vil vi gerne gøre, men hvis vi hjælper flere, går det ud over alle. Ressourcestyring er nøgleordet, og det må det også være på dette område.

Formanden:

Hr. Helge Adam Møller for en kort bemærkning. Der er endnu et medlem, som gerne vil have ordet for en kort bemærkning, men derefter håber jeg, vi kan slutte denne debat.

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Indenrigsministeren havde en enkelt bemærkning i slutningen af sit indlæg til mig og til Det Konservative Folkeparti om økonomien og eventuelt kommende bevillinger, hvis de nuværende ikke slår til.

Det tilsagn, jeg har givet i dag og under debatter igennem de sidste 3-4 uger, går klart ud på, at de midler, der i øjeblikket er afsat på finansloven, skal anvendes så effektivt som muligt, altså således, at vi hjælper så mange, som vi overhovedet kan, for de midler, vi har. Derfor kan indenrigsministeren altså ikke tage det som et tilsagn om, at vi kan stemme for nye merbevillinger; sådanne må vi se på fra sag til sag. Vores stillingtagen afhænger i høj grad af, på hvilken måde disse bevillinger skal anvendes. Hvis man ønsker dem brugt på den måde, man har anvendt bevillingerne på her i foråret, hvor man som omtalt tidligere i dag har taget 7.000 mennesker ind, der allerede havde opnået sikkerhed i et andet område, og brugte mere end 1 mia. kr., som man kunne have anvendt langt mere effektivt, så kan jeg sige, at vi overhovedet ikke ønsker at være med til at smide flere penge ud til noget, der ikke er rimeligt.

Vi må altså se på, om man anvender midlerne på en fornuftig måde, og vores hovedsynspunkt er klart og kort, at de skal anvendes på en sådan måde, at de kommer flest mulig mennesker til gavn.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Først vil jeg gerne sige både til hr. Steffen Kjærulff-Schmidt og til hr. Helge Adam Møller, at dette at tro, at man ved ressourcestyring, og hvad man ellers kan finde på af fine økonomiske udtryk, altså at man på en eller anden måde kan fjerne den danske befolknings medansvar for at løse Europas flygtningeproblemer eller løse denne verdens ulighedsproblemer, er en farlig illusion. Vi kan ikke undsige os enten den økonomiske eller den direkte personlige medvirken til at løse verdens problemer; vi skal ikke bilde nogen ind, at vi kan betale os fra at løse problemerne.

Dernæst vil jeg gerne sige til fru Pernille Frahm, at også jeg har læst Politikens leder fra i dag, men jeg må også sige, at dette her selvfølgelig ikke er udtryk for en velovervejede, velgennemtænkt og velplanlagt handling, om hvilken man kan sige, at det skal være dansk flygtningepolitik de næste mange år. Den seriøse og velovervejede handling foretog vi sidste år, da vi lovgav om den midlertidige opholdstilladelse. Det, at vi bliver nødt til nu at indføre visumtvang, er en konsekvens af, at ikke alle andre lande i Europa gjorde det samme, som Danmark fornuftigvis gjorde i efteråret 1992. Hvis alle andre lande, f.eks. medlemslandene i Europarådet, havde givet hinanden håndslag på at ville lovgive om midlertidig opholdstilladelse, så de kunne tage imod mennesker uden at give dem permanent asyl, så havde verden eller i hvert fald Europa forhåbentlig set anderledes ud.

Men lige så lidt som Danmark alene kan lukke ozonhullet ved at lovgive om en CO₂-afgift, lige så lidt kan vi alene løse Europas flygtningeproblemer; det er den smertelige erkendelse, vi står med i dag.

Formanden:

Hr. Peter Duetoft for en kort bemærkning. Jeg har stadig væk en forhåbning om, at vi på et tidspunkt kan standse denne diskussion i enighed. Den forekommer mig indimellem at være en gentagelse af synspunkter, vi har hørt før.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Ja, undskyld, hr. formand, jeg ville egentlig ikke have taget ordet for at forlænge debatten, men da jeg før hørte Fremskridtspartiets medlemmer, kunne jeg ikke lade være med at spørge mig selv, om vi lever i et kristent land. Jeg spørger mig selv, om vi overhovedet i dette land lever op til det næstebudskab, der er hovedbudskabet i hele vores kultur.

Når jeg spørger, er det alene, fordi vi i dag og i går har koncentreret vores politiske diskussioner om at skaffe os danskere milliarder af kroner i skattelettelser – i tusindvis af kroner til enkeltborgere hvert eneste år har vi diskuteret – og så er der nogle, der tillader sig at gå på Folketingets talerstol og sige, vi ikke har råd i Danmark til at hjælpe flygtninge, og at vi må se på vores ressourcer, før vi tillader os at hjælpe nogle mennesker fra borgerkrigens helvede i Jugoslavien.

Jeg tror, der er nogle medlemmer af Fremskridtspartiet, der skal gå hjem og studere det kulturgrundlag, vi har i Danmark, og som de normalt er så utrolig stolte af, for der er noget fundamentalt, de har misforstået. Jeg synes, det er utrolig skamfuldt, at man fra denne talerstol skal høre den slags argumenter, samtidig med at vi kan bruge timer på at forære os selv guld og grønne skove i det danske samfund. Øv!

(Kort bemærkning).

Helge Adam Møller (KF):

Jeg kan såmænd godt forstå både hr. Peter Duetofts og fru Elisabeth Arnolds indlæg – at begreber som »økonomi« og »bedst mulig anvendelse af rådige midler« klinger forkert – og jeg har også forståelse for argumenterne. Men lad os nu lige prøve at tænke sagen igennem og så se, om vi alligevel ikke også må tænke på disse fænomener.

Jeg nævnte tidligere, at der i verden er omkring 20 mio. flygtninge, og jeg tror, at alle, også hr. Peter Duetoft, kan se, at det er noget, Danmark ikke kan klare alene.

Lad mig nævne, at fru Elisabeth Arnold for mindre end et kvarter siden netop selv sagde, at hvis vi ikke indfører visum, når Sverige gør det, vil det betyde, at der pludselig kom 3 gange så mange til Danmark, som vi har i øjeblikket. Og det har vi ikke nogen mulighed for at klare; det sagde fru Elisabeth Arnold her.

[Helge Adam Møller]

Indenrigsministeren skriver også i bemærkningerne til sit forslag, at hvis alle de, som i øjeblikket kommer til Sverige, pludselig kommer til Danmark, kan vi ikke magte det. Jeg fornemmer, at alle i denne sal siger, at der selvfølgelig er en grænse for, hvor mange flygtninge et enkelt land, hvad enten det er Danmark, Tyskland eller noget andet land, kan klare. Vi kan diskutere, hvor grænsen ligger, men vi må erkende, at der selvfølgelig er en grænse.

Vi ønsker ikke at fastsætte den grænse, men vi ønsker at sige, at når det gælder det antal milliarder af kroner, vi afsætter – det kan være 5, måske 6, som det er i øjeblikket, kort sagt mere eller mindre – så må vi, uanset hvor mange eller hvor få penge det er, i hvert fald i Folketinget sikre os, at de penge hjælper, så vi får størst mulig effekt for dem. Men at tro, at vi kan anvende hele vores statsbudget til det, er fejlagtigt, for det kan vi jo ikke. Derfor må vi altså sætte en grænse, og det gælder også CD, Det Radikale Venstre og regeringen.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg har åbenbart udtrykt mig for forsimplet for ikke så længe siden, da jeg havde min sidste korte bemærkning. Da jeg talte om, at vi ikke kunne klare en tredobling af tilstrømningen, når Sverige indførte visumpligt, var det alene ud fra praktiske og organisatoriske betragtninger, ikke ud fra økonomiske.

Det er præcis det samme, der gør, at Sverige nu lukker ned og indfører visumpligt, nemlig at asylsystemet ikke kan klare en pukkel på 40.000 ordinære asylansøgninger, som selvfølgelig gør, at hele systemet bryder sammen.

Det er ikke primært økonomien, det er de praktiske muligheder for at give de mennesker, der kommer hertil, en anstændig behandling. Det vil jeg gerne have at hr. Helge Adam Møller forstår.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1-4, § 1, således ændret, og § 2

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

24) Anden behandling af lovforslag nr. L 311:

Forslag til lov om midlertidig refusion af kommunernes merudgifter på børnepasnings- og ældreområdet.

Af indenrigsministeren (Birte Weiss).

(Fremsat 19/5 93. Første behandling 27/5 93. Betænkning 17/6 93).

Der var stillet 15 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 3

forkastedes, idet 9 stemte for, 63 imod; 33 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 4 og 5

forkastedes uden afstemning.

§ 1

vedtoges med 66 stemmer mod 7; 35 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 2 om, at § 1 udgår, var dermed forkastet.

Ændringsforslag nr. 6-8

forkastedes uden afstemning.